

Zbirka medijskih objav

INŽENIRSKA ZBORNICA SLOVENIJE,
za obdobje 31. 12. 2019

Število objav: 15

Internet: 5

Tisk: 10

Spremljane teme:

Inženirska ...: 1

Inženirska ...: 0

Barbara Škraba Flis: 0

Gradbeni zakon: 2

Zakon ... načrtovanju: 0

Zakon ... arhitektih: 0

Gradbena parcela: 0

Evidenca stavbnih ...: 0

Svetovni ... 2019: 0

Gradbeništvo, graditev: 12

Internet	Naslov	Napoved - tematski prispevki, 31. 12. (torek)		
Zaporedna št. 1	Medij	Sta.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Napoved dogodkov; 30. 12. 2019		
Stran v zbirki: 5	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...prispevkov in pogovorov STA v torek, 31. decembra. - prispevek o aktivnostih policije iz niza Ob prelomu leta (ob 8.30) - tematski prispevek o razmerah v gradbeništvu iz niza Ob prelomu leta (do 8.30) - prispevek o obeleževanju 30. obletnice predosamosvojitvenih dogodkov iz niza Ob prelomu leta (ob 8.30) - tematski...			

Internet	Naslov	Napoved - tematski prispevki, 31. 12. (torek)		
Zaporedna št. 2	Medij	Sta.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Napoved dogodkov; 31. 12. 2019		
Stran v zbirki: 6	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Napoved ozadij, tematskih prispevkov in pogovorov STA v torek, 31. decembra. - tematski prispevek o razmerah v gradbeništvu iz niza Ob prelomu leta (do 8.30) - prispevek o obeleževanju 30. obletnice predosamosvojitvenih dogodkov iz niza Ob prelomu leta (ob 8.30) - tematski...			

Internet	Naslov	Letni pregled STA - Slovenija 2019 (dopolnjeno)		
Zaporedna št. 3	Medij	Sta.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Pregled dogodkov; 30. 12. 2019		
Stran v zbirki: 22	Avtor	STA		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...evrov in zagotavlja učinkovitejše pravno varstvo zoper kršitve, predvsem pri večjih infrastrukturnih projektih. 19. LJUBLJANA - Socialni partnerji v gradbeništvu so podpisali aneks h kolektivni pogodbi gradbenih dejavnosti, ki zaposlenim prinaša več pravic in boljši materialni položaj. 20. LJUBLJANA - Nadzorni...			

Internet	Naslov	Zadnji pogled na napovedano rast na največjih izvoznih trgih v letu 2020		
Zaporedna št. 4	Medij	Finance.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Novice; 30. 12. 2019		
Stran v zbirki: 26	Avtor	Albina Kenda		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...komisije zrasle za šest odstotkov. Rast naložb podjetij v opremo in stroje bo po bruseljskih napovedih znašala 2,1 odstotka in bo skromnejša od naložb v gradbeništvu . Ob tem pri evropski komisiji pričakujejo okrepitev javnih naložb zaradi pospešenega črpanja evropskih sredstev, saj se bliža konec zdajšnjega programskega...			

Internet	Naslov	Kakšne davčne inšpekcije lahko pričakujete v letu 2020		
Zaporedna št. 5	Medij	Finance.si, Slovenija		
	Rubrika, Datum	Novice; 30. 12. 2019		
Stran v zbirki: 36	Avtor	Tanja Smrekar		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...enote skozi vse leto opravljajo nadzore zaposlovanja in dela na črno ter davčnega potrjevanja računov – poostreno v dejavnostih gostinstva, trgovine, gradbeništva , prevoza blaga, kmetijstva in drugih storitvenih dejavnostih. V teh postopkih nadzora mobilni oddelki ugotavljajo okoli 20 odstotkov kršitev. Na področju...			

Tisk	Naslov	Trgovina Ikea bo zgrajena pred novo narodno in univerzitetno knjižnico		
Zaporedna št. 6	Medij	Dnevnik, Slovenija	Stran: 8	Površina: 1.510 cm ²
	Rubrika, Datum	Ljubljana in okolica; 31. 12. 2019		
Stran v zbirki: 41	Avtor	Peter Pahor		
	Teme	Gradbeni zakon		
Povzetek	...vpleten župan. / Peter Pahor Leto 2019 smo v ljubljanski redakciji Dnevnika začeli s poročanjem o manevrih poslovneža Joca Pečičnika, ki je prek nove gradbene zakonodaje poskusil ponovno zagnati naslednji projekt prenove Plečnikovega stadiona za Bežigradom. Do danes ni jasno, ali mu bo to kljub ostremu nasprotovanju sosedov...			

Tisk	Naslov	Gradbeništvo si od zadnje krize še ni v celoti opomoglo		
Zaporedna št. 7	Medij	Eko dežela, Slovenija	Stran: 17	Površina: 1.202 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 30. 12. 2019		
Stran v zbirki: 44	Avtor	Nina Šprohar		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	... Gradbeništvo si od zadnje krize še ni v celoti opomoglo Nina Šprohar Poleg tega, da slovenska podjetja na domačem terenu težko pridobijo večja gradbena dela, jim tudi...			

Tisk	Naslov	Inovativen proizvajalec linij za sortiranje odpadkov		
Zaporedna št. 8	Medij	Eko dežela, Slovenija	Stran: 32	Površina: 358 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 30. 12. 2019		
Stran v zbirki: 45	Avtor	Unknown		
	Teme	Inženirska dejavnost, inženirji		
Povzetek	...papirja. V devetdesetih letih prejšnjega stoletja je podjetje postalo inovativen proizvajalec linij za sortiranje odpadkov in se specializiralo za okoljsko inženirstvo , v intenzivnem iskanju rešitev za recikliranje so se uveljavili kot specialisti za tehnologijo sortiranja odpadkov. Sodelujejo tudi z drugimi podjetji...			

Tisk	Naslov	Mednarodni sejni in ocenjevanja kakovosti v Gornji Radgoni v letu 2020		
Zaporedna št. 9	Medij	Eko dežela, Slovenija	Stran: 67	Površina: 182 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 30. 12. 2019		
Stran v zbirki: 46	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...2020 Pomurski sejem bo v letu 2020 organiziral šest mednarodnih sejmov in sedem mednarodnih ocenjevanj kakovosti. Konjunkturo v gradbeništvu bo v mesecu marcu poosebljal mednarodni sejem gradbeništva , energetike, komunale in obrti MEGRA, ki bo spodbujal trajnostno gradnjo, varčevanje z energijo in uporabo obnovljivih virov energije....			

Tisk	Naslov	Za delavce iz tujine se bomo morali krepko potruditi		
Zaporedna št. 10	Medij	Eko dežela, Slovenija	Stran: 57	Površina: 1.563 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 30. 12. 2019		
Stran v zbirki: 50	Avtor	Samo Kranjec		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...Kajzer je neto selitveni prirast zelo odvisen od gospodarskega cikla. Zelo visok je bil pred letom 2008, ko je Slovenija potrebovala predvsem delavce v gradbeništvu . Do leta 2018 zmogljivosti na trgu dela, predstavlja tudi selitvena gibanja in kako visok neto selitveni prirast lahko ublaži pomanjkanje delovne sile....			

Tisk	Naslov	Soustvarjajte trajnostno, inovativno, zdravo in varno leto 2020		
Zaporedna št. 11	Medij	EOL, Slovenija	Stran: 15	Površina: 104 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 30. 12. 2019		
Stran v zbirki: 51	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...uporabo obnovljivih virov energije, socialno podjetništvo in zelen življenjski slog bosta od 25. do 28. marca v Gornji Radgoni spodbujala mednarodni sejem gradbeništva Megra in sejem trajnostnih tehnologij in zelenega življenjskega sloga Green. Zamisli, storitve in izdelke za zdravo in dolgoživo družbo bo predstavil mednarodni...			

Tisk	Naslov	10. državno srečanje okoljevarstvenih tehnikov		
Zaporedna št. 12	Medij	EOL, Slovenija	Stran: 14	Površina: 120 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 30. 12. 2019		
Stran v zbirki: 52	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...10. državno srečanje okoljevarstvenih tehnikov Na Srednji šoli za gradbeništvo in varovanje okolja Šolskega centra Celje je potekalo deseto državno srečanje okoljevarstvenih tehnikov. Srečanja so se poleg šole, organizatorke, udeležili ...			

Tisk	Naslov	Prihodnje leto prinaša številne zakonske spremembe		
Zaporedna št. 13	Medij	Eko dežela, Slovenija	Stran: 50	Površina: 1.657 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 30. 12. 2019		
Stran v zbirki: 56	Avtor	Nina Šprohar		
	Teme	Gradbeni zakon		
Povzetek	...poročanje in izračuni ciljev ter določbe za spremembo Programa ravnanja in preprečevanja odpadkov,« še pravijo. Optimiziranje gradbenega zakona Poleg omenjenega bodo optimizirali slabi dve leti star gradbeni zakon , ki je med drugim uzakonil postopek združitve izdaje okoljevarstvenega soglasja in gradbenega dovoljenja za objekte, kjer je...			

Tisk	Naslov	Anketa:Zeleni semafor Slovenije		
Zaporedna št. 14	Medij	EOL, Slovenija	Stran: 26	Površina: 3.187 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 30. 12. 2019		
Stran v zbirki: 64	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...elektrarn, kot so elis in ohišja elektromotorjev. Uspešno smo lansirali tudi vrsto polimernih proizvodov na vodni osnovi, ki se uporabljajo pri premazih, v gradbeništvu oziroma kot impregnacija za papir. Omenjeni polimerni proizvodi omogočajo rešitve, ki ne vsebujejo organskih topil in nimajo negativnih vplivov na okolje....			

Tisk	Naslov	Cinderela na sejmu Ecomondo		
Zaporedna št. 15	Medij	EOL, Slovenija	Stran: 19	Površina: 129 cm ²
	Rubrika, Datum	Ostalo; 30. 12. 2019		
Stran v zbirki: 65	Avtor	Unknown		
	Teme	Gradbeništvo, graditev		
Povzetek	...agencije za srednja in mala podjetja Evropske komisije (EASME). Agencija je povabila izvajalce zanimivih projektov na temo plastike, hrane in trajnostnega gradbeništva , da predstavijo svoje rezultate. Tako smo izvedli delavnico z naslovom Circular Economv: a buzzword or bussmies driver for construction sector? Delavnice...			

15:30

<https://www.sta.si/2712824/napoved-tematski-prispe...>

1 / 1

Napoved - tematski prispevki, 31. 12. (torek)

Napoved ozadij, tematskih prispevkov in pogovorov **STA** v torek, 31. decembra.

- prispevek o aktivnostih policije iz niza Ob prelomu leta (ob 8.30)
- tematski prispevek o razmerah v **gradbeništvu** iz niza Ob prelomu leta (do 8.30)
- prispevek o obeleževanju 30. obletnice predosamosvojitvenih dogodkov iz niza Ob prelomu leta (ob 8.30)
- tematski prispevek o razstavah Muzeja in galerij mesta Ljubljane (**MGLM**) v 2020 (do 9. ure)

Napoved - tematski prispevki, 31. 12. (torek)

Napoved ozadij, tematskih prispevkov in pogovorov **STA** v torek, 31. decembra.

- tematski prispevek o razmerah v **gradbeništvu** iz niza Ob prelomu leta (do 8.30)
- prispevek o obeleževanju 30. obletnice predosamosvojitvenih dogodkov iz niza Ob prelomu leta (ob 8.30)
- tematski prispevek o razstavah Muzeja in galerij mesta Ljubljane (**MGLM**) v 2020 (do 9. ure)
- tematska prispevka STAznanos o slovenskem prispevku k razvoju teleskopa James Webb (do 10. ure)
- prispevek o aktivnostih policije iz niza Ob prelomu leta (do 12. ure)

Letni pregled STA - Slovenija 2019 (dopolnjeno)

Kronološki pregled najpomembnejših dogodkov v Sloveniji in njene mednarodne dejavnosti v letu 2019.

JANUAR

1. **LJUBLJANA** - Začela je veljati prepoved brezplačnih plastičnih vrečk na blagajnah trgovin.
3. **KOPER** - Uveden je bil stečajni postopek nad proizvajalcem dvokoles Tomos.
8. **LJUBLJANA** - Začel se je niz prireditev ob 200-letnici smrti pesnika in časnikarja Valentina Vodnika (1758-1819).
9. **LJUBLJANA** - Položaj guvernerja Banke Slovenije je prevzel Boštjan Vasle.
15. **BUKAREŠTA** - Predsednik republike Borut Pahor je bil na uradnem obisku v Romuniji.
18. **MARIBOR** - Aerodrom Maribor, prek katerega je podjetje **SHS** Aviation od začetka 2017 najemalo državno letališko infrastrukturo, je odpovedal najemno pogodbo. Po preteku polletnega odpovednega roka je agencija za civilno letalstvo 18. 7. izdala dovoljenje za poskusno obratovanje letališča Družbi za upravljanje investicij.
22. **VELIKA POLANA** - Minister za okolje in prostor Jure Leben je zaradi negativnega okoljskega poročila napovedal ustavitve postopka državnega prostorskega načrta (**DPN**) za gradnjo **HE** na Muri. Vlada je uredbo sprejela 30. 5. Februarja se je začel postopek odvzema koncesije Dravskim elektrarnam Maribor (**DEM**) za gradnjo osmih **HE** na Muri.
22. **CELJE** - Slovensko ljudsko gledališče je po razkritju, da je komedija Profesionalci espe Borisa Kobala plagiat oz. prevod dela La prova generale italijanskega avtorja Alda Nicolaja, vložilo kazensko ovadbo. Kobala je 4. 2. upravni odbor Šentjakobskega gledališča razrešil z mesta direktorja in umetniškega vodje.
23. **NOVA GORICA/MARIBOR** - Nacionalni preiskovalni urad (**NPU**) je izvedel več hišnih preiskav zaradi suma zlorabe prostitucije, trgovine z ljudmi in prometa z drogami. Specializirano državno tožilstvo (**SDT**) je konec julija vložilo obtožnico zoper 18 fizičnih in eno pravno osebo v zvezi z delovanjem kluba Marina na Ajševici pri Novi Gorici; med njimi je poslovnež Sergej Racman, za katerim je razpisana mednarodna tiralica; sodni postopek je stekel decembra.
24. **LJUBLJANA** - Vlada je potrdila investicijski program za gradnjo drugega tira Divača-Koper v vrednosti 1,194 milijarde evrov brez **DDV**. Glavnino predstavljajo proračunska sredstva - 400 oz. še 200 milijonov brez sodelovanja zalednih držav - in posojila; tako je **EIB** za projekt 15. 5. odobril do 250 milijonov evrov posojila.
29. **LJUBLJANA** - Uradno je prenehal mandat ministru za kulturo Dejanu Prešičku. Povod so bili očitki o šikaniranju in mobingu na delovnem mestu ter zlorabi položaja.
28. **BEOGRAD** - Predsednik republike Borut Pahor je bil na uradnem obisku v Srbiji.
29. **LJUBLJANA** - **SDS** in **SNS** nista uspeli s predlogom ustavne obtožbe zoper premierja Marjana Šarca, ki sta jo vložili zaradi neuresničitve odločbe ustavnega sodišča glede financiranja javnih programov v zasebnih osnovnih šolah.
29. **JESENICE** - Na negovalnem oddelku Splošne bolnišnice Jesenice je v eni od sob izbruhnil požar, ki je zahteval tri žrtve; požar je zanel bolnik.
30. **LJUBLJANA** - **DZ** je na predlog NSi odredil ustanovitev parlamentarne komisije, ki preiskuje delovanje Družbe za upravljanje terjatev bank (**DUTB**); prva seja je bila 13.3.
30. **LJUBLJANA** - Odstopil je generalni direktor **HSE** Matjaž Marovt; 1. 4. ga je nasledil dotedanji finančni direktor Stojan Nikolić.
31. **LJUBLJANA** - V aferi podkupovanja za preskakovanje čakalnih vrst v **UKC** Ljubljana je sodišče izreklo prvo kazen. Obtoženi, ki je priznal, da je plačal 20.000 evrov za hitrejšo operacijo partnerke, je dobil dve leti pogojne zaporne kazni s preizkusno dobo petih let. Krivde pa ni priznal prvoobtoženi in nekdanji zaposleni v **UKC** Ljubljana Uroš Smiljić, pri čemer ga mora **UKC** po odločbi delovnega sodišča znova zaposliti.

FEBRUAR

1. **LJUBLJANA** - Uprava za varno hrano je zaradi suma uvoza govejega mesa iz poljske klavnice, kjer so nezakonito klali bolno in poškodovano govedo, zadržala pripravek za kebab in več ton govejih obrezlin. Pripravek za kebab je vseboval salmonelo in ostanke zdravila ketoprofen. Meso po kasnejših ugotovitvah ni prišlo iz sporne klavnice, ampak iz drugih poljskih obratov, pri čemer so bili meso in mesne obreznine varna živila, mesni pripravki za kebab pa mikrobiološko tvegana živila.
- 1.-2. **MARIBOR** - Na pohorski 55. Zlati lisici sta si zmago v veleslalomu delili Američanka Mikaela Shiffrin in Slovakinja Petra Vlhova, v slalomu je slavila Shiffrinova.
6. **BRUSELJ** - Slovenija je skupaj z ostalimi članicami zveze Nato podpisala protokol o pristopu Makedonije k zavezništvu. Kot druga članica Nata ga je ratificirala 12. 2., ko je **DZ** nagovoril tudi predsednik sobranja Talat Xhaferi.
8. **RIM** - Kongres Evropske nogometne zveze je soglasno izvolil sedanjega predsednika Aleksandra Čeferina za nov, štiriletni mandat.

8. **LJUBLJANA** - Prešernovi nagradi za življenjsko delo sta prejela kostumografka in scenografka Bjanka Adžić Ursulov ter režiser in scenarist Filip Robar Dorin. Nagrade Prešernovega sklada so dobili pesnik Jure Jakob, dirigentka Martina Batič, skladatelj Tomaž Svete, igralka Maruša Majer, animator Dušan Kastelic ter arhitekta Aljoša Dekleva in Tina Gregorič Dekleva.

10. **BAZOVICA** - Na slovesnosti ob italijanskem dnevu spomina na fojbe in eksodus Italijanov iz Istre, Reke in Dalmacije, ki sta se je udeležila tudi italijanski notranji minister Matteo Salvini in predsednik **EP** Antonio Tajani, je slednji z izjavami, ki jih je bilo mogoče razumeti kot izražanje ozemeljskih teženj, razburil slovensko in hrvaško politiko. Tajani je najprej izrazil obžalovanje, kasneje pa se pisno opravičil.

10.-11. **ARE** - Ilka Štuhec, ki se je vrnila po dolgi odsotnosti zaradi poškodbe kolena, je na svetovnem prvenstvu znova osvojila zlato medaljo v smuku. Štefan Hadalin si je dan kasneje v alpski kombinaciji priboril srebro.

13. **BRDO PRI KRANJU** - Bloudkove nagrade 2018 so prejeli biatlonec Jakov Fak, športna plezalka Janja Garnbret ter Drago Bunčič in Adolf Urnaut.

14. **LJUBLJANA** - Vlada je kot skupščina **DUTB** ustavila prodajo delnic Istrabenz Turizma, s katerimi so bile zavarovane terjatve **DUTB** do holdinga Istrabenz. Te je, tako kot delnice Thermane, prenesla na posebno namensko družbo. Istrabenz Turizem in Thermana naj bi še z nekaterimi družbami, tudi Savo Turizmom, Hitom in Termami Olimia, postala del turističnega holdinga, ki bi združeval državne naložbe v turizmu in jih pripravil na privatizacijo; kljub napovedim dokončne odločitve o ustanovitvi turističnega holdinga vlada še ni sprejela. Določene konsolidacije državnega lastništva v turizmu pa so se izvedle: **SDH** je julija kupil petinski delež Term Olimia, Sava je delež v Hotelih Bernardin povečala na skoraj 81 odstotkov.

14. **LJUBLJANA** - Slovenija je prepoznala vodjo venezuelske opozicije in predsednika parlamenta Juana Guaidoja za začasnega predsednika Venezuele in se zavzela za čimprejšnji razpis predčasnih volitev.

14. **LJUBLJANA** - Vlada je po razkritju slabih razmer v zaporih, ki sta mu botrovala tudi pobeg dveh pripornikov iz kopskega zapora in napad na pravosodnega policista na Dobu, razrešila generalnega direktorja uprave za izvrševanje kazenskih sankcij Jožeta Podržaja.

14. **LJUBLJANA** - Tatvina sendviča v trgovini, o kateri je spregovoril na seji odbora za kmetijstvo in jo označil za družbeni eksperiment, je stala položaja poslanca **LMŠ** Darija Krajčiča.

15. **LJUBLJANA** - Varuh človekovih pravic po opravljenem nadzoru ravnanja policistov na južni meji glede nezakonitega zavračanja migrantov ni ne potrdil ne zavrnil očitkov o domnevnih nepravilnostih.

16. **LJUBLJANA** - Na kongresu **SAB** je Alenka Bratušek kot edina kandidatka dobila nov mandat predsednice.

19. **LJUBLJANA** - Ministrstvo za finance je sporočilo, da novega sistema obdavčitve nepremičnin, prvotno predvidenega za leto 2020, v tem mandatu ni mogoče uvesti; pred tem je treba urediti evidence. Oktobra je bil objavljen nov predlog modelov vrednotenja nepremičnin s poskusno izračunanimi vrednostmi.

19. **LJUBLJANA** - Oblikovala se je civilna iniciativa za boj proti spolnim zlorabam v Cerkvi na Slovenskem Dovolj.je. Slovenski škofje so aprila sprejeli navodilo o uveljavljanju ničelne stopnje tolerance do spolnih zlorab.

20.-21. **BRUSELJ** - Predsednik republike Borut Pahor se je sestal z najvišjimi predstavniki **EU** in zveze Nato.

21. **LJUBLJANA** - Slovenija je začasno ustavila načrtovani nakup osemkolesnikov boxer.

21. **LJUBLJANA** - Slovenijo je obiskal britanski zunanji minister Jeremy Hunt.

21. **LJUBLJANA** - Vlada je potrdila splošni dogovor v zdravstvu za leto 2019, namenjen tudi zagotovitvi dodatnih sredstev za skrajševanje čakalnih vrst, v višini treh milijard evrov.

22. **TRBOVLJE/IZOLA** - Na pomanjkljivo preverjanje podatkov iz evidenc visokošolskih diplom sta opozorila primera ponarejanja diplom v trboveljski in izolski bolnišnici. Lažno zdravnico je maja sodišče obsodilo na pogojno kazen.

23. **CRANS MONTANA** - Ilka Štuhec je padla na smuku za svetovni pokal in zaradi natrganih zadnjih križnih kolenskih vezi predčasno končala sezono.

24. **LJUBLJANA** - Specialni pedagog Peter Svetina je prevzel šestletni mandat varuha človekovih pravic. **DZ** ga je z rekordno podporo imenoval 29. 1.

25. **LJUBLJANA** - Slovenijo je obiskala evropska komisarka za konkurenco Margrethe Vestager. Glavna tema je bilo stanje pri privatizaciji **NLB** in Abanke.

27. **LJUBLJANA** - Premier Marjan Šarec je sprejel odstop okoljskega ministra Jureta Lebna, potem ko se je ta znašel pod plazom očitkov in kriminalistične preiskave glede naročila makete za drugi tir Koper-Divača iz časa, ko je kot državni sekretar na infrastrukturnem ministrstvu vodil ta projekt. **DZ** se je z odstopom seznanil 20. 3.

27.-29. **LONDON** - Predsednik republike Borut Pahor je bil na uradnem obisku v Veliki Britaniji, sprejela ga je tudi britanska kraljica Elizabeta II.

28. **LJUBLJANA** - Vlada je sprejela odlok o prenehanju Nacionalnega inštituta za otroške srčne bolezni, junija pa začela njegovo likvidacijo; program izvajanja obravnave otrok s prirojenimi srčnimi napakami je prevzel **UKC** Ljubljana.

MAREC

1. **LJUBLJANA** - Odstopil je državni sekretar v kabinetu predsednika vlade Peter Vilfan, ki se je znašel pod medijskim pritiskom zaradi domnevno davčno spornega nakazovanja honorarjev.
- 4.-5. **TIRANA** - Predsednik republike Borut Pahor je bil na uradnem obisku v Albaniji.
5. **BLED** - Tehniški muzej Slovenije je odprl razstavo ob stoletnici izumitelja Petra Florjančiča.
6. **LJUBLJANA - DZ** je sprejel rebalans državnega proračuna. Odhodki so prvič preseglji deset milijard evrov, presežek je načrtovan pri skoraj 200 milijonih evrov. Podporo so rebalansu odrekli v **SDS** in NSi, Levica pa ga je podprla po parafi sporazuma o sodelovanju. **DS** je 13.3. zaradi prenizkih povprečnin občin izglasoval veto na novelo zakona o izvrševanju proračuna. Teden dni kasneje je **DZ** vnovič potrdil novelo ob podpori Levice, s katero so koalicijski partnerji podpisali sporazum o sodelovanju, in **SNS**. **SDS** in NSi sta 16. 4. na ustavno sodišče vložili zahtevo za oceno ustavnosti proračuna.
7. **LJUBLJANA** - Slovenija je začela priprave na predsedovanje **EU** v drugi polovici 2021. Prednostne naloge bodo vladavina prava, trajnostni razvoj in varnost ter Zahodni Balkan.
7. **LJUBLJANA** - Ljubljanski župan Zoran Jankovič je bil na sojenju v zadevi Gratel oproščen obtožbe o prejemanju podkupnine.
8. **LJUBLJANA** - Odstopil je minister za zdravje Samo Fakin, razlog naj bi bilo počasno izboljševanje zdravstvenega stanja. Premier Marjan Šarec je takoj napovedal, da bo na položaj predlagal generalnega direktorja **UKC** Ljubljana Aleša Šabedra. **DZ** se je s Fakinovim odstopom seznanil 20.3.
8. **LJUBLJANA** - Novi minister za kulturo je postal Zoran Poznič.
8. **LJUBLJANA - DZ** je na tajnem glasovanju zavrnil kandidaturo Mira Preka za vnovični mandat sodnika na Splošnem sodišču **EU**. V javnosti so se namreč pojavile obtožbe o nadlegovanju sodelavke. Potrdil pa je kandidaturo Marka Pavlihe, a ta v začetku junija pred odborom sodišča ni dobil ustrezne podpore.
9. **BLED/LJUBLJANA - SDS** in NSi sta ločeno obeležili 30. obletnico svojih začetkov.
9. **TRST** - Ksenija Dobrila je prevzela vodenje ene krovnih organizacij slovenske skupnosti v Italiji, Slovenske kulturne gospodarske zveze.
- 9.-10. **KRANJSKA GORA** - Na Pokalu Vitranc je v veleslalomu slavil Norvežan Henrik Kristoffersen, Švicar Ramon Zenhäusern pa je zmagal v slalomu.
11. **LJUBLJANA** - Slovenijo je obiskal bolgarski predsednik Rumen Radev.
12. **LJUBLJANA** - Na pomanjkljivosti delovanja sistema e-Zdravje je opozorila novica o nedovoljenih vpogledih v zdravstveno kartoteko nekdanje ministrice Milojke Kolar Celarc, podobne prakse so obravnavali tudi v celjski in trboveljski bolnišnici, v **UKC** Maribor pa so po sumu nepooblaščenih vpogledov oktobra tega ugotovili v izrednem notranjem nadzoru in uvedli sankcije za vpletene zaposlene.
15. **LJUBLJANA** - Več tisoč mladih se je v slovenskih mestih pridružilo mednarodnemu protestu proti podnebnim spremembam. Zahteve z ukrepi so predali premierju Marjanu Šarcu, ki jim je ponudil sodelovanje pri oblikovanju bodoče podnebne politike države.
15. **LJUBLJANA** - Srbska **AIK** banka je uspešno sklenila prevzemno ponudbo za Gorenjsko banko, lastništvo je povečala na 90,1 odstotka.
19. **LJUBLJANA** - Premier Marjan Šarec je zavrnil kritike svoje odločitve, da ne bo nagovoril **EP** na marčnem zasedanju v Strasbourgu, ker da bi govor v tem času lahko razumeli kot predvolilni.
19. **VATIKAN** - Za novega apostolskega nuncija v Sloveniji je bil imenovan francoski nadškof Jean-Marie Speich.
20. **LJUBLJANA - DZ** je sprejel zakon o ureditvi določenih vprašanj v primeru neurejenega brexita.
20. **BRDO PRI KRANJU** - Potekala je osrednja slovesnost ob 15. obletnici vstopa Slovenije v Nato.
22. **LJUBLJANA** - Pri predsedniku republike Borutu Pahorju so se predstavniki parlamentarnih strank prvič sestali na usklajevanju možnih sprememb volilne zakonodaje. Po ugotovljeni neustavnosti člena zakona, ki določa volilne okraje, je rešitev treba uzakoniti do decembra 2020. Kot možnosti sta se izkazali ukinitve volilnih okrajev in uvedba relativnega preferenčnega glasu, za kar je potrebnih 60 poslanskih glasov, ali sprememba meja volilnih okrajev, za kar je potrebna navadna večina. Julija so se dogovorili, da bo usklajen predlog sprememb v vsakem primeru vložjen s poslanskimi podpisi.
- 20.-24. **PLANICA** - Planiški praznik je slovenskim smučarskim skakalcem v ekipni tekmi prinesel tretje mesto, v posamični tekmi je bil Domen Prevc drugi za Japoncem Ryoyujem Kobayashijem, ki je postavil rekord planiške velikanke z 252 m. Športno pot je sklenil Robert Kranjec.
27. **LJUBLJANA - DZ** je imenoval Aleša Šabedra na mesto ministra za zdravje in Simona Zajca na položaj ministra za okolje in prostor.
27. **LJUBLJANA** - Predsednica uprave **SDH** Lidija Glavina je sporazumno predčasno odšla s položaja, s 1. 4. je vodenje **SDH** začasno prevzel doslej prvi nadzornik Igor Kržan.
- 27.-8. 4. **KRANJ** - V Prešernovem gledališču je potekal 49. Teden slovenske drame. Nagradi Združenja dramskih umetnikov Slovenije za življenjsko delo sta šli v roke kostumografke Marije Vidau in igralca Vladimirja Jurce. Nagrado

Slavka Gruma za najboljše novo slovensko dramsko besedilo je prejel Nejc Gazvoda za Tih vdih, najboljša predstava festivala je bila še ni naslova v izvedbi **SMG**.

29. **MARIBOR** - Predsednik Gibanja Zedinjena Slovenija Andrej Šiško je bil zaradi ščuvanja k nasilni spremembi ustavne ureditve obsojen na osem mesecev zapora, soobtoženi Matej Lesjak pa pogojno na tri mesece zapora s preizkusno dobo enega leta. V začetku septembra je sodbo potrdilo višje sodišče.

APRIL

1. **ZAGREB/LJUBLJANA** - Z uveljavitvijo sporazuma o poravnavi z upniki finančno nasledlega Agrokorja je na Hrvaškem zaživela skupina Fortenova, kamor prehaja zdravi del Agrokorja. Mercator za zdaj ostaja na starem Agrokorju, s prenosom morajo med drugim soglašati vse banke upnice, tudi državna **SID** banka. Država si želi za Mercator stabilnega lastnika, razkosanje družbe je nesprejemljivo. Glavni cilj je tudi zaščita slovenskih dobaviteljev Mercatorja po prenosu na Fortenovo. Pogovori o tem so stekli v začetku oktobra.

2. **LJUBLJANA** - Z mesta predsednice Društva slovenskih pisateljev (**DSP**) je po pol leta zaradi slabega odnosa države odstopila Aksinja Kermauner. 27. 5. jo je nasledil Dušan Merc.

2. **KOPER** - Okrožno sodišče je Igorja Bavčarja zaradi zlorabe položaja in oškodovanja Istrabenza pri obveznem nakupu delnic Intereurope v letu 2007 obsodilo na dve leti in pol zapora ter mu izreklo enotno kazen sedmih let in petih mesecev zapora. Nekdanji predsednik uprave Maksime Holdinga Miroslav Golubič je dobil 20-mesečno zaporno kazen. Sodba še ni pravomočna.

3. **LJUBLJANA** - Nekdanjemu slovenskemu sodniku arbitražnega sodišča Jerneju Sekolcu in slovenski agentki Simoni Drenik naj bi po poročanju portala 24ur.com prisluškovala hrvaška obveščevalna služba. Premier Marjan Šarec je izrazil zaskrbljenost nad takimi načini delovanja v **EU**, sestal se je svet za nacionalno varnost. Komisija **DZ** za nadzor obveščevalnih in varnostnih služb (Knovs) je obnovila preiskavo glede prisluhov in zaslišala več oseb, med njimi 29. 5. Drenikovo in Sekolca. Takratni zunanji minister Karl Erjavec je predsedniku Knovsa Mateju Toninu očital, da zlorablja komisijo in da škodi slovenskim interesom.

3. **BLED** - Potekalo je 51. mednarodno srečanje pisateljev.

4. **LJUBLJANA** - Potem ko so marca stekla pripravljalna dela za drugi tir Divača-Koper, je vlada izdala uredbo o koncesiji za gradnjo in gospodarjenje z drugim tirom. Ta določa temelje 45-letnega koncesijskega razmerja med državo in projektnim podjetjem **2TDK**. Pogodba je bila podpisana 9. 5.

4. **LJUBLJANA** - 49-letni moški je ugrabil avtobus ljubljanskega potniškega prometa, ob prijemu pa je umrl. Obdukcija je pokazala, da je bil razlog odpoved srca.

5. **LJUBLJANA** - Poročilo o pripravljenosti Slovenske vojske (**SV**) za leto 2018 je pokazalo, da je **SV** zadostno pripravljena za delovanje v miru, nezadostno pa za delovanje v vojni. Kljub povečanju finančnih sredstev jo pestijo težave s kadri, oborožitvijo in opremo.

5. **LJUBLJANA** - Minister za obrambo Karl Erjavec je na predlog načelnice Generalštaba **SV** generalmajorke Alenke Ermenc razrešil poveljnika poveljstva sil brigadirja Miho Škerbinca. Knovs pa je v ministrovni odločitvi ugotovil zlorabo položaja in obveščevalno-vojaške službe (**OVS**), ki naj bi zbirala podatke o domnevno neprimernem Škerbinčevem govorjenju o zdravstvenem stanju Ermenčeve. **SDS** je 10. 5. vložila interpelacijo zoper Erjavca, obveščevalno varnostna služba ministrstva za obrambo pa policiji naznanila podpredsednika Knovsa Žana Mahničiča, ki mu očita kaznivo dejanje izdaje tajnih podatkov.

6. **LJUBLJANA** - Stranka **LMŠ** je na kongresu med drugim sprejela statutarne spremembe v smeri krepitve lokalne mreže stranke.

6. **BREŽICE** - Arso je moral po pritožbi Društva za preučevanje rib Slovenije na upravno sodišče vrniti v vnovični postopek leta 2018 izdano okoljevarstveno soglasje za gradnjo **HE** Mokrice.

7. **LJUBLJANA** - Veljati je začel pravilnik o najvišji dovoljeni vsebnosti transmaščobnih kislin v živilih.

8. **KOČEVJE** - Japonska korporacija Yaskawa je odprla novo tovarno industrijskih robotov in evropski center za razvoj robotike. Naložba je bila vredna 25 milijonov evrov, do leta 2023 bo delo dobilo okoli 200 ljudi.

9. **LJUBLJANA** - Slovenijo je obiskal španski zunanji minister Josep Borrell.

11. **DUBROVNIK** - Premier Marjan Šarec se je udeležil vrha pobude držav srednje in vzhodne Evrope ter Kitajske. Sestal se je s predsednikom kitajske vlade Li Keqianom.

12. **LJUBLJANA** - Jakopičevo nagrado je za življenjsko delo prejel akademski slikar, ilustrator in avtor animiranih filmov Milan Erič.

14. **LENART** - Zagorelo je v sortirnici odpadkov podjetja Salomon, znova pet dni kasneje.

15. **LJUBLJANA** - Uporabljati se je začela večina novosti novega družinskega zakonika, tudi prenos pristojnosti za odločanje o ukrepih za varstvo koristi otroka s centrov za socialno delo na sodišča.

16. **LJUBLJANA** - Okrožno sodišče je Milka Noviča v ponovljenem sojenju oprostilo obtožbe umora direktorja Kemijskega inštituta Janka Jamnika decembra 2014. Sodba še ni pravomočna. Sodnik Zvezdan Radonjič je ob razglasitvi sodbe navedel, da je bil pri sojenju tarča pritiskov in posegov v sodniško neodvisnost, a nadaljnji postopki tega niso potrdili.

16. **LJUBLJANA** - Z vrha Telekoma Slovenije je predčasno odšel predsednik uprave Rudolf Skobe. Vodenje družbe je 16. 9. prevzel Matjaž Merkan, ki je odstopil 14. 11.
17. **LJUBLJANA** - Evropska komisija je na Sodišču **EU** vložila pritožbo proti Sloveniji zaradi kršenja nedotakljivosti arhivov Evropske centralne banke (**ECB**) in dolžnosti lojalnega sodelovanja v povezavi z zasegom dokumentov **ECB** v okviru kriminalistične preiskave v Banki Slovenije (**BS**) julija 2016. Slovenija je odgovor na tožbo, v katerem zavrača vse očitke, posredovala 2. 7.
18. **LJUBLJANA** - Z uredbo o odpadnih nagrobnih svečah je vlada prenesla obveznost zagotavljanja predelave odpadnih sveč z zbiralcev na proizvajalce oz. prodajalce.
19. **LJUBLJANA** - Državno tožilstvo je vložilo zahtevo za preiskavo v primeru zavoda Kengurujčki, že januarja pa je policija ovadila 67-letnico zaradi suma zanemarjanja mladoletne osebe in surovega ravnanja.
20. **LJUBLJANA** - Veljati je začela novela zakona o kazenskem postopku, ki ureja položaj žrtev kaznivih dejanj, uvaja prikrita preiskovalne ukrepe ter možnost uporabe lovilcev **IMSI** in preiskav stanovanja ob nedosegljivosti imetnika; **SDS** in Levica sta na ustavno sodišče vložili zahtevo za oceno ustavnosti več členov, sodišče je julija oz. oktobra začasno zadržalo izvajanje obeh zadnje navedenih členov.
24. **PEKING/VELENJE** - Gospodarski minister Zdravko Počivalšek je obiskal sedež družbe Hisense. Dan kasneje so v Gorenju, ki se je marca preoblikoval v družbo z omejeno odgovornostjo, napovedali, da bo v program presežnih delavcev predvidoma vključenih 270 zaposlenih. Sindikat je protestiral, v končnem predlogu je bilo 86 presežnih delavcev.
25. **LJUBLJANA** - Za glavnega izvršnega direktorja **DUTB** je bil imenovan Matej Pirc, ki je bil v. d. od konca januarja.
27. **JELŠANE** - Okoli 400 ljudi se je udeležilo protesta proti sprejemno-registracijskemu centru za migrante in za varovano mejo. Opozarjali so na slabšo kakovost življenja domačinov in premajhno aktivnost države pri varovanju meje.
30. **LJUBLJANA** - Okrajno sodišče je **SDS** in njenemu predsedniku Janezu Janši zaradi kršitve zakona o političnih strankah pri najemu posojila od Dijane Đudić namesto globe izreklo opomin.

MAJ

3. **PARIZ/LJUBLJANA** - Francoska banka Societe Generale je z madžarsko finančno skupino **OTP** podpisala dogovor o prodaji **SKB** banke in njenih hčerinskih družb. Sredi decembra se je sprememba lastništva tudi uradno sklenila.
4. **LJUBLJANA** - Z uveljavitvijo novel zakonov o dohodnini ter o pokojninskem in invalidskem zavarovanju regres za letni dopust v višini do povprečne plače ni več obremenjen z davki in prispevki za socialno varnost.
6. **LJUBLJANA** - Potem ko so marca zdravniki družinske medicine v kranjskem zdravstvenem domu ob sprejetju splošnega dogovora, ki je dvignil njihovo mejo obremenitve za opredeljevanje novih bolnikov, zagrozili z odpovedjo delovnega razmerja, njihovemu zgledu pa so sledili še družinski zdravniki iz nekaterih drugih ustanov, je vlada potrdila aneks številka ena k splošnemu dogovoru. Z njim je zgornjo mejo, po kateri lahko družinski zdravniki odklanjajo nove bolnike, določila pri 1895 glavarinskih količnikih. Avgusta se je uveljavil aneks dva z novim obračunskim modelom za nagrajevanje bolj obremenjenih zdravstvenih timov družinske medicine. Kljub kritikam iz zdravniških vrst je večina zdravnikov do konca avgusta preklcala odpovedi.
8. **ČRNOMELJ** - V Beli krajini so štirje migranti ugrabili 79-letnega domačina in ga zvezanega v prtlačniku odpeljali proti italijanski meji, kjer so ga izpustili. Italijanski policisti so nato blizu Bazovice pridržali Maročana in dva Alžirca, četrti storilec je ušel. Dogodek je sprožil pozive h okrepitvi varovanja južne meje, 11.5. je Civilna iniciativa proti migrantskemu centru v Beli krajini pripravila protest. Sodišče je konec avgusta dvema storilcema izreklo po eno leto in devet mesecev zapora ter petletni izgon, za tretjega postopek še teče.
8. **BRDO PRI KRANJU** - Potekala je slovesnost ob 15. obletnici vstopa Slovenije v **EU**, častni gost je bil luksemburški premier Xavier Bettel.
8. **BENETKE** - V prostorih Arzenala so v sklopu predogledov 58. beneškega bienala odprli slovenski paviljon, v katerem se je s projektom Here We Go Again ... System 317 predstavil Marko Peljhan.
- 9.-10. **LJUBLJANA** - Slovenijo je obiskal nemški predsednik Frank-Walter Steinmeier.
9. **KOMENDA** - Na deponiji odpadkov družbe Publicus pri Komendi je izbruhnil velik požar.
10. **LJUBLJANA** - Pošta Slovenije je kupila 72,13 odstotka Intereurope; prevzem se je uspešno sklenil novembra, nastalo je največje logistično podjetje v Sloveniji.
10. **KOPER** - V Luki Koper so odprli srminski vhod za tovornjake, na katerega bodo preusmerili 40 odstotkov tovornega prometa.
- 14.-15. **LJUBLJANA/VINICA** - Slovenijo je obiskal britanski princ Edward.
14. **LOŠKI POTOK** - V naravo so spustili prvega od 10 risov iz tujine, ki bodo pomagali obnoviti populacijo slovenskih risov.
14. **LJUBLJANA** - Sodišče je libanonskega znanstvenika Michela Stephana spoznalo za krivega napeljevanja k uboju enega od vodilnih na Kemijskem inštitutu Janeza Plavca in mu dosodilo enotno kazen osem let zapora. Sodba še ni pravnomočna.

16. **PRAGA** - Minister za kulturo Zoran Poznič je na Praškem gradu odprl razstavo o slovenski umetnosti v obdobju od 1870 do 1930.
17. **PEKING** - Slovenija in Kitajska sta podpisali memorandum o krepitvi znanstvenega in tehnološkega sodelovanja.
19. **TEL AVIV** - Slovenija se je z Zalo Kralj in Gašperjem Šantlom ter njuno pesmijo Sebi na Evroviziji uvrstila na 15. mesto.
23. **LJUBLJANA** - Na obisku je bil finski predsednik Sauli Niinistö.
23. **LJUBLJANA** - Nagrado desetnica je dobil Andrej Rozman Roza za Pesmi iz galerije.
24. **LJUBLJANA** - Vlada je razrešila direktorja agencije za varnost prometa Igorja Velova zaradi nepojasnjenih poškodb službenega avtomobila.
24. **LJUBLJANA** - Ministrstvo za izobraževanje je določilo, da bodo učbeniki in delovni zvezki odslej brezplačni tudi za učence 2. razredov.
24. **LJUBLJANA** - Pod okriljem gibanja Mladi za podnebno pravičnost so mladi vnovič zahtevali podnebno ukrepanje in napovedali zbiranje vsak petek.
26. **LJUBLJANA** - V večini držav **EU** so potekale volitve v **EP**. V Sloveniji je zmagala skupna lista **SDS** in **SLS** (26,4 odstotka glasov), ki je dobila tri evroposlance (Romana Tomc, Milan Zver, Franc Bogovič). Druga je bila **SD** z 18,6 odstotka glasov in dvema poslancema (Tanja Fajon, Milan Brglez), tretja pa **LMS** (15,6 odstotka) s prav tako dvema poslancema (Irena Joveva, Klemen Grošelj). Preboj v parlament je uspel še NSi (11,1 odstotka) z Ljudmilo Novak. Udeležba je bila 28,89-odstotna, višja kot pred petimi leti, a še vedno druga najnižja v **EU**.
26. **LJUBLJANA** - V 80. letu je umrla dolgoletna predsednica združenja Europa Donna Slovenija Mojca Senčar.
27. **LJUBLJANA** - Slovenske železnice (**SŽ**) so s podjetjem Stadler poleg že naročenih 26 podpisale pogodbo za nakup še dodatnih 26 potniških vlakov, ki bodo vključeni v promet v letu 2020.
28. **BRUSELJ** - Voditelji **EU** so na izrednem vrhu po volitvah razpravljali o imenovanjih na ključne vodilne položaje v **EU**. Premier Marjan Šarec je izrazil nasprotovanje sistemu spitzenkandidatov in podporo danski liberalki Margrethe Vestager za vodilni položaj v **EU**.
28. **LJUBLJANA** - Na uradnem obisku je bil makedonski premier Zoran Zaev, ki je od sogovornikov dobil zagotovila o nadaljnji podpori Slovenije na poti Severne Makedonije v **EU** in Nato.
29. **LJUBLJANA** - Zunanji minister Miro Cerar je na delovnem obisku gostil ruskega zunanjega ministra Sergeja Lavrova.
29. **LJUBLJANA** - Nacionalni inštitut za javno zdravje je ob pripravi rednega mesečnega poročila o čakalnih dobah zaznal netočnosti. Podatki so bili zaradi napake v informacijskem sistemu za 20.000 čakajočih nižji od dejanskega stanja.
- JUNIJ**
1. **LJUBLJANA** - Vodenje **NPU** je prevzel dosedanji direktor urada za preprečevanje pranja denarja Darko Muženič.
2. **VERONA** - Kolesar Primož Roglič je dirko po Italiji sklenil na tretjem mestu. Izvrsten je bil tudi Tadej Pogačar.
- 5.-6. **LJUBLJANA** - Potekal je vrh pobude Tri morja, ki ga je gostil predsednik republike Borut Pahor, ob tem pa tudi poslovni forum, ki se ga je med drugim udeležil ameriški minister za energetiko Rick Perry.
5. **LJUBLJANA** - Ustavno sodišče je z odločitvijo, da uredba o **DPN** za odsek ceste Šentrupert-Velenje ni v neskladju z ustavo, odprlo pot nadaljevanju postopkov za gradnjo tretje razvojne osi. Še vedno sta odprta dva sodna postopka. V **DZ** pa je že predlog poroščvenega zakona tudi za tretjo razvojno os v višini do 360 milijonov evrov.
5. **VELENJE** - V Tešu so napovedali, da bodo zaradi rasti cen premoga začeli sosežig iz nenevarnih odpadkov, in sicer po opravljeni okoljski presoji predvidoma v letu 2021.
7. **BRUSELJ/MARIBOR** - **EU** je izbrala osem superračunalniških centrov, ki bodo gostili superračunalniško infrastrukturo **EuroHPC**, med njimi je tudi slovenskega v okviru Instituta informacijskih znanosti (**IZUM**) v Mariboru.
- 7.-29. 9. **LJUBLJANA** - Potekal je 33. grafični bienale, veliko nagrado je prejel Hamja Ahsan za projekt Aspergistski referendum.
11. **TRST** - Zunanji minister Miro Cerar je skupaj s predsednikom italijanske dežele Furlanija-Juljska krajina Massimilianom Fedrigo odprl nove prostore slovenskega generalnega konzulata.
12. **STRASBOURG** - Evropsko sodišče za človekove pravice je opravilo ustno obravnavo o vprašanju dopustnosti meddržavne tožbe Slovenije proti Hrvaški glede terjatev **LB** do hrvaških podjetij, ki jo je Slovenija vložila septembra 2016.
12. **LJUBLJANA** - Za nameravano črpanje plina s hidravličnim lomljenjem na Petišovskem polju je potrebna presoja vplivov na okolje in pridobitev okoljevarstvenega soglasja. Tako je odločilo okoljsko ministrstvo, ki je zavrnilo pritožbo Geoenerga in potrdilo sklep Arsa iz začetka marca. Britanska družba Ascent Resources, ki sodeluje z Geoenergom, odločitev izpodbija, zaradi zamud v postopku izdaje dovoljenj v Sloveniji pa naj bi zahtevala skupno 50 milijonov evrov odškodnine.
13. **DUNAJ** - Predsednik republike Borut Pahor je bil na uradnem obisku v Avstriji.
13. **PODSKRAJNIK** - V obratu Fragmata v Podskrajniku je požar povsem uničil poslopje.
13. **LJUBLJANA** - **DUTB** bo po odločitvi vlade najprimernejše nepremičnine v svoji lasti odplačno prenesla na republiški stanovanjski sklad, ki ga bo vlada tudi dokapitalizirala.

16. **MARIBOR** - Neznanci so pretepli in hudo poškodovali mariborsko okrožno sodnico Danielo Ružič. Kasneje se je izkazalo, da ima motiv napada zasebno ozadje, policija je ovadila njenega partnerja, a ga je žrtev vzela v bran in ovadila neznanega storilca.
19. **LJUBLJANA - SDH** je kljub nekaterim poskusom odložitve izpolnil sanacijsko zavezo in prodal Abanko Novi **KBM** oz. njenemu večinskemu lastniku, skladu Apollo; tako je odločil nadzorni svet **SDH**. Pogodbo o prodaji so podpisali 20. 6. Vrednost posla je 444 milijonov evrov, decembra je zeleno luč prižgal **AVK**, Apollo čaka še na dovoljenje bančnega regulatorja.
19. **LJUBLJANA - SDH** je končal postopek delne privatizacije **NLB**, saj je poučenim vlagateljem prodal še 10 odstotkov minus eno delnico za 109,5 milijona evrov. Za banko so prenehale vse omejitve poslovanja z izjemo prevzemov - ta se izteče konec leta 2019 - in prodaje **NLB** Vite.
- 19.-23. **LJUBLJANA** - Na dirki po Sloveniji je zmagal italijanski kolesar Diego Ulissi, najboljši Slovenec je bil s četrtem mestom Tadej Pogačar.
20. **DEBELI RTIČ** - Nova predsednica Rdečega križa je postala Vesna Mikuž.
21. **LJUBLJANA** - Poslanci **SDS** niso uspeli z interpelacijo zoper ministra za obrambo Karla Erjavca, prvo v mandatu aktualne vlade; očitali so mu zlorabo vojaško obveščevalne službe, nezakonito razrešitev poveljnika poveljstva sil **SV** Mihe Škerbinca ter zavajanje glede režima nočnega streljanja na Počku.
23. **LJUBLJANA** - Delovo nagrado kresnik za najboljši roman je prejela Bronja Žakelj za svoj prvenec *Belo se pere* na devetdeset.
- 21.-1. 7. **MINSK** - Na evropskih igrah so bile zlate Maja Mihalinc v teku na 100 metrov, Klara Apotekar v judu v kategoriji do 78 kg in lokostrelka Toja Ellison v sestavljenem loku.
24. **BRUSELJ** - Evropska komisija je v analizi kakovosti živil na vzhodu in zahodu **EU** v 19 državah, tudi Sloveniji, ugotovila, da se sestava razlikuje pri približno tretjini izdelkov.
25. **HRASTOVLJE** - V železniškem predoru Hrastovlje je iztirilo šest vagonov tovornega vlaka, ki je v Luko Koper prevažal kerozin. Iz ene od cistern je izteklo približno 10.000 litrov kerozina. Nesreča, ki ji je botroval zlom kretnice, se je zgodila na območju vodnega zajetja Rižana, glavnega vodnega vira za Slovensko Istro. Stekla je akcija za zaščito podtalnice, za štiri dni je bil ustavljen železniški promet. Do onesnaženja ni prišlo, je pa to spodbudilo iskanje alternativnega vodnega vira za območje.
25. **LOS ANGELES** - Košarkarski zvezdnik Luka Dončić je osvojil naslov najboljšega novince lige **NBA**.
27. **VATIKAN** - Premier Marjan Šarec se je srečal s papežem Frančiškom in vatikanskim državnim tajnikom Pietrom Parolinom. V Vatikanskih muzejih so odprli razstavo sakralnega posodja arhitekta Jožeta Plečnika (1872-1957).
29. **LJUBLJANA** - Veljati je začel interventni zakon o odvzemu 200 medvedov in 11 volkov iz narave. Vlada ga je pripravila zaradi prenamnožene populacije medveda in volka ter posledično povečanega števila napadov na rejne živali in občutka ogrožene varnosti ljudi na območjih z največjo gostoto zveri. Redni odlok o odvzemu medveda je bil namreč od začetka leta zadržan, tako je odločilo upravno sodišče na pobudo Alpe Adria Green; nekatere nevladne organizacije so ostro nasprotovale odločitvi vlade.
29. **MARIBOR** - Odvila se je prva parada ponosa.
30. **TACEN** - Potekala je tekma svetovnega pokala v slalomu na divjih vodah.

JULIJ

1. **LIPICA/TRST** - Začele so delovati mešane policijske patrulje za preprečevanje nezakonitih prehodov na meji med Slovenijo in Italijo. O trimesečni uvedbi sta se maja dogovorila zunanja ministra obeh držav. Za razburjenje na obeh straneh meje je poskrbela izjava italijanskega notranjega ministra Mattea Salvini o nadzoru meje z vsemi razpoložljivimi sredstvi, torej tudi fizičnimi ovirami. Policiji sta ohranili del patrulj na koprskem delu in novembra napovedali okrepitev sodelovanja.
2. **LJUBLJANA** - Ustavno sodišče je odločilo, da je zakon o duševnem zdravju v neskladju z ustavnima načeloma varstva osebnih svobod ter varstva človekove osebnosti in dostojanstva.
2. **PARIZ** - Zunanji minister Miro Cerar je na delovnem obisku s francoskim kolegom Jean-Yvesom Le Drianom podpisal nov akcijski načrt strateškega partnerstva med državama za obdobje 2019-2022.
3. **NOVO MESTO** - V Revozu so uradno zagnali serijsko proizvodnjo novega clia 5.
5. **LJUBLJANA** - Odprli so retrospektivno razstavo kostumografa Alana Hranitelja Vzoredni svetovi.
8. **LUXEMBOURG** - Na Sodišču **EU** je potekala ustna obravnava glede dopustnosti tožbe Slovenije proti Hrvaški zaradi kršenja evropskega pravnega reda kot posledice nespoštovanja arbitražne rzsodbe o meji med državama. Generalni pravobranilec bo predloge predstavil 11. 12. Sodišče je novembra sporočilo, da bo odločalo v dveh delih: o dopustnosti tožbe je moč odločitev pričakovati v prvem četrtletju 2020, o vsebini pa kasneje.
8. **MURSKA SOBOTA** - Podjetje za proizvodnjo oblačil Arum, ki je zraslo na pogorišču Mure, je šlo v stečaj. S tem se je končala skoraj stoletna šiviljska tradicija v Soboti. Brez dela je ostalo 200 ljudi.

10. **LJUBLJANA** - Po številnih preigravanjih različnih predlogov in večletni zamudi pri uresničenju ustavne odločbe je **DZ** sprejel novelo zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, ki spreminja način financiranja zasebnih osnovnih šol, a po vetu **DS** v drugo novelo ni prestala glasovanja v **DZ**, saj se je koalicijska **SMC** vzdržala. V noveli predvidena rešitev je bilo stodontno financiranje obveznega dela javnega programa, medtem ko razširjenega dela država ne bi financirala. Avgusta je svoj predlog v postopek vložila poslanska skupina **SDS**, minister za izobraževanje pa je napovedal ustanovitev delovne skupine.

10. **LJUBLJANA** - Zunanji minister Miro Cerar je po srečanju s palestinskim kolegom Riadom Malkijem napovedal nadaljevanje prizadevanj za priznanje Palestine kot neodvisne države.

10. **HOČE** - Avtomobilska multinacionalka Magna je uradno zagnala svojo novo lakirnico. To je največja začetna naložba v Sloveniji, vredna 146,4 milijona evrov. O napovedani nadaljnji širitvi podjetja v Hočah uradno ni veliko znanega, je pa Magna zaprosila za okoljevarstveno soglasje za drugo in tretjo fazo.

11. **LJUBLJANA** - Potem ko je po pritožbah župana Občine Moravče Milana Balažica in civilne iniciative januarja okoljsko ministrstvo odredilo inšpekcijski pregled deponije Drtija na območju podjetja Termit, je analiza Arsa razkrila onesnaženje tal ter podzemne in izcedne vode. Okoljska inšpekcija je Termitu prepovedala obratovanje naprave za predelavo odpadkov. Pritožbo Termita, ki nasprotuje rezultatom analize, je novembra ministrstvo zavrnilo.

12. **LJUBLJANA** - **DZ** je na zahtevo **DS** odredil parlamentarno preiskavo o odgovornosti nosilcev javnih funkcij pri pregonu državnega svetnika Franca Kanglerja. Sestavljajo jo le opozicijski poslanci. Na nedopustnost posega zakonodajne v sodno vejo oblasti in neodvisnost tožilstva sta opozarjala stroka in del politike, postopek ocene razmer je sprožil tudi Greco. Ustavno sodišče je do končne odločitve novembra zadržalo izvajanje preiskovalnih dejanj komisije, ki se nanašajo na sodnike in tožilce. Predsednik komisije Žan Mahnič je ob tem dejal, da mafija ščiti mafijo, kar je sprožilo številne kritike; vrhovni državni tožilec Zvonko Fišer je zoper Mahniča vložil ovadbo.

15.-16. **LJUBLJANA** - Na obisku je bil makedonski predsednik Stevo Pendarovski.

16. **STRASBOURG** - V **EP** so na tajnem glasovanju za novo predsednico Evropske komisije izvolili Ursulo von der Leyen. Šest slovenskih evropsolancev iz vrst **EPP** in Renew jo je podprlo, proti sta bila poslanca **S&D**.

17. **LJUBLJANA** - Nov mandat je začela informacijska pooblaščenka Mojca Prelesnik.

18. **LJUBLJANA** - Vlada je za kandidata za novega evropskega komisarja izbrala veleposlanika pri **EU** Janeza Lenarčiča. Način izbora je vznejevoljil koalicijske stranke, predvsem **SD**, ki je pričakovala imenovanje svoje evropslanke Tanje Fajon.

18. **LJUBLJANA** - Vlada je sprejela strategijo na področju migracij. Te se, zlati po balkanski poti, povečujejo. Po podatkih policije je bilo do konca novembra 15.221 nezakonitih prehodov meje, kar je 71 odstotkov več kot v enakem obdobju leta 2018.

18. **BRNIK** - Na Letališču Jožeta Pučnika so položili temeljni kamen za razširitev potniškega terminala.

19. **PIRAN** - Požar je izbruhnil v zbirnem centru za embalažo v Dragonji.

22. **LJUBLJANA** - Na meji s Hrvaško je izvajanje dodatnih nalog pri varovanju državne meje začelo dodatnih 35 pripadnikov **SV**, skupaj jih je 130.

22. **LJUBLJANA** - Višje sodišče je nekaterim obsojenim v zadevi Balkanski bojevniki, tudi Draganu Tošiču, znižalo kazni.

23. **MOSKVA** - Balet **SNG** Maribor je s predstavo Peer Gynt koreografa Edwarda Cluga gostoval v gledališču Bolšoj.

29. **LJUBLJANA** - Zdržitvi Dnevnika in Večera je približno leto po napovedi zeleno luč prižgala tudi **AVK**; novo podjetje **DV** mediji naj bi obvladovalo 40 odstotkov trga tiskanih medijev.

29. **LJUBLJANA** - Okrožno tožilstvo je zaradi domnevne zlorabe položaja v aferi Papijan vložilo obtožnico zoper deset ljudi, med njimi je tudi nekdanja državna sekretarka na **MIZŠ** Andreja Barle Lakota.

AVGUST

1. **LJUBLJANA** - Vodenje **UKC** Ljubljana je prevzel nekdanji direktor jeseniške bolnišnice Janez Poklukar.

1. **LJUBLJANA** - Po odločitvi vrhovnega sodišča bodo morali nekdanjemu mariborskemu županu Francu Kanglerju v zadevi Astrid Bah soditi na novomeškem okrajnem sodišču zaradi možnosti dvoma v videz nepristranskosti mariborskega višjega sodišča.

2. **KOPER** - Na kopališču v Žusterni in mandraču Molet so zaznali fekalno onesnaženje. Kopališče je bilo zaprto več dni, številni ljudje so imeli težave zaradi bruhanja in driske. Komunalno podjetje Marjetica je po pregledu meteornege sistema odkrilo več črnih priključkov.

3. **LJUBLJANA** - V 68. letu je umrl slikar Jure Cekuta. Bil je obsojen v aferi Patria 2, a so mu zaradi slabega zdravja julija prekinili prestajanje zaporne kazni.

6. **LJUBLJANA** - Enote Lekarne Ljubljana so bile tarča izsiljevalskega virusa, ki je nekaj dni onemogočil delovanje informacijskega sistema. Moten oz. onemogočen je bil dostop do zdravil.

7. **VRHNIKA** - Gradbena inšpekcija je ugotovila, da so v Kemisu vsi po požaru maja 2017 obnovljeni objekti črna gradnja in jih mora družba odstraniti do srede 2020. Kemis je prav tako moral ustaviti dovažanje odpadkov na Vrhniko. Okoljsko ministrstvo je kot drugostopenjski organ septembra odpravilo odločbo inšpektorata za okolje in prostor glede prepovedi opravljanja dejavnosti; na odločitev po pritožbi na odločbo gradbene inšpekciji Kemis še čaka.
7. **LJUBLJANA** - Že pri prvem razpisu za večja dela na projektu drugega tira, gradnji objektov za prečkanje doline Glinščice, se je zapletlo z domnevno ponarejeno referenco prvotno izbranega konzorcija Markomark Nival. **2TDK** je razpis razveljavil. Državna revizijska komisija o pritožbi še odloča. **2TDK** je sicer objavil še dva razpisa za glavna gradbena dela.
8. **LJUBLJANA** - Vrhovno sodišče je zavzelo precedenčno stališče v razsojanju o sovražnem govoru: v zadevi sovražnega govora proti Romom je odločilo, da gre pri javnem spodbujanju sovraštva, nasilja ali nestrpnosti za kaznivo dejanje tudi v primerih groženj, zmerjanja in žalitev.
10. **VELIKE LAŠČE** - Nekaj sto kmetov je na protestnem shodu v organizaciji Sindikata kmetov Slovenije zahtevalo odstrel volkov in odstop okoljskega ministra Simona Zajca; napovedali so stopnjevanje pritiska z novimi protesti, a so jih po sestanku s premierjem Marjanom Šarcem in ministrico za kmetijstvo Aleksandro Pivec 21. 8. zamrznili. **SLS** je kljub temu napovedala protest ob odprtju kmetijskega sejma v Gornji Radgoni, a ga nato ni izvedla. Konec avgusta so protestni shod pripravili zagovorniki ustavitve odstrela ogroženih vrst medvedov in volkov in k odstopu pozvali Pivčevo.
10. **LJUBLJANA** - Veljati je začela novela zakona o nepremičninskem posredovanju, ki je zaradi omejitev provizij pri najemu in stroških razburila družbe za nepremičninsko posredovanje. Več kot 60 jih je na ustavno sodišče vložilo pobudo za ustavno presojo in predlog za začasno zadržanje, septembra je to storil še **DS**.
14. **LJUBLJANA** - Na obisku v Sloveniji je bil japonski zunanji minister Taro Kono.
14. **LJUBLJANA** - V okviru ponovnega poskusa ustanavljanja pokrajin je izhodiščne predloge razgrnila strokovna skupina z mariborske pravne fakultete. Najprej je predlagala 11 pokrajin, nato oktobra 10 ter poseben status za mestni občini Ljubljana in Maribor.
17. **BELTINCI** - Slovenija je obeležila dan združitve prekmurskih Slovencev z matičnim narodom, ki je bil zaradi stoletnice tega dogodka še posebej slovesen.
17. **ŠKOFJA LOKA** - V 90. letu starosti je umrl Ivan Oman, soustanovitelj in prvi predsednik Slovenske kmečke zveze ter eden ključnih ljudi pri ustanavljanju Demosa in osamosvajanju Slovenije. Z vojaškimi častmi so ga pokopali 21. 8.
18. **IMOLA** - Motokrosist Tim Gajser je drugič po 2016 postal svetovni prvak v elitnem razredu **MXGP**.
19. **LJUBLJANA** - Vrhovno sodišče je zavrnilo zahtevek za revizijo sodbe upravnega sodišča, ki pri ugotavljanju premoženjskega stanja ljubljanskega župana Zorana Jankovića s strani **KPK** ni našlo nepravilnosti.
19. **VRBA** - Država je postala lastnica nepremičnin ob Prešernovi rojstni hiši.
20. **CELJE** - Višje sodišče je potrdilo prvostopenjsko oprostilno sodbo v drugič ponovljenem sojenju nekdanjemu ekonomu mariborske nadškofije Mirku Krašovcu v zadevi Betnava.
21. **MIREN** - Na Goriškem Krasu v okolici pomnika miru na Cerju je izbruhnil ogromen požar, zgorelo je približno sto hektarjev gozda.
21. **ČRNOMELJ** - Na meji s Hrvaško je srbsko podjetje **Legi-SGS** začelo postavljati novih 40 kilometrov panelne ograje.
21. **HACHIOJI** - Na svetovnem prvenstvu v športnem plezanju je Slovenija osvojila štiri medalje. Janja Garnbret je bila najboljša na balvanih, v težavnosti in olimpijski kombinaciji, Mia Krampfl pa srebrna v težavnosti.
22. **KRŠKO** - Premier Marjan Šarec se je med obiskom Neka zavzel za izgradnjo drugega bloka jedrske elektrarne.
26. **LJUBLJANA** - Mladi za podnebno pravičnost so opozorili na neukrepanje ob požaru amazonskega pragozda v Braziliji.
27. **BEOGRAD** - Premier Marjan Šarec je bil na uradnem obisku v Srbiji.
27. **CELJE** - Zlatnik poezije za življenjsko delo je prejel pesnik Ervin Fritz, Veronikino nagrado za najboljšo pesniško zbirko pa Alenka Jovanovski.
28. **LJUBLJANA** - Predsednica nadzornega sveta Uradnega lista Irena Prijović je prijavila pritiske generalnega sekretarja **LMŠ** Braneta Kralja za imenovanje Igorja Šoltesa za direktorja te družbe. Premier Marjan Šarec je Kralja odstavil s položaja generalnega sekretarja **LMŠ**. Primer preiskuje **KPK**, policija sumov kaznivega dejanja ni odkrila.
30. **LJUBLJANA** - Končala se je javna obravnava osnutka novele zakona o medijih; pripomb je bilo precej, ministrstvo za kulturo naj bi dokončen predlog pripravilo v začetku leta 2020.

SEPTEMBER

- 2.-3. **BLED** - Potekal je Blejski strateški forum, v ospredju je bil trajnostni razvoj.
2. **PREVALJE** - Lek, ki sodi pod okrilje Novartisa, je sporočil, da ne bo nadaljeval naložbe v razširitev proizvodnih zmogljivosti na Prevaljah. Mesec kasneje je potrdil, da bo v dveh letih ukinitel proizvodnjo antibiotikov in jo preselil v Avstrijo. Odločitev je močno odmevala v regiji, za nakup novozgrajenega objekta naj bi se zanimal Tab Mežica.

4. **LJUBLJANA** - Objavljen je bil dopolnjen osnutek celovitega nacionalnega energetskega in podnebne načrta (**NEPN**), ki določa cilje in ukrepe do leta 2030; emisije toplogrednih plinov naj bi glede na leto 2005 zmanjšali za 15 odstotkov ter dosegli vsaj 27-odstotni delež obnovljivih virov energije. Junija je Evropska komisija pozvala Slovenijo k povečanju ambicije, potem ko naj bi posredovani osnutek dobil celo najslabše ocene.
4. **VELENJE** - V nesreči v premogovniku Velenje je bilo poškodovanih 11 rudarjev.
5. **LJUBLJANA** - Računsko sodišče je ugotovilo, da ministrstvo za zdravje pri načrtovanju projektov izgradnje urgentnih centrov ni bilo učinkovito.
6. **LJUBLJANA** - Sprememba aktov državne družbe Sodo glede postopka imenovanja direktorja po prepričanju ministrice za infrastrukturo Alenke Bratušek ni bila političen pritisk, je pa sama izpostavila domnevno sporno kadrovanje v energetiki. Vlada se za podobne spremembe pri Elesu in Borzenu ni odločila.
7. **LJUBLJANA** - Slovenski predstavnik za kandidaturu za tujejezičnega oskarja 2020 je film Zgodovina ljubezni režiserke Sonje Prosenec.
8. **ANTANANARIVO** - Papež Frančišek se je med obiskom Madagaskarja ustavil tudi v naselju za reveže Akamasoa, v katerem deluje slovenski misijonar Pedro Opeka.
10. **BRUSELJ** - Novoizvoljena predsednica Evropske komisije Ursula von der Leyen je slovenskemu komisarskemu kandidatu Janezu Lenarčiču zaupala resor za krizno upravljanje. Premier Marjan Šarec in obrambni minister Karl Erjavec sta resor ocenila kot dober, za **SDS**, NSi, Levico in **SLS** pa to ni eden pomembnejših portfeljev. Lenarčič je zaslišanje pred pristojnim odborom **EP** uspešno prestal 2. 10., komisija je z delom začela 1. 12.
- 10.-11. **MOSKVA** - Premier Marjan Šarec je bil na uradnem obisku v Rusiji. Gostitelji so med drugim izrazili pričakovanje, da bo Slovenija sodelovala pri reševanju Agrokorja in Mercatorja. Premierja je spremljala močna gospodarska delegacija.
- 10.-14. **LJUBLJANA/VILENICA** - Potekal je mednarodni literarni festival Vilenica. Veliko nagrado vilenice je prejel srbski pisatelj Dragan Velikić, kristal pa albanska pesnica Manjola Nasi.
- 12.-29. **LJUBLJANA/PARIZ** - Na evropskem prvenstvu v odbojki za moške je slovenska reprezentanca, ki je tekme do polfinala igrala doma, osvojila srebro. V pariškem finalu jo je z 1:3 premagala Srbija. Dan kasneje so bili evropski podprvaki na Kongresnem trgu deležni odmevnega sprejema.
13. **LJUBLJANA** - Po več mesecih stopnjevanja težav Adrie Airways (**AA**), povezanih z zamudami in odpovedmi letov ter skrivanju informacij o poslovanju družbe v 2018, je agencija za civilno letalstvo uvedla postopek glede ohranitve operativne licence **AA**. Zaradi neporavnanih obveznosti do lizinških hiš je družba ostala brez dela flote, proti koncu septembra pa odpovedala praktično vse lete. Ker lastnik, nemški sklad **4K Invest**, ni predložil potrjenega načrta finančnega prestrukturiranja, je 30. 9. vodstvo podjetja vložilo predlog za stečaj.
13. **LJUBLJANA** - Župani in predstavniki 26 občin Ljubljanske urbane regije so podpisali sporazum o sodelovanju pri skupnem projektu kandidature **MOL** za naziv Evropska prestolnica kulture za leto 2025.
- 13.-14. **LJUBLJANA** - Slovenija je gostila konferenco načelnikov obrambnih sil članic zveze Nato v okviru vojaškega odbora Nata.
15. **MADRID** - Primož Roglič je zmagal na kolesarski dirki po Španiji, kar je prva slovenska skupna zmaga na tritedenskih dirkah. Uspeh je s tretjim mestom v skupnem seštevku in prvim v posebnem seštevku za mlade kolesarje dopolnil Tadej Pogačar.
16. **LJUBLJANA** - Na uradnem obisku v Sloveniji je bil indijski predsednik Ram Nath Kovind.
16. **LJUBLJANA** - **KPK** je pod drobnogled vzela morebiten konflikt interesa državnega sekretarja v kabinetu premierja Damirja Črnčeca zaradi povezave njegovega zavoda Iglu z največjim dobaviteljem Neka Westinghousom, ki bi bil lahko v igri tudi pri dobavi opreme za drugi blok nuklearke.
16. **ZGORNJE JEZERSKO** - V tragični nesreči pri podiranju drevesa je umrl 56-letni alpinist in ekstremni alpski smučar Davor Karničar.
17. **LJUBLJANA** - Računsko sodišče je ugotovilo, da država ni zagotovila enake obravnave upravičencev ter ustrezno načrtovala novega sistema dolgotrajne oskrbe. Vlada je sicer uvrstila problematiko dolgotrajne oskrbe med prioritete, a predloga zakona še ni pripravila.
- 17.-22. **PORTOROŽ** - Na Slovenskem filmskem festivalu je bil absolutni zmagovalec celovečerni prvenec Gregorja Božiča Zgodbe iz kostanjevih gozdov, ki je prejel 11 nagrad vesna.
18. **LJUBLJANA** - Številne okoljevarstvene in druge organizacije so na vlado naslovile nujen poziv, naj podnebne spremembe prepozna kot nacionalno krizo ter jih začne prioritarno in sistemsko obravnavati.
20. **LJUBLJANA** - Odstopil je minister za razvoj in evropsko kohezijsko politiko Iztok Purič, položaj mu je prenehal 1. 10. Pred tem je ocenil, da je **SVRK** po hudih težavah le vzpostavila zadovoljivo delovanje informacijskega sistema **e-MA** in da bo Sloveniji uspelo počrpati sredstva za tekočo finančno perspektivo. Na slabo črpanje je 8. 10. ob predstavitvi letnega poročila evropskega računskega sodišča opozoril njegov član Samo Jereb. Slovenija je do konca 2018 porabila le 24,2 odstotka sredstev. **SAB** je novembra napovedal, da bo za novo ministrico predlagal koroško Slovenko Angeliko Mlinar.

21. **LJUBLJANA** - Na kongresu **SMC** so za novega predsednika stranke izvolili ministra za gospodarstvo Zdravka Počivalška. Soustanovitelj in prvi predsednik Miro Cerar, ki je junija napovedal, da se ne bo potegoval za nov mandat, je postal častni predsednik.
21. **MARIBOR** - Slovensko narodno gledališče Maribor je obeležilo sto let delovanja, prejelo je tudi zlati red za zasluge.
- 23.-27. **NEW YORK** - Premier Marjan Šarec in zunanji minister Miro Cerar sta se udeležila 74. zasedanja Generalne skupščine **ZN**. Šarec se je udeležil tudi podnebnega vrha, nagovoril skupščino **ZN** in imel več dvostranskih srečanj. Minister za zdravje Aleš Šabeder pa se je udeležil dogodka o univerzalnem zdravstvenem varstvu.
23. **DUNAJ** - Dobitnika avstrijskih državnih nagrad za umetnost sta postala Maja Haderlap v kategoriji literatura in Slovensko prosvetno društvo Rož iz Šentjakoba v kategoriji kulturne iniciative; nagradi so podelili novembra.
25. **LJUBLJANA** - Dobitnik Rožančeve nagrade je postal Marcel Štefančič jr. za delo Ivan Cankar: eseji o največjem.
26. **LJUBLJANA - DZ** je podprl resolucijo o strategiji nacionalne varnosti, ki naslavlja različne vire ogrožanja, tudi sodobne kibernetске in hibridne grožnje.
27. **LJUBLJANA** - Ulice slovenskih in svetovnih mest so zasedli mladi s somišljeniki, ki so zahtevali razglasitev podnebne krize ter konkretne ukrepe za zaščito podnebja.
27. **LJUBLJANA** - Rok Čeferin je nastopil devetletni mandat sodnika ustavnega sodišča.
27. **BEOGRAD** - Na festivalu Bitef je več nagrad prejela predstava **SNG** Drama Ali: Strah ti poje dušo v režiji Sebastijana Horvata.
28. **SEU D'URGELL** - Na svetovnem prvenstvu je kajakašica Eva Terčelj osvojila prvo mesto in s tem dosegla največji slovenski ženski uspeh v tem športu; Luka Božič je bil bronast v kanuju.
29. **CELOVEC** - V novi sklic avstrijskega parlamenta je bila izvoljena tudi koroška Slovenka Olga Voglauer, predsednica Zelenih avstrijske Koroške.
30. **LJUBLJANA** - V izjemno odmevni dobrodelni akciji so za zdravljenje malčka Krisa iz Kopra, ki ima spinalno mišično atrofijo, zbrali več kot 3,7 milijona evrov; Kris je zdravilo v **ZDA** prejel 21. 11.

OKTOBER

1. **LJUBLJANA** - Skupina članov Knovsa je na Sovi opravila nenapovedan nadzor in zahtevala podatke o zaposlovanju v času Šarčeve vlade. Sova naj bi mimo razpisa zaposlila znanko premierja, kar je ta zanikal. Sova je Knovsu očitala, da je presešel pooblastila, in zavrnila zahtevo po dodatnih dokumentih. Obenem je tožilstvu in policiji naznanila sum storitve več kaznivih dejanj izdaje tajnih podatkov. Nadzor nad zadevo z zaposlovanji je opravil tudi inšpektorat za javni sektor, ki ni zaznal nepravilnosti glede zaposlovanja, pač pa kršitve formalnih pravil.
1. **LJUBLJANA** - Vodenje **SDH** je prevzel dosedanji predsednik uprave Adriatic Slovenice Gabrijel Škof.
1. **NOVO MESTO** - Krka je odprla Razvojno-kontrolni center 4, naložba je vredna 55,6 milijona evrov.
1. **LJUBLJANA** - Ob 100. obletnici rojstva režiserja Franceta Štiglica se je zvrstil niz dogodkov.
2. **LJUBLJANA** - Začel se je stečajni postopek za Adrio Airways. Najbolj tržno zanimive lete je od Adrie prevzela Lufthansa s svojimi hčerinskimi družbami, tuji prevozniki, ki letijo prek brniškega letališča, pa so okrepili nekatere linije. Namera vlade, da v primeru izkazane potrebe vzpostavi gospodarsko javno službo za opravljanje posameznih letalskih linij, ni prešla parlamentarnega sита. Kljub ugibanjem in napovedim o morebitni državni intervenciji pri ustanavljanju nove letalske družbe, je decembra premier Marjan Šarec priznal, da je to malo verjetno, saj so tveganja velika. Je pa za premoženje družbe in morebitno ustanovitev novega prevoznika interes izkazalo nekaj vidnih slovenskih podjetnikov.
9. **LJUBLJANA** - Premier Marjan Šarec je gostil belgijskega kolega Charlesa Michela.
9. **LJUBLJANA** - Inšpekcija uprave za varno hrano je junija in septembra izvedla poseben nadzor nad uporabo aditivov in odkrila več primerov uporabe nedovoljenih sulfidov v masi za čevapčiče in pleskavice. Mesarji so ga dodajali mesu, da je obdržalo svež videz. Dejstvo, da je bila javnost o spornih praksah obveščena šele nekaj mesecev kasneje, je povzročilo ogorčenje, kmetijska ministrica Aleksandra Pivec je uvedla notranji nadzor v upravi za varno hrano. Ta je pokazal, da zaostanek in napake v komuniciranju. Sindikat ministrstva je proti vodstvu uprave za varno hrano vložil ovadbi.
10. **LJUBLJANA** - Na shodu pod geslom Rešimo Slovenijo, ki sta ga organizirala **SLS** in Franc Kangler, je več tisoč ljudi pozvalo k pravični in pošteni državi.
10. **SKOPJE** - Premier Marjan Šarec je obiskal Severno Makedonijo.
13. **TRST** - Olimpijec Gašper Vinčec je z jadmico Way of Life zmagal na 51. Barcolani.
14. **LJUBLJANA** - Ustavno sodišče je razveljavilo del spornega člena zakona o tujcih, ki je bil sprejet po burni razpravi leta 2017 kot odgovor na nevarnost množičnih migracijskih pritiskov. Omenjeni člen je onemogočal individualno obravnavo tujcev v času zaostrenih migracijskih razmer.
14. **LJUBLJANA** - Ob robu odločanja o ustavnosti zakona o tujcih je odjeknil spor med ustavnima sodnikoma Klemnom Jakličem in Matejem Accettom. Prvi je Accettu očital pritiske in laganje glede političnega sodelovanja s **SMC**, češ da ga ni v celoti predstavil ostalim sodnikom. Accetto je očitke zavrnil, v bran mu je stopil predsednik ustavnega sodišča Rajko Knez. Obračunavanje med ustavnimi sodniki in opozorila pred vdorom politike v stroko bi po mnenju mnogih lahko načela ugled ustavnega sodišča.

14. **LJUBLJANA** - Ministrstvo za okolje in prostor je predstavilo osnutek novega stanovanjskega zakona, s katerim želi zagotoviti več javnih najemnih stanovanj, nakup stanovanja tudi prekarcem in učinkovitejše upravljanje večstanovanjskih stavb.

14. **LUXEMBOURG/LJUBLJANA** - Zunanji minister Miro Cerar se je v odzivu na dosojene večletne zaporne kazni katalonskim voditeljem zavzel za spoštovanje suverenosti španskega notranjega pravnega reda in dialog; nasprotno je del politike obsodbe označil za škandal. Sredi oktobra je bil ustanovljen Odbor za podporo katalonskim političnim zapornikom v Španiji, med soustanovitelji je tudi nekdanji predsednik Milan Kučan.

14.-27. **MARIBOR** - Na Festivalu Borštnikovo srečanje se je predstavilo 42 gledaliških uprizoritev iz Slovenije in tujine, zlati prstan je prejela Marinka Štern iz **SMG**. Veliko nagrado za najboljšo uprizoritev je dobila predstava še ni naslova v režiji Tomija Janežiča in produkciji **SMG**.

15. **LJUBLJANA** - Vodstvo časopisne družbe Delo je zaradi slabšanje razmer na trgu in potrebnega prilagajanja napovedalo odpuščanja, delo naj bi izgubilo 30 novinarjev; tudi v Dnevniku so napovedali racionalizacijo.

15. **LJUBLJANA - AVK** je Agrokorju zaradi nepriglasitve koncentracije ob prevzemu polnilnice vode Costella izrekla globo v višini 53,9 milijona evrov. Odločba še ni pravomočna.

17. **LJUBLJANA** - S položitvijo temeljnega kamna se je pet let po napovedanem prihodu v Slovenijo začela gradnja trgovine Ikea.

18. **BRUSELJ** - Voditelji članic **EU** niso podprli začetka pristopnih pogajanj s Severno Makedonijo in Albanijo. Slovenija širitev ves čas podpira, novembra je bila med pobudniki pisma, v katerem so komisijo pozvali k pripravi predlogov reforme širitvenega procesa.

18.-19. **LJUBLJANA** - Domnevna zavarovalniška goljufija, v kateri naj bi si 21-letna Julija Adlešič namerno odrezala roko, je prišla pred sodišče. Nihče od vpletenih - poleg Adlešičeve še njen partner Sebastien Abramov in njegova starša, Tinka Huskič Colarič in Gorazd Colarič - ni priznal krivde. Abramova čaka še obtožnica zaradi suma, da je marca 2015 umoril tedanje dekle Saro Veber.

19. **WASHINGTON** - Zasedanja Mednarodnega denarnega sklada in Svetovne banke sta se udeležila guverner Banke Slovenije Boštjan Vasle in državni sekretar na finančnem ministrstvu Metod Dragonja.

19. **LJUBLJANA** - Začela je veljati novela zakona o enakih možnostih žensk in moških, ki ureja spolno sestavo delovnih teles vlade in organov upravljanja.

19. **LJUBLJANA** - Začela je veljati novela zakona o skupnosti študentov, ki določa večjo preglednost porabe študentskega denarja.

22. **STRASBOURG/LJUBLJANA** - Evropska komisija je ocenila, da Hrvaška izpolnjuje merila za vstop v schengen. Uradna Ljubljana je odločitev označila kot politično.

22.-23. **TOKIO** - Predsednik republike Borut Pahor se je udeležil slovesnosti ob formalni zasedbi prestola novega japonskega cesarja Naruhita.

22. **LJUBLJANA** - Tri leta po odločbi ustavnega sodišča je **DZ** izglasoval zakon za zagotovitev sodnega varstva po izbrisih v bankah. V podržavljenih šestih bankah leta 2013 je bilo izbranih 963 milijonov evrov obveznosti. Glede na sprejeto rešitev bo morala morebitno dosojene odškodnine financirati **BS**, ki pa je napovedala presojo ustavnosti, saj naj šlo za kršitev prepovedi monetarnega financiranja in poseg v njeno finančno neodvisnost. Po vetu **DS** je bil zakon v drugo potrjen 22. 11.

22. **LJUBLJANA** - Z novelo zakona za uravnoteženje javnih financ je **DZ** dvignil najnižjo bruto urno postavko za študentsko delo na 5,4 evra; po vetu **DS** je bila novela znova potrjena 22.11.

22. **LJUBLJANA** - Po ogorčenju javnosti o novih poslanskih privilegijih, ki naj bi jih poslancem prinesla novela zakona o poslancih - pod njo se je sicer podpisalo 74 poslancev - ta v **DZ** ni dobila podpore.

23. **LJUBLJANA - DZ** je sprejel spremembe štirih davčnih zakonov, katerih cilj je razbremenitev stroškov dela in povečanje konkurenčnosti gospodarstva. Glavna sprememba je razbremenitev lestvice za odmero dohodnine, zaradi česar se bo v državni proračun steklo 138 milijonov evrov manj davkov, povečala pa se bo obdavčitev kapitala.

23. **ARJA VAS** - Lidl Slovenija je odprl nov logistični center; vrednost investicije je bila 70 milijonov evrov.

24. **LJUBLJANA** - Nadzorni svet Petrola se je presenetljivo razšel z upravo družbe na čelu s Tomažem Berločnikom, sicer managerjem leta. Razlog o sporazumnem odhodu uprave, za katero je rekordno poslovno leto, naj bi bila razhajanja pri izvajanju strategije in izguba zaupanja nadzornikov. Po številnih ugibanjih o dejanskem ozadju, tudi o vmešavanju politike, je vlada od **SDH** zahtevala pojasnitev razlogov, novih odgovorov pa ni prinesla niti izredna skupščina Petrola 12. 12. Delničarji so izglasovali revizijo največjih poslov v zadnjih petih letih.

24. **LJUBLJANA** - Vlada je sprejela aneks tri k splošnemu dogovoru v zdravstvu. Ta izvajalcem zdravstvenih storitev zagotavlja sredstva - skupaj okoli 10 milijonov evrov - za izveden večji obseg programa tam, kjer so čakalne dobe najdaljše.

24. **LJUBLJANA** - V 58. letu je umrl publicist in založnik David Tasič, član četverice **JBTZ**.

24. **KRANJ** - V letu 150-letnice smrti pesnika Simona Jenka (1835-1869) je **DSP** Jenkovo nagrado za najboljšo pesniško zbirko zadnjih dveh let dodelil Kaji Teržan za delo Krog.
25. **LJUBLJANA/GRADEC** - Uprava za varno hrano je opozorila, da je v slovenski živilski verigi morda meso ene od avstrijskih klavnic, ki ni izpolnjevalo predpisanih zahtev. Številni slovenski ponudniki so s trga preventivno umaknili določene mesne izdelke.
25. **OSLO** - Projekt Izboljšanje kakovosti sodstva je prejel najvišjo nagrado sodstva, ki jo podelujeta Svet Evrope in Evropska komisija.
26. **MARIBOR** - Odkrili so dve neeksplozirani bombi iz druge svetovne vojne: prvo na gradbišču pri nakupovalnem središču Europark, drugo pa v bližini železniške postaje. Obe so ob evakuacijah okoliškega prebivalstva uspešno onesposobili.
27. **LJUBLJANA** - Na ljubljanskem maratonu je Kenijka Bornes Chepkirui Kitur dosegla nov rekord z 2:21:26.
28. **BUDIMPEŠTA** - Premier Marjan Šarec je bil na uradnem obisku na Madžarskem.
28. **PRAGA** - Češka investicijska skupina **PPF** je kupila sklad **CME**, ki je med drugim lastnik medijske družbe Pro Plus; januarja je **CME** odstopil od prodaje operacij v Sloveniji družbi United Group, sicer lastnici Telemacha.
29. **LJUBLJANA** - **DZ** je sprejel novelo zakona o socialnovarstvenih prejemkih, s katero je ukinil dodatek za delovno aktivnost, a je po vetu **DS** novela na novničnem glasovanju v **DZ** 22. 11. padla. Ukinitev je kljub številnim nasprotovanjem zagovarjalo ministrstvo za delo s ciljem večje aktivacije ljudi na trgu dela. Proti noveli so že prvič glasovali poslanci Levice in koalicijske **SD**, potem ko ni dobila podpore na novični obravnavi na pristojnem odboru za delo, pa je od projekta odstopilo tudi ministrstvo.
29. **LJUBLJANA** - S 1. 7. 2020 bo medkrajevni javni potniški prevoz za upokojujence brezplačen. **DZ** je ustrezno noveliral zakon o prevozih v cestnem prometu.
29. **DUBAJ** - Zunanji minister Miro Cerar je obiskal Združene arabske emirate; odprl je tudi slovensko veleposlaništvo v Abu Dabiju.
29. **VELENJE** - V skupini Gorenje so se v okviru preoblikovanja odločili za ločitev proizvodnega dela podjetja, ki ostaja v Velenju, upravni del pa se seli v Ljubljano, kjer bo tudi podjetje Hisense Europe.
30. **LJUBLJANA** - Gospodarsko ministrstvo je tožilstvu naznanilo sum več kaznivih dejanj pri izvajanju projekta **SRIFT**, ki ga je vodila **TGZS**. Pri projektu, ki je stekel leta 2018, je sodelovala tudi sedanja kmetijska ministrica Aleksandra Pivec. Premier Marjan Šarec je decembra pojasnil, da bo odločitev glede njene usode sprejel po končanih postopkih pristojnih organov, vsekakor pa ne pred kongresom **DeSUS** sredi januarja 2020, na katerem se Pivčeva poteguje za vodenje stranke.
- NOVEMBER**
1. **LJUBLJANA** - Veljati so začeli novi minimalni standardi, ki jih morajo banke upoštevati pri kreditiranju prebivalstva. Po oceni **BS** se namreč povečujejo tveganja, povezana predvsem s potrošniškim kreditiranjem. Zato je **BS** pri teh posojilih omejila ročnost, pri potrošniških in stanovanjskih pa razmerje med letnim stroškom servisiranja dolga in letnim neto dohodkom kreditojemalca. Ukrep je poskrbel za razburjenje in nasprotovanje bank in trgovcev, ki opozarjajo na škodo za potrošnje in kreditno sposobnost finančno šibkejših. Kritičen je bil tudi premier Marjan Šarec.
4. **LJUBLJANA** - Telekom Slovenije je izgubil spor na arbitražnem sodišču v Švici proti družbi Antenna Slovenia glede uveljavljanja prodajne opcije v družbi Antenna **TV SL**. Telekom je moral Grkom za 34-odstotni delež v Antenna **TV SL** plačati 17,6 milijona evrov. Nadzorni svet je upravi naložil pregled posla in v primeru nepravilnosti napovedal ukrepanje.
6. **LJUBLJANA** - Propadel je sporazum med vlado in Levico. Dokončno se je zalomilo pri pogledih na ukinitev dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja: koalicijski poslanci so z dopolnili želeli bistveno predrugačiti predlog Levice, kar je ta prepoznala kot dokončen odstop vlade od sporazuma o sodelovanju. Še pred tem je koalicija konec septembra podprla predlog priprave svoje zakonodaje, po kateri bi ukinitev zavarovanja reševali v dveh korakih. Novela zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju je bila decembra v **DZ** pripravljena za tretjo obravnavo, predvideva pa ukinitev dopolnilnega zavarovanja in uvedbo pavšalnega prispevka v višini 29 evrov.
- 6.-7. **OSLO** - Predsednik republike Borut Pahor je bil na uradnem obisku na Norveškem, kralj Harald **V.** mu je podelil najvišje norveško odlikovanje.
6. **LJUBLJANA** - Ustavno sodišče je razveljavilo kvote slovenske glasbe za zasebne radijske postaje.
8. **LJUBLJANA** - Knovs je sprejel zaupno končno poročilo o arbitraži, javni del pa objavil 11. 11. Poročilo bremeni predvsem nekdanjo agentko Simono Drenik, ki je vse očitke znova zanikala. Sova je 25. 11. na policijo in tožilstvo naslovila sum izdaje tajnih podatkov v povezavi z arbitražnim poročilom Knovsa. Predsednik republike Borut Pahor je dan kasneje v pismu premierju Marjanu Šarcu predlagal sklic seje sveta za nacionalno varnost zaradi zaostritve odnosa med Sovo in Knovsom, Šarec pa je sklic odložil do ugotovitev pristojnih organov. V začetku decembra je nekdanja slovenska agentka Simona Drenik Bavdek zahtevala umik poročila, češ da je Knovs prekoračil svoje pristojnosti in kršil njene procesne pravice, na upravno sodišče je vložila tudi tožbo proti **DZ**.

9. **VELENJE** - Kongres **SD** je v programskih izhodiščih za prihodnost potrdil proces prenove v obliki socialnega, zelenega in razvojnega paketa.
- 11.-12. **LJUBLJANA** - Pošta Slovenije se je prvič v zgodovini soočila s stavko. Sindikat poštnih delavcev je z upravo dosegel dogovor o dodatnih sredstvih za plače delavcev v poštnem prometu in dodatnih zaposlitvah.
11. **KOPER** - Okrožno sodišče je Marka Matiča spoznalo za krivega dvojnega umora v Krkavčah avgusta 2018 in ga obsodilo na enotno zaporno kazen 30 let zaporu. Sodba še ni pravomočna.
13. **ZAGREB** - Po štirih letih so se sešli visoki predstavniki za nasledstvo po nekdanji **SFRJ**. Države naslednice so v zadnjem letu in pol skupaj prodale veleposlaništva oziroma rezidence nekdanje skupne države v New Yorku, Bonnu in Tokiu. Slovenija je od tega skupaj prejela približno 3,6 milijona evrov.
13. **KOPER** - Finančna uprava in policija sta sporočili, da sta v pristanišču oktobra zasegli 730 kilogramov heroina, kar je količinsko največji zaseg heroina na ozemlju Slovenije od osamosvojitve.
13. **PIRAN/IZOLA** - Slovensko obalo zajelo visoko plimovanje morja, ki je najhuje prizadelo Izolo in Piran.
- 13.-25. **LJUBLJANA** - Na 30. festivalu Liffe je glavno nagrado, vodomca, prejel film Prekla ruskega režiserja Kantemirja Balagova.
14. **LJUBLJANA** - Vlada je sprejela akcijski načrt za izvedbo repatriacije prosilcev slovenskega rodu iz Venezuele; po ocenah vlade naj bi možnost izkoristilo okoli 70 ljudi.
14. **LJUBLJANA** - Skupno premoženje 100 najbogatejših Slovencev po podatkih revije Manager znaša 5,6 milijarde evrov. Najbogatejša sta še vedno zakonca Iza Sia in Samo Login.
14. **LJUBLJANA** - Začel se je bienale oblikovanja **BIO 26**.
15. **LJUBLJANA** - Ob 150-letnici gasilstva je potekala sklepna prireditev. Slovenija se lahko pohvali z več kot 160.000 gasilci.
17. **MARIBOR** - Stranka NSi je na kongresu med drugim sprejela program, ki jo umešča na politično sredino.
18. **LJUBLJANA** - Višje sodišče je na predlog države razveljavilo poenostavljeno prisilno poravnava nad Electo Holdingom, krovno družbo v skupini Electa, in primer vrnilo v vnovično odločanje; okrožno sodišče je nato v začetku decembra postopek ustavilo, saj je direktor in polovični lastnik družbe, Damjan Janković, predlog umaknil. Potrjene "prisilke" družb iz skupine Electa, ki so v lasti sinov ljubljanskega župana Zorana Jankovića, so predvidevale odpis kar 29-milijonskega dolga, to pa je sprožilo buren odziv javnosti in pozive k spremembi zakonodaje.
19. **JESENICE** - Hidria je sklenila za več kot 300 milijonov evrov pogodb za inovativne rešitve elektromobilnosti med leti 2021 in 2030 za **BMW** in Daimler Mercedes.
19. **VARŠAVA** - S porazom proti Poljski (3:2) so slovenski nogometaši tudi uradno sklenili kvalifikacijsko pot za nastop na evropskem prvenstvu leta 2020.
20. **LJUBLJANA** - Državna revizijska komisija je zaradi določb o popustih razveljavila razpis lekarniške zbornice za dobavo zdravil javnim lekarnam, vreden skoraj milijardo evrov.
20. **LJUBLJANA** - Pravnica Alenka Šelih in matematik Josip Globevnik sta prejela Zoisovo nagrado za življenjsko delo, najvišjo državno nagrado na področju znanstvenoraziskovalne dejavnosti.
21. **LJUBLJANA** - **DZ** je sprejel proračuna za leti 2020 in 2021, ki napovedujeta presežek v višini 415 oz. 657 milijonov evrov; koaliciji je po razhodu z Levico manjkajoče glasove zagotovila **SNS**. Poskus zvišanja povprečnine občinam ni uspel. Z interventnim zakonom je vlada omejila stroške plač v javnem sektorju in sprejela izredno uskladitev pokojnin v primeru vsaj 2,5-odstotne rasti za 6,5 evra konec leta 2020. **DS** je 28. 11. na zakon o izvrševanju proračuna in interventni zakon izglasoval veto, **DZ** je zakona znova potrdil 2. 12.
22. **LJUBLJANA** - Problematiko gradnje kanalizacijskega kanala **CO** čez ljubljanski vodonosnik, ki predstavlja potencialno grožnjo za onesnaženje pitne vode za prebivalce Ljubljane, je obravnaval **DZ**. Okoljskemu ministrstvu je med drugim priporočil zadržanje gradnje na kraku Brod-Ježica do presoje vplivov na okolje. **MOL** je zatrdil, da bo gradnjo v skladu z gradbenimi dovoljenji nadaljeval, Arso je začel predhodni postopek, ministrstvo za okolje pa je v postopku notranje revizije decembra ugotovilo, da je bila pri vodenju postopkov na tem kraku storjena vrsta nepravilnosti.
24. **PLIBERK** - Narodni svet koroških Slovencev je obeležil 70. obletnico ustanovitve.
25. **PARIZ** - V Unesco so za sedež prvega globalnega centra za umetno inteligenco pod njihovim okriljem izbrali Ljubljano; predvidoma bo zaživel leta 2020.
26. **LJUBLJANA** - Potem ko je svet za nacionalno varnost pristojnima ministrstvoma naložil pripravo sprememb kazenskega zakonika in prekrškovnih predpisov z namenom oblikovanja možnosti za ukrepanje ob aktivnostih samooklicanih vaških straž oz. vard, je vlada pripravila predlog sprememb zakonodaje.
26. **LJUBLJANA** - **DZ** je sprejel zakon o kulturnem evru, ki je investicijskim in razvojnim vlaganjem v slovensko kulturo v letih 2021 do 2027 namenil dodatnih 122,6 milijona evrov; začel bo veljati leta 2021.
27. **LJUBLJANA** - Vodenje Fursa je prevzel Peter Jenko.
29. **LJUBLJANA** - **DZ** je izglasoval pokojninsko novelo, katere glavni cilj je podaljševanje aktivnosti prebivalstva s finančnimi ugodnostmi; tako novela med drugim za moške s 40 leti pokojninske dobe postopno do leta 2025 zvišuje

odmerni odstotek za izračun osnove na 63,5 odstotka ter uvaja spremembe pri t.i. dvojnem statusu. Uveljavila se bo z letom 2020.

DECEMBER

1. **MURSKA SOBOTA** - Vodenje Evangeličanske cerkve v Sloveniji sta prevzela škof Leon Novak in inšpektor Bojan Prosič.
2. **LJUBLJANA** - S sprejemom pri predsedniku republike Borutu Pahorju so zaznamovali 30. obletnico ustanovitve Demosa, ki je odigral odločilno vlogo v procesu demokratizacije in osamosvojitve Slovenije.
3. **LUKSEMBURG** - Slovenija, Evropska komisija in Hrvaška so na Sodišču **EU** soočile stališča v tožbi Slovenije proti Evropski komisiji zaradi dodelitve izjeme Hrvaški pri uporabi imena teran. Sodba naj bi bila znana do konca leta 2020.
3. **LJUBLJANA** - Univerza v Ljubljani je s slavnostno sejo senata obeležila stoletnico delovanja, ki jo je praznovala v letu 2019.
3. **BRITOF PRI KRANJU** - V eksploziji plina na plinovodu je bilo poškodovanih šest ljudi. Gasilci in policisti so evakuirali več deset ljudi, za več dni je bila zaprta cesta v naselju. Puščanje plina so nekaj dni kasneje odkrili tudi v naselju v Trziču in Orehovljah pri Kranju.
4. **LONDON** - Voditelji 29 članic zveze Nato, med njimi premier Marjan Šarec, so zaznamovali 70 let obstoja zavezništva.
4. **LJUBLJANA** - Slovenijo so obiskali člani predsedstva **BiH**.
4. **LJUBLJANA** - Ustavno sodišče je ugotovilo neskladnost zakona o prekrških z ustavo, ker ne določa roka za pravnomočno končan ponovljeni postopek po razveljavitvi prve, pravnomočne odločbe.
5. **LJUBLJANA** - Fortenova in Agrokor sta se pritožila na Evropsko komisijo zaradi nedovoljenega vmešavanja slovenske države oz. ministrstva za gospodarstvo v prenos lastništva Mercatorja na Fortenovo; šlo naj bi za favoriziranje slovenskih dobaviteljev in zaviranje prenosa Mercatorja. Sporazum s slovenskimi dobavitelji sicer še vedno ni sklenjen. **AVK** pa je 16. 12. Agrokorju začasno odvzela okoli 70 odstotkov delnic Mercatorja, potem ko mu je zaradi nepravilnosti pri prevzemu polnilnice vode Costella septembra izrekla globo v višini skoraj 54 milijonov evrov; s to potezo je zavarovala izvršitev odločbe, ki sicer še ni pravnomočna.
5. **LJUBLJANA** - Vlada je sprejela nacionalno strategijo za preprečevanje terorizma in nasilnega ekstremizma.
5. **LJUBLJANA** - Vlada je sprejela načrt vlaganj v promet in prometno infrastrukturo za obdobje 2020-2025, težko 5,6 milijarde evrov.
9. **SARAJEVO/PRIŠTINA** - Premier Marjan Šarec je obiskal slovenske vojake v **BiH** in na Kosovu.
10. **LJUBLJANA** - Novi predsednik uprave Telekom Slovenije je postal Tomaž Seljak.
10. **LJUBLJANA/BRUSELJ** - Organizacija Europa Nostra je objavila seznam primerov evropske kulturne dediščine; od 14 - med njimi je tudi Plečnikov stadion - se jih bo sedem uvrstilo med najbolj ogrožene.
11. **LUXEMBOURG** - Generalni pravobranilec Priit Pikamäe je Sodišču **EU** predlagal, naj se izreče za nepristojno za preučitev tožbe, ki jo je leta 2018 vložila Slovenija proti Hrvaški v povezavi z arbitražo. Po njegovem mnenju "z vidika prava **EU** meja med tema državama članicama ni bila določena". V Ljubljani so predlog sprejeli z razočaranjem, a končno besedo ima sodišče, ki bo o dopustnosti predvidoma odločilo v prvem četrtletju 2020.
- 12.-13. **BRUSELJ** - Premier Marjan Šarec je ob robu vrha **EU** označil nov predlog finskega predsedstva za večletni proračun **EU** 2021-2027 za izjemno slabega za Slovenijo, saj predvideva 28-odstoten upad kohezijskih sredstev. Glede podnebne politike je izpostavil, da brez zaprtja Teša 6 ne bo mogoče doseči ogljične nevtralnosti.
15. **MADRID** - Po podaljških se je brez pravega dogovora o uresničevanju pariškega podnebnega sporazuma sklenila podnebna konferenca, ki se začela 2. 12. Udeležil se je tudi minister za okolje Simon Zajc. Izpostavil je potrebo po okrepljenem mednarodnem sodelovanju in pozdravil zeleni dogovor, ki ga je 11. 12. predstavila Evropska komisija.
12. **LJUBLJANA** - Vlada je sprejela predlog zakona o finančni razbremenitvi občin, s katerim naj bi se jim stroški znižali za 30 milijonov evrov.
13. **LJUBLJANA** - Na razpis za predsednika **KPK** je prispelo devet prijav, med njimi sta tudi predsednik Boris Štefanec, ki se mu mandat izteče konec marca 2020, in namestnik predsednika Uroš Novak.
14. **LJUBLJANA** - Na uradnem obisku je bil kitajski zunanji minister Wang Yi, ki ga je poleg gostitelja Mira Cerarja sprejel državni vrh.
15. **ŠKOFJA LOKA** - Severjevi nagradi za igralske stvaritve v slovenskih poklicnih gledališčih so podelili Nini Ivanišin in Ani Urbanc.
16. **LJUBLJANA** - Na prvem delovnem obisku v Sloveniji je bil evropski komisar Janez Lenarčič. V pogovorih s političnim vodstvom države se je zavzel predvsem za uresničevanje zelenega dogovora.
17. **NOVI SAD** - Na skupni seji sta se sestali vladi Slovenije in Srbije.
17. **LJUBLJANA** - V Sloveniji je bilo letos po podatkih **NIJZ** potrjenih že več kot 40 primerov ošpic, nazadnje v povezavi z izbruhom v podjetju Knauf Insulation.
17. **LJUBLJANA** - Društvo športnih novinarjev Slovenije je za najboljša športnika Slovenije za leto 2019 izbralo plezalko Janjo Garnbret in kolesarja Primoža Rogliča, za najboljšo ekipo pa moško odbojgarsko reprezentanco.

19. **LJUBLJANA - DZ** je z najtesnejšo večino, 44 proti 43, imenoval koroško Slovenko Angeliko Mlinar iz kvote **SAB** za novo ministrico brez resorja, pristojno za razvoj, strateške projekte in kohezijo. Mlinarjeva, sicer avstrijska državljanka, je 16. 12. prejela tudi odločbo o slovenskem državljanstvu, vendar dan kasneje na predstavitvi na pristojnih odborih **DZ** ni dobila podpore.

19. **LJUBLJANA** - Vlada je sklenila, da vozniki osebnih vozil za vožnjo po hitri cesti skozi Maribor z novim letom ne bodo več potrebovali vinjet.

19. **LJUBLJANA** - Začela je veljati novela zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja, ki uveljavlja prednostno obravnavo za projekte nad desetimi milijoni evrov in zagotavlja učinkovitejše pravno varstvo zoper kršitve, predvsem pri večjih infrastrukturnih projektih.

19. **LJUBLJANA** - Socialni partnerji v **gradbeništvu** so podpisali aneks h kolektivni pogodbi gradbenih dejavnosti, ki zaposlenim prinaša več pravic in boljši materialni položaj.

20. **LJUBLJANA** - Nadzorni svet Darsa je po nizu pritožb in pogajanj potrdil izbiro turškega Cengiza za izvajalca gradnje druge cevi predora Karavanke. Turki bodo posel opravili za 98,5 milijona evrov brez **DDV**. Dars bi pogodbo lahko podpisal januarja 2020, izvajalca pa v delo uvedel marca 2020.

23. **CELJE** - Okrožno sodišče je nekdanjega direktorja Teš Uroša Rotnika zaradi tatvine dokumenta o prijavi premoženja s finančne uprave novembra 2013 pogojno obsodilo na 10 mesecev zapora s preizkusno dobo dveh let. Sodba še ni pravnomočna.

27. **LJUBLJANA - NLB in KBC** sta z drugo največjo slovensko zavarovalniško skupino Sava Re podpisali pogodbo o prodaji življenjske zavarovalnice **NLB** Vita; **NLB** je tako v celoti izpolnila še zadnjo zavezo do Evropske komisije zaradi državne pomoči v letu 2013.

27. **LJUBLJANA** - Začela je veljati novela zakona o urejanju trga dela, s katero se želi pospešiti aktivacijo brezposelnih. Zvišuje se najnižje denarno nadomestilo za brezposelnost, a tudi podaljšuje zavarovalna doba za priznanje pravice do denarnega nadomestila za primer brezposelnosti.

28. **LJUBLJANA** - Začel je veljati zakon, ki predvideva poročstvo za projekta drugi tir in del tretje razvojne osi v skupni višini 777 milijonov evrov.

Zadnji pogled na napovedano rast na največjih izvoznih trgih v letu 2020

Čas branja: 4 min

0

30.12.2019 16:39

ALBINA KENDA

Foto: Shutterstock

Več iz teme:

-
-
-
-

[napovedi >](#)[ZMAR >](#)[Evropska komisija >](#)[Organizacija za... >](#)

Na treh največjih slovenskih izvoznih trgih, kamor je namenjenih kar 40 odstotkov celotnega blagovnega izvoza slovenskih podjetij, bo prihodnje leto mešano. Nemška rast bo večja kot letos, italijanska in hrvaška pa manjša. Tu je še zadnji pogled na napovedi v besedi in grafih.

Čeprav slovenska podjetja svoje izdelke izvažajo v več kot dvesto držav po vsem svetu, je slovenski izvoz tradicionalno močno skoncentriran. Na največji slovenski izvozni trg, v Nemčijo, gre kar petina blagovnega izvoza. Nekaj manj kot 12 odstotkov je namenjenih na italijanski trg, nekaj manj kot devet odstotkov pa na hrvaškega. Še več, na prvih deset izvoznih trgov je namenjenega skoraj 70 odstotkov blagovnega izvoza.

Kaj o rasti izvoza napovedujejo pri Umarju

Pri Umarju napovedujejo, da se bo rast slovenskega izvoza (pa tudi uvoza) v prihodnjih dveh letih umirila. Izvoz blaga storitev se bo v letu 2020 po slovenski napovedi okreplil za realnih pet odstotkov (po ocenah bo letos zrasel za 7,8 odstotka). Tako bo rast še vedno razmeroma velika, čeprav zmernejša kot v izjemnem letu 2017 in po zunanjetrgovinskih podatkih tudi manjša kot letos, ko jo pomembno poganja rast vnovičnega izvoza farmacevtskih izdelkov in nafte. Umar in tudi evropska komisija napovedujeta, da v letu 2020 neto izvoz (razlika med izvozom in uvozom) ne bo prispeval k rasti slovenskega BDP, ker bo uvoz rasel bolj kot pa izvoz.

Umar napovedi pojasnjuje s tremi dejavniki – da bo rast tujega povpraševanja zmerna, da se bo v Sloveniji umiril vnovični izvoz (ta je zaradi vnovičnega izvoza farmacevtskih izdelkov v letu 2019 eksplodiral in je močno prispeval k splošni rasti izvoza) in da bodo rast izvoza umirili tudi rastoči stroški dela, ki bodo pritiskali na izvozno konkurenčnost. Bo pa na izvoz pozitivno vplivalo večje število delovnih dni.

Napovedi za Slovenijo in njene tri glavne izvozne trge

Po napovedi vladnega urada Umar bo slovenska gospodarska rast v letu 2020 triodstotna, po skromnejši napovedih evropske komisije pa se bo slovenski BDP prihodnje leto povečal za 2,7 odstotka.

Sicer pa bo tudi v letu 2020 k rasti prispevalo zlasti domače povpraševanje (še toliko bolj zaradi večje zaposlenosti in višjih plač), pozitivno pa bodo na rast vplivale tudi naložbe, ki bodo prihodnje leto v Sloveniji po napovedih komisije zrasle za šest odstotkov. Rast naložb podjetij v opremo in stroje bo po bruseljskih napovedih znašala 2,1 odstotka in bo skromnejša od naložb v **gradbeništvu**. Ob tem pri **evropski komisiji** pričakujejo okrepitev javnih naložb zaradi pospešenega črpanja evropskih sredstev, saj se bliža konec zdajšnjega programskega obdobja.

V **Nemčiji**, kamor je namenjenega 19,55 odstotka slovenskega blagovnega izvoza, so se letos ubadali zlasti s ponavljajočim se vprašanjem, ali je nemško gospodarstvo zdrsnilo v recesijo. Uradno se to sicer ni zgodilo, so pa ekonomisti vendar opozarjali, da v nemškem gospodarstvu sicer naraščajo aktivnosti v storitvenih panogah, v predelovalnih panogah pa se krčijo že vse od januarja in da je torej nemška industrija v recesiji.

Za leto 2020 pri **Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj** ECD ocenjujejo, da se bo nemški BDP letos povečal za 0,6 odstotka, v letu 2020 pa bo sledila skromnejša, 0,4-odstotna rast; menijo, da bosta zasebna poraba in **gradbeništvo** odporna, se bo pa po njihovi oceni šibkost iz industrije razširila na celotno gospodarstvo, čeprav občutnejšega poslabšanja na nemškem trgu dela ne pričakujejo.

Bolj optimistični so v napovedi za Nemčijo pri evropski komisiji: ocenjujejo, da bo nemški BDP letos zrasel za 0,4 odstotka, v letu 2020 pa za odstotek. Pri komisiji sicer podobno menijo, da bo zunanje povpraševanje nemški BDP v letu 2020 podpiralo manj

od prejšnjih pričakovanj, domače povpraševanje pa utegnejo okrniti šibke naložbe. Tudi pri evropski komisiji pa poudarjajo, da bodo trdne razmere na nemškem trgu dela podpirale zasebno porabo, čeprav morda manj izrazito kot v prejšnjih letih.

V **Italiji**, kamor je namenjenega 11,86 odstotka slovenskega blagovnega izvoza, že od začetka prejšnjega leta zaznavajo gospodarsko stagnacijo. Pri evropski komisiji so ocenili, da bo Italija letos gospodarsko zrasla za 0,1 odstotka, v letu 2020 pa naj bi dosegla 0,4-odstotno gospodarsko rast. Tudi Italiji se bodo poznali dodatni delovni dnevi, saj naj bi bil to pomemben razlog za omenjeno napoved rasti. Bo pa po oceni komisije k rasti italijanskega BDP v prihodnjem letu prispevalo tudi rahlo izboljšanje zunanjega povpraševanja in pa zmerno povpraševanje gospodinjestev, čeprav utegnejo na to vplivati pričakovano šibkejše razmere na domačem trgu. Kot tveganja za uresničitev napovedi evropska komisija navaja nadaljnje poslabšanje razmer v svetovnem gospodarstvu in pa možno poslabšanje pogojev financiranja zaradi velikega italijanskega javnega dolga.

Med prvimi tremi glavnimi izvoznimi trgi bodo največjo rast zaznali na **Hrvaškem**, kamor je namenjenega 8,8 odstotka slovenskega blagovnega izvoza. Pri evropski komisiji ocenjujejo, da se bo hrvaški BDP letos povečal za 2,9 odstotka, prihodnje leto pa naj bi rast znašala 2,6 odstotka. Kot napoveduje komisija, bo gospodarske aktivnosti v državi v glavnem gnalo domače povpraševanje. Poraba gospodinjestev bo krepka, podprta z naraščajočo zaposlenostjo in plačnimi poviški ter nizko inflacijo. Rast bo podpirala tudi javna poraba, močno pa bodo po napovedi evropske komisije rasle naložbe, podprte z evropskimi sredstvi.

Več iz teme:

Kakšne davčne inšpekcije lahko pričakujete v letu 2020

Čas branja: 8 min

0

30.12.2019 17:07

Pri finančni upravi lahko dobijo informacije tudi druge inšpekcijske službe; Furs posodoblja avtomatično zaznavanje tveganj

TANJA SMREKAR

Foto: Shutterstock

Več iz teme:

[Placeholder for related content]

[davki >](#)[inšpekcije >](#)[Finančna uprava RS >](#)[Andrej Bertoncelj >](#)[Peter Jenko >](#)[Airbnb >](#)

Kje bo združilo moči največ inšpektorjev v letu 2020? Preverili smo, katera področja finančna uprava (**Furs**) ocenjuje za najbolj tvegana in katerim se bodo prihodnje leto še posebej posvetili. Pri tem se tudi inšpektorji in nadzorniki vse bolj posodablajo in razvijajo sistem avtomatične zaznave tveganj. Torej bo nadzor še podrobnejši.

Preberite tudi

- **(DAVKI V 2020) Katere so glavne spremembe in kaj še lahko pričakujete**
- **Peter Jenko, novi šef Fursa: Lekcije o pobiranju davkov lahko damo le, če država denar dobro porabi**

Pri tem pa opozorimo: finančni minister **Andrej Bertoncelj** je napovedal, da bo davkarija manko zaradi nekoliko nižje dohodnine prihodnje leto pokrila tudi z mehкими ukrepi, kamor sodi več prostovoljnega plačevanja davkov in več pobranih dajatev zaradi več nadzora. Torej tudi zaradi inšpekcij. Bertoncelj računa, da bo po tej poti dobil dodatnih 74 milijonov evrov. Kako jih bo Furs pobral in s tem pokrtil minus v proračunu? Bo zaradi tega deloval bolj »inkasantsko«, bodo inšpektorji lovili »kurje tatove«? Na Fursu to ves čas zanikajo. Kot je pred kratkim dejal generalni direktor Fursa **Peter Jenko**, se po njegovi oceni »prevečkrat poudarja, da se teh 74 milijonov lahko dobi z dodatnimi odmerami v okviru nadzora. Računamo namreč tudi na več prostovoljnega plačevanja davkov. Še bolj bi lahko bili učinkoviti pri pobiranju DDV. Davčno vrzel bi morali še zmanjšati in tako bi morda hitreje zapolnili razliko do teh 74 milijonov.«

Kaj bo Furs najbolj nadziral?

Program dela za leto 2020 bo Furs objavil v januarju, a precej usmeritev je že znanih. Veliko težav na primer opažajo pri transfernih cenah, tudi pri DDV, spremembah davčnega rezidentstva, uvozu avtomobilov, spletni prodaji ... Naštevamo nekaj glavnih področij:

1. TRANSFERNE CENE

Usmerjajo se na zavezance, ki dosegajo nižjo dobičkonosnost od primerljivih družb. In kako povezane družbe goljufajo prek transfernih cen? Recimo z različnimi neobstoječimi svetovanji, ki jih zaračunajo podjetja, pa licenčninami, prenosom IT-storitev, z najemi po čudnih cenah ...

2. SPLETNA PRODAJA

Preberite tudi

- **Furs v nadzore spletne trgovine, kurirskih služb in stalnih poslovnih enot**

Furs bo nadaljeval preverjanje spletne prodaje in prodaje na daljavo, ki raste po stopnji 15, 20 odstotkov na leto. Če v Sloveniji tuja spletna trgovina ustvari vsaj za 35 tisoč evrov prihodkov, se mora identificirati za DDV in ga pri nas tudi plačevati.

Še naprej se bodo torej izvajali tudi nadzori pravilnosti obračunavanja DDV pri spletni prodaji in pravočasnosti obračunavanja DDV od storitev kurirskih služb s poudarkom na storitvah za tuje spletne trgovine in na prepoznavi tujih zavezancev, ki imajo v Sloveniji stalno poslovno enoto trgovin.

3. CARINE

Preverjajo tudi cene uvoženega blaga. Veliko blaga, predvsem tekstila in obutve, se uvršča v nižje cenovne razrede od dejanskih zaradi izogibanja carinam. Pri tem na Fursu opažajo, da se uvozniki selijo. »Ko smo preverjali zadeve v Kopru, so se hitro preselili v Grčijo. Potem so blago, ki je bilo ocarinjeno tam, šele poslali v Koper, od tam pa po Evropi. A to je že notranji promet,« je pred kratkim dejal Jenko.

4. DAVEK NA DOHODKE PRAVNIH OSEB

Pomemben bo tudi nadzor davka na dohodke pravnih oseb. Denimo upravičenost davčno priznanih stroškov, ali so pravne osebe denar res namenile za, kot je navedeno, potne stroške, storitve, ki so poslovno potrebne, za izobraževanje ...

Na Fursu ob tem preverjajo tudi olajšave. Ne pozabite, da boste za davčne namene za leto 2020 lahko uveljavili manj olajšav kot zdaj oziroma bodo te lahko vašo davčno osnovo znižale le za 63 odstotkov, in ne več za sto, kot velja še letos.

5. ODKUPI LASTNIH DELEŽEV IN POSOJILA

Preberite tudi

- **Finančni inšpektorji z vso silo nad prodajalce deležev v podjetjih: Gre za izplačila dobičkov?**

Na Fursu preverjajo odkupe lastnih deležev, saj lastniki podjetij prodajo delež svojemu podjetju in plačajo manj davka, kot bi ga, če bi si izplačali dobiček oziroma dividendo. Preverjajo prenehanje družb po skrajšanem postopku in ob tem ugotavljajo, ali so bila posojila, ki so jih najeli lastniki, poplačana. Nadzorniki so namreč pozorni tudi na posojila v družbah, ki jih prejmejo družbeniki iz družbe, pa jih ne vračajo.

6. PODJETNIKI IN ZAPOSLOVANJE

Furs bo – podobno kot podjetja in njihovo (ne)upravičeno davčno uveljavljanje stroškov in olajšav – preverjal tudi podjetnike. Kar nekaj nadzorov lahko pričakujejo normiranci, pa tudi delodajalci, ki zaposlujejo oziroma dajejo posel podjetnikom. Furs namreč pogosto zahteva, da delodajalec tistega, ki ga najame kot podjetnika, zaposli, predvsem, če je ta posameznik ekonomsko odvisen od enega delodajalca.

7. DRUŠTVA

Vse več kršitev na Fursu opažajo pri društvih, kjer preverjajo, ali se v resnici ne ukvarjajo s pridobitno dejavnostjo. Preverjajo tudi izplačevanje donacij ...

8. NADZOR DDV

Pri nadzoru DDV so in bodo fursovci pozorni na:

Preberite tudi

- **Ste nevede udeleženi v davčnem vrtiljaku in utaji DDV? Furs vam lahko dodatno zaračuna plačilo DDV!**

- izogibanje identifikaciji za namene DDV pri povezanih osebah (dveh ali več, ki opravljata dobave blaga oziroma storitve iste vrste) ter posledično na izogibanje obračunavanju in plačevanju DDV z delnim opravljanjem prometa prek osebe, neidentificirane za namene DDV;
- zavezance za davek v povezavi s tveganji, ki se ugotavljajo na podlagi informacij, pridobljenih iz drugih držav članic EU, in obstoja suma sodelovanja v utajah MTIC (gre za sistemsko utajo davka prek davčnega vrtiljaka);
- izkazane verjetne presežke po obračunu DDV, torej tudi na morebitna velika vračila vstopnega DDV.

9. UVOZ AVTOMOBILOV

Preberite tudi

- **Nadzor Fursa: za dva avtomobila, registrirana v tujini, je slovenski uporabnik plačal 219 tisoč evrov davka**

Prvi nadzor obdavčitve luksuznih avtomobilov so na Fursu končali tik pred novim letom. In prva ugotovitev je: zavezanec, rezident Slovenije, je za dva luksuzna avtomobila, registrirana v Nemčiji, moral plačati kar 219 tisoč evrov davka, kar bi lahko bila približno polovica vrednosti avtomobilov. Za znesek, ki ga je rezident plačal državi, bi lahko dobili že dvo- ali celo trisobno stanovanje v Ljubljani.

Akcije na Fursu še niso končali, torej tudi drugih postopkov nadzora še ne, preverjajo pa kar precej primerov. Inšpektorji in nadzorniki se osredotočajo predvsem na to, ali so avtomobili, registrirani na Slovaškem in v Nemčiji (običajno), ki jih vozijo slovenski rezidenti, v resnici v tujini registrirani le zaradi izogibanja davkom. Ti so pri nas zelo visoki, sploh če gre za močnejše, dražje avtomobile, in lahko dosežejo več kot polovico vrednosti avtomobila. Analizirali so uporabo vozil s tujimi registracijami, ki se vozijo v Sloveniji, uporabniki vozil pa so slovenski rezidenti. Pri tem uporabniki vozil, ki so dejansko posredni lastniki, plačajo manj davka na dodano vrednost (DDV) in pozneje, ob morebitnem nakupu tega vozila, davka na motorna vozila (DMV).

10. RAČUNI V TUJINI

Preberite tudi

- **Na Furs prihajajo novi podatki o računih v tujini. Kaj to pomeni za proračun, davčne skrivače in vse druge imetnike računov?**

Podatkov o računih v tujini je vsako leto več. Konec lanskega septembra je bilo znanih računov 90 tisoč, konec letošnjega septembra 160 tisoč. Na Fursu pripravljajo novo

rešitev za obdelavo podatkov, novo različico podatkovnega skladišča. V program bodo vključili določene parametre in program bo poiskal izbor računov iz tujine, ki jih je smiselno preveriti. Torej tudi, ali posamezniki dohodke skrivajo pred davki na tujih računih.

Furs zelo zanimajo podatki o računih, ki jih imajo v tujini odprte tuje družbe s slovenskimi lastniki. Denimo Slovenec ima podjetje na Cipru, to podjetje pa ima račun v Avstriji. Avstrijska banka pošlje podatke ciprski davčni upravi, teh podatkov torej mi ne dobimo samodejno.

11. DAVČNE OAZE

Veliko ljudi dela in živi v Sloveniji, davke pa plačujejo drugje, je v intervjuju za Manager povedal Peter Jenko. Pravilno bi po Fursovo bilo, da davke plačujejo v Sloveniji, a se zaradi ugodnejše davčne obravnave veliko Slovencev odpravi po novo rezidentstvo v tujino, kar bo prihodnje leto pod posebnim drobnogledom Fursa. Najraje bogati posamezniki, kritpomilijonarji, lastniki podjetij hodijo v Dubaj, Švico, Monako.

In kako Slovenci še skrivajo zasluzke v tujini? Velikokrat se recimo omenjajo fundacije, ki jih ustanavljajo tudi najbogatejši Slovenci. S to težavo se ukvarjajo vse davčne administracije. Pogosto se fundacije ustanavljajo v Švici pa v Liechtensteinu, nam je povedal Jenko. »Trebja je pogledati vsak primer posebej. Namreč razlika je, če ima ustanovitelj fundacije velika pooblastila in tudi lahko vliva na upravljanje sredstev ali če takšnih pooblastil nima,« je komentiral.

12. KRIPTOVALUTE

Zelo zanimive so tudi kriptovalute. Na tem področju so na Fursu ugotovili kar za 30 milijonov evrov dodatnih davčnih obveznosti. Ne gre le za ugotavljanje, ali se nekdo ukvarja z dejavnostjo, ali mora plačati dohodnino ali DDV. V bistvu so zaračunali največ davka na finančne storitve. Gre tudi za preverjanje spletnih borz.

13. TOVORNJAKI

Veliko dela imajo carina in mobilni oddelki, ki preverjajo voznike avtobusov in tovornjakov, čas vožnje in blago, ki ga prevažajo.

Pri nadzorih po zakonu o delovnem času in obveznih počitkih prevoznikov avtobusov in tovornjakov ter zapisovalni opremi pa ugotavljajo kršitve kar v 65 odstotkih primerov.

14. GOTOVINSKO POSLOVANJE IN DELO NA ČRNO

Mobilne enote skozi vse leto opravljajo nadzore zaposlovanja in dela na črno ter davčnega potrjevanja računov – poostreno v dejavnostih gostinstva, trgovine, **gradbeništva**, prevoza blaga, kmetijstva in drugih storitvenih dejavnostih. V teh postopkih nadzora mobilni oddelki ugotavljajo okoli 20 odstotkov kršitev.

Na področju dela in zaposlovanja na črno je poudarek na delu na črno pri fizičnih osebah in zaposlovanju na črno operaterjev davčnih blagajn, ki nimajo ustrezne zavarovalne podlage za delo, in sicer v dejavnostih, ki poslujejo pretežno gotovinsko. Torej, preverili bodo, ali je nekdo, ki dela za blagajno in izdaja račune, res na pravilen način zaposlen: ali je prijavljen prek študentskega dela, honorarno, prek espeja, ali bi moral biti redno zaposlen in tako tudi zavarovan (polno plačani socialni prispevki).

15. ODDAJANJE STANOVANJ

Preberite tudi

- **Oddajate stanovanje prek Airbnb? Registrirajte se za DDV, Furs napoveduje nadzore**

Še naprej bo Furs preverjal oddajanje stanovanj, tako dolgoročno kot tudi turistom. Če stanovanje oddajate turistom, morate imeti prijavljeno dejavnost. Pazite: če ga oddajate

prek **Airbnbja** ali Bookinga, morate na provizijo tem spletnim posrednikom plačati tudi DDV.

S kom sodeluje Furs?

Veliko s policijo in tožilstvom.

Poleg tega Furs sodeluje praktično z vsemi inšpekcijskimi službami. Večkrat smo že slišali, da ko nekoga obišče Furs, temu prej ko slej sledi še cela vrsta drugih inšpektorjev. Denimo Furs v gostilni preveri davčno blagajno, tržni inšpektorat delovni čas. Pogosti so tudi obiski meroslovcev, ki preverjajo tehtnice, pa inšpektorjev za varno hrano, seveda gradbenih in delovnih inšpektorjev. Furs ob sumu utaje davkov velikokrat podatke posreduje policiji – srečujejo se namreč tudi s primeri sumljivega izvora denarja.

Mobilni oddelki najpogosteje sodelujejo z naslednjimi inšpekcijami in drugimi organi:

- policijo (stalne skupne nadzorne aktivnosti),
- inšpektoratom za infrastrukturo (skupni nadzori na področju prevozov v cestnem prometu),
- inšpektoratom za okolje in prostor (skupni nadzori na področju prevozov odpadkov),
- tržnim inšpektoratom,
- inšpektoratom za delo,
- upravo za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin,
- inšpekcijo za gozdarstvo.

Posodablja avtomatiziran sistem zaznave tveganj

Furs se vse bolj digitalizira in posodablja tako imenovani avtomatizirani sistem zaznave tveganj. To pomeni, da bodo imeli več računalnikov, ki jim bodo povedali, katere osebe so bolj tvegane in jih velja davčno pregledati. Avtomatizirano zaznavo tveganj imajo že zadnji dve leti, nameravajo pa jo še širiti. Tako iščejo tvegane osebe po različnih davkih,

denimo usmerijo se na DDV, trošarine, davek na dohodke iz dejavnosti. Ugotovijo, kaj je najbolj delikatno, na primer uveljavljanje določene olajšave pri davku na dohodke pravnih oseb, vnesejo kazalnike tveganja, parametre, sistem pa nadzornikom Fursa ponudi imena potencialno tveganih podjetij, izbor zavezancev, so nam že razlagali na Fursu.

LJUBLJANA V LETU 2019

Trgovina Ikea bo zgrajena pred novo narodno in univerzitetno knjižnico

Ob vstopu v novo leto smo pripravili pregled dogodkov, ki so zaznamovali Ljubljano v letu 2019. Tudi to leto je bilo v znamenju gradbenih del, podatkov o čedalje dražjih nepremičninah in domnevnih nezakonitostih, v katere naj bi bil vpleten župan.

✂ Peter Pahor

Leto 2019 smo v ljubljanski redakciji Dnevnika začeli s poročanjem o manevrih poslovneža Joca Pečičnika, ki je prek nove **gradbene zakonodaje**

poskusil ponovno zagnati nasledli projekt prenove Plečnikovega stadiona za Bežigradom. Do danes ni jasno, ali mu bo to kljub ostremu nasprotovanju sosedov tudi uspelo, čeprav uživa neomajno podporo ljubljanske občine, ki je tudi partnerica v tem projektu.

Kljub številnim drugim nasledlim projektom v Ljubljani – predvsem državnim – so tudi letošnje leto zaznamovale številne naložbe, občina je prenovila več cest, nadaljuje projekt prenove ulic v središču mesta (Gospodarska, Trubarjeva, Poljanska, Tavčarjeva...) in vse kaže, da se bo to nadaljevalo tudi prihodnje leto, ko naj bi po podatkih o branosti člankov bila zaključena naložba, ki jo v Ljubljani najbolj nestravno pričakujemo. To ni nova narodna in univerzitetna knjižnica,

za katero država spet nima denarja, temveč prva Ikea v Sloveniji. ✕

Soseska na Brdu se še širi

Oktobra je republiški stanovanjski sklad začel graditi 498 stanovanj soseske Novo Brdo, ki bodo v celoti namenjena najemu in naj bi jih dokončali jeseni leta 2021. Najemnina naj bi znašala od šest do osem evrov na kvadratni meter. Še nekaj mesecev prej je v bližini gradnjo najemnih stanovanj zagnal ljubljanski stanovanjski sklad, ki naj bi tu dokončal 174 najemnih stanovanj. To bosta eni največjih investicij v javna najemna stanovanja, ki predstavljata tudi nekakšen preobrat od gradnje lastniških h gradnji najemnih stanovanj, ki jih sploh v Ljubljani kravvo primanjkuje.

Ekspresna rešitev za nelegalno odlagališče sredi mesta

Delavci občinskega podjetja VO-KA Snaga so po nalogu občinske inšpekcije le nekaj dni po našem prvem članku o nezakonito odloženih

odpadkih na območju nekdanjega Papir servisa v Mostah te v začetku decembra odpeljali. S tem so na ljubljanski občini ekspresno rešili

problem, za katerega se je sprva zdelo, da se bo vlekel še mesece. V kompleksu so bili odloženi tudi nekomunalni odpadki, med katere

spadajo tudi nevarni odpadki in za katere je pristojen republiški inšpektorat za okolje in prostor, kjer so postopek vodili precej zmedenno.

Kljub številnim drugim nasedlim projektom v Ljubljani – predvsem državnim – so tudi letošnje leto zaznamovale številne naložbe, občina je denimo prenovila več cest.

Ikea začela graditi trgovino v Ljubljani

V začetku avgusta je Ikea dobila gradbeno dovoljenje za svojo prvo trgovino v Sloveniji, ki jo bodo do jeseni zgradili pri ljubljanskem nakupovalnem središču BTC. Raztezala se bo na več kot 31.000 kvadratnih metrih, zaposlovala bo do 300 ljudi, v ponudbi pa bo imela skoraj 10.000

izdelkov. Uredili bodo tudi otroško igrišče, restavracijo s 450 sedeži, bistro, prodajalno švedske hrane ter parkirišče za več kot 170 koles in 1000 avtomobilov. Krasil jo bo tudi 50-metrski oglasni stolp, ki bo recimo višji od minareta islamskega versko-kulturnega centra.

Projekt NUK II dalje, a na majavih temeljih

Maja letos so na ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport podpisali 1,6 milijona evrov vreden dodatek k projektni dokumentaciji za novo narodno in univerzitetno knjižnico, kar bo izbranim arhitektom iz biroja Bevk Perović omogočilo dokončanje projektov. Kdaj bodo na

ministrstvu zagotovili še denar za gradnjo, za zdaj ni jasno, obeti pa niso dobri, saj v proračunih za leti 2020 in 2021 za to ni sredstev. Po napovedih bi za gradnjo potrebovali skoraj 50 milijonov evrov, na ministrstvu pa omenjajo možnost, da bi projekt sofinancirali z evropskimi sredstvi.

Obeta se zanimivo sojenje zaradi Stožic

Ljubljanski župan Zoran Jankovič je vse pogosteje gost sodišč. Letos se je moral zagovarjati zaradi obtožb podkupovanja v zadevi Gratel, v kateri je bil marca nepravnomočno oproščen, konec novembra pa je bila proti njemu vložena obtožnica zaradi domnevnega napeljevanja h kaznivemu dejanju, ker

naj bi na tedanjega direktorja Energetike Ljubljana Hrvoja Draškovića pritiskal, naj podjetje kupi prostor za centralno hladilno strojnico v Stožicah le zato, da bi takrat že finančno obubožani Grep pridobil potrebna sredstva za dokončanje športnega parka Stožice.

Življenje v Ljubljani čedalje dražje

Leto so zaznamovale številne podražitve. Februarja so se podražile parkirnine v (ožjem) mestnem središču, vožnja z mestnimi avtobusi in grobnine na ljubljanskih pokopališčih. Marca je podjetje VO-KA v povprečju storitve podražilo za dobrih 70 centov, v javnem podjetju

Snaga pa so zneske na položnicah dvignili za povprečno 1,65 evra. A še najbolj občutne so bile sredi leta podražitve vrtcev, ki so bile kar 14-odstotne. Omeniti je treba še blamažo pri uvedbi letne vozovnice za LPP, ki stane kar 365 evrov, zato se je zanjo odločila le peščica potnikov.

Gradbena dela na Cukrarni v polnem zagonu

Več kot 21 milijonov evrov – evropskih sredstev je za 13 milijonov – vreden projekt preobrazbe nekdanje Cukrarne v muzej sodobne umetnosti teče po načrtih. Delavci Strabaga so utrdili opečnate stene,

porušili notranjost, odstranili streho in jo že nadomestili z jekleno konstrukcijo. Zaključek projekta je predviden do pomladi 2021. Razstavna galerija se bo razprostirala na 2800 kvadratnih metrih, v

stavbi bodo še prostor za performanse in glasbo, jazz klub in restavracija, v kleti pa bo mogoče izvajati delavnice. Tudi zunanja ureditev – južno dvorišče – bo lahko prireditveni prostor.

Kanal C0 glavni okoljski problem

Potem ko je ljubljanska občina že zgradila več kot polovico povezovalne kanalizacijske cevi, ki bi prek Broda, Ježice, Tomačevega in Sneberij povezala Medvode in Vodice s posodobljeno čistilno napravo v Zalogu, so na

okoljskem ministrstvu ugotovili, da je pri izdaji dovoljenj za gradnjo prišlo do več kršitev. Glavni problem naj bi bil, da občini za kanal ni bilo treba izvesti presoje vplivov na okolje in zdi se, da bodo sedaj vztrajali pri tem, da se ta

presoja naredi vsaj za manjkajoči del. Kaj se bo zgodilo, če bi ta presoja pokazala, da bi bili vplivi na okolje preveč škodljivi, za zdaj ni jasno.

Cene nepremičnin podirale stare rekorde

Cene nepremičnin v Ljubljani so letos prvič presegle raven iz leta 2008. Za kvadratni meter rabljenega stanovanja je bilo v prvem polletju v povprečju treba odšteti skoraj 2800 evrov, rabljena stanovanja na bolj zaželenih lokacijah pa so se prodajala po še višji ceni. Investitorji so se tako kot leta

2008 osredotočili predvsem na gradnjo nadstandardnih, luksuznih ali prestižnih stanovanj, ki v večini primerov sploh ne upravičujejo vseh teh superlativov. V drugi polovici leta se je po statistiki začela rast cen umirjati in nihče ne bo presenečen, če se bo trend prihodnje leto obrnil.

Džamija bliže dokončanju

Približno leto in pol po ustavljeni gradnji islamskega versko-kulturnega centra so letos na gradbišču znova zabrnili gradbeni stroji. Islamski skupnosti v Sloveniji je namreč uspelo pridobiti novo večmilijonsko katarsko donacijo, s katero bodo lahko dokončali gradnjo.

Bojan Velikonja DOKUMENTACIJA DNEVNIKA

Bojan Velikonja DOKUMENTACIJA DNEVNIKA

Luka Cjuha DOKUMENTACIJA DNEVNIKA

Bojan Velikonja DOKUMENTACIJA DNEVNIKA

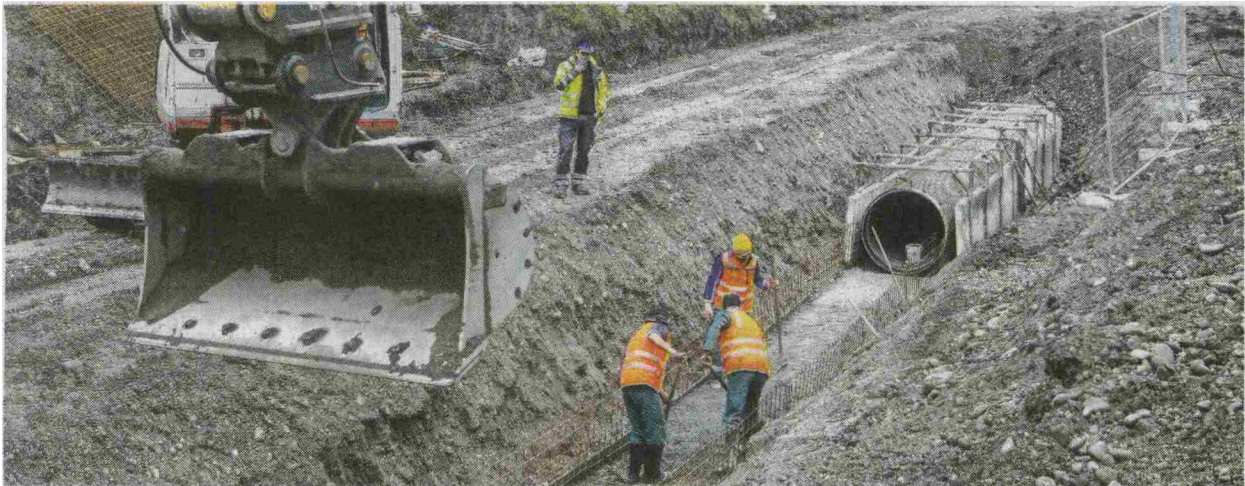
Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

Matjaž Rušič DOKUMENTACIJA DNEVNIKA

Luka Cjuha DOKUMENTACIJA DNEVNIKA

Luka Cjuha DOKUMENTACIJA DNEVNIKA

Tomaž Skale DOKUMENTACIJA DNEVNIKA

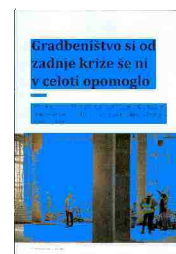

Jaka Gasar DOKUMENTACIJA DNEVNIKA

Objave so namenjene interni uporabi v skladu z odločbami ZASP in se brez soglasja imetnika pravic ne smejo prosto razmnoževati in distribuirati!

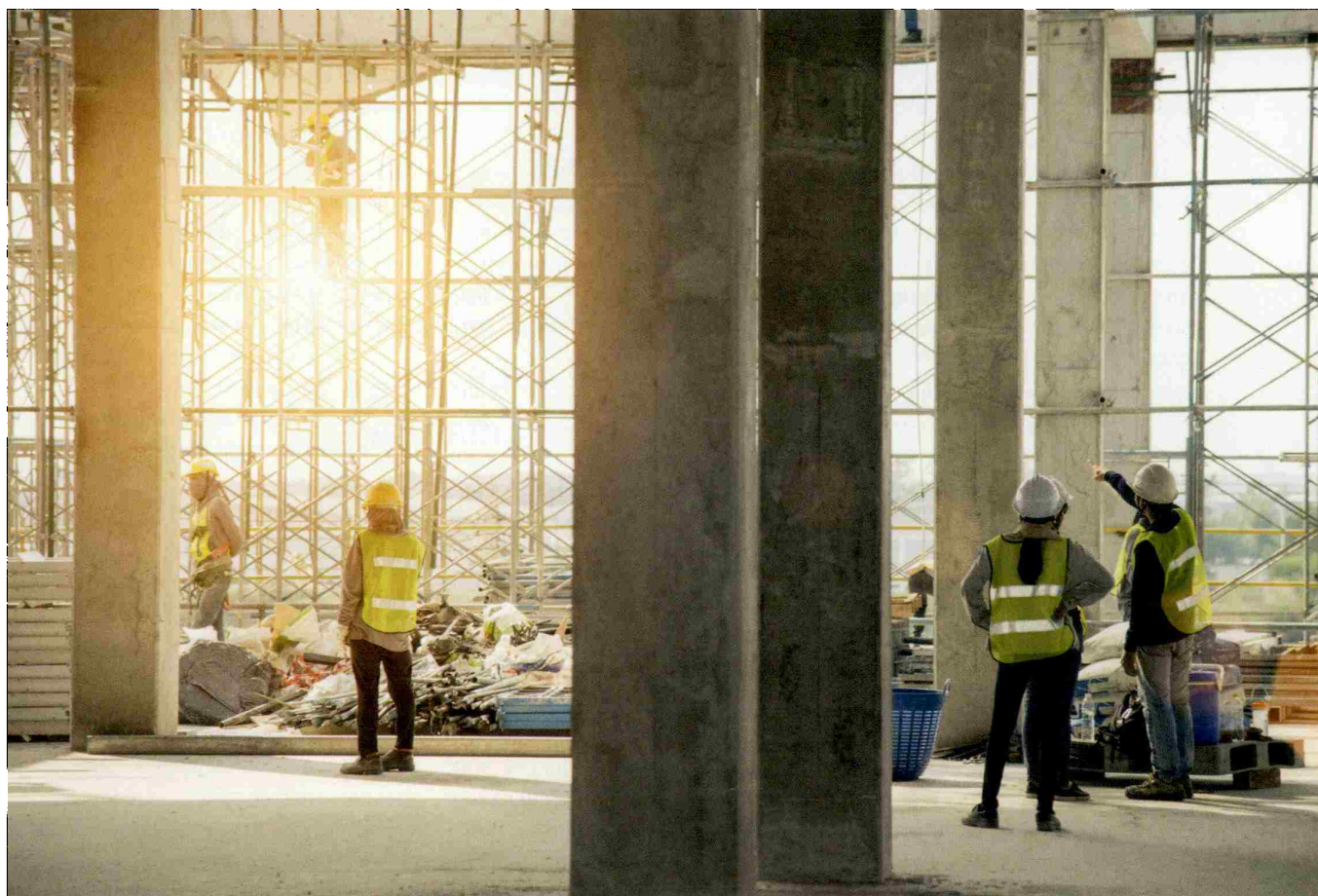
Matjaž Rušič DOKUMENTACIJA DNEVNIKA

Gradbeništvo si od zadnje krize še ni v celoti opomoglo

Nina Šprohar

Poleg tega, da slovenska podjetja na domačem terenu težko pridobijo večja gradbena dela, jim tudi prodor v tujino načeloma ne uspeva najbolje.

Kljub precejšnjemu osipu gradbene dejavnost vztrajno raste, po številu podjetij je dosegla raven pred krizo leta 2008, ne pa tudi po prihodkih ali številu zaposlenih. Slovenski gradbeniki niso sposobni konkurirati na velikih gradbenih projektih, kar je dokazal primer gradnje druge cevi karavanškega predora.

»Vsi seveda želimo, da v gradbeništvu ne bo upada obsega proizvodnje in da ne bo spet prišlo kakšno krizno obdobje, čeprav ga vsi napovedujejo. Po navadi se napovedi ne uresničijo, tovrstne zadeve pa udarijo nenapovedano ... Res pa je, da je v zadnjem krajšem obdobju opaziti manjši upad proizvodnje v tem sektorju gospodarstva,« o stanju v gradbeništvu v Sloveniji pravi Janko Rozman, sekretar Sekcije gradbincev na Obrtni zbornici Slovenije (OZS).

Večino velikih projektov v Sloveniji dobijo tuja podjetja

Gradbeništvu je namreč ena od dejavnosti, ki jo je gospodarska kriza pred dobrim desetletjem najbolj prizadela, zato še vedno, v primerjavi z drugimi dejavnostmi, zaostaja v rasti. »Ker smo nekaj let nazaj v Sloveniji sesuli gradbeno panogo, smo seveda zdaj pred dejstvom, da bodo vse domače večje gradbene projekte pridobili izvajalci iz tujine, za domače pa bo ostalo nekaj podizvajalskih drobtin in pa verjetno veliko težav z neplačili,« meni Rozman.

Tudi v tujini se slovenska gradbena podjetja načeloma slabo uveljavljajo. »Nekatera manjša, prodorna podjetja seveda uspejo, sicer pa o kakšnem večjem prodoru našega gradbeništvu v tujino žal ne moremo govoriti, saj panoga očitno ni sposobna pridobiti niti domačih del, kljub temu da bi jih bila sposobna izvajati,« je kritičen Rozman. Eno izmed tovrstnih praks predstavlja tudi gradnja druge cevi skozi Karavanke – delo je po pogajanjih

dobilo turško podjetje Cengiz, ki je podalo boljšo ponudbo od podjetja Kolektor CPG, Gorenjske gradbene družbe (GGD) in drugih.

Rast še ni dosegla predkriznega obdobja

V gradbeništvu so se številke sicer lani nekoliko popravile, s številom podjetij, registriranih v

ki delajo v gradbeništvu (za skoraj četrtino). Gradbena podjetja v Sloveniji so tako v prejšnjem letu ustvarila za skoraj 6 milijard evrov prihodka od prodaje, kar je sicer še zmeraj za skoraj 30 odstotkov manj kot v 2008, a hkrati tudi za več kot 34 odstotkov več kot v 2013. Največji delež v prihodku (več kot 49 odstotkov) so v 2018 predstavljala specializirana gradbena dela, s skoraj 30 odstotki je sledila gradnja stavb, na zadnjem mestu pa s skoraj 21 odstotki gradnja inženjskih objektov.

” V tujini uspevajo predvsem manjša, prodorna podjetja.

Letošnje leto je bilo bolj uspešno kot lansko

Letos je bilo vseeno zaznati rast poslovanja. Vrednost gradbenih del, opravljenih od januarja do septembra 2019, je bila za 6,2 odstotka višja od vrednosti gradbenih del, opravljenih v istem obdobju prejšnjega leta. Vrednost teh del na stavbah je bila višja za 3,7 odstotka, na gradbenih inženjskih objektih pa za 7,2 odstotka. A

mo pa, da se v prihodnje to spremeni,« je optimističen Simčič.

Pomgrad skrbi upad števila gradbenih dovoljenj

In kaj pravijo v gradbenih podjetjih? V skupini Pomgrad, kjer se uvrščajo med tista redka podjetja, ki se jim je uspelo uspešno uveljaviti tudi v tujini, so z letošnjim

tem področju, saj obenem na teh projektih dosegamo vse pozitivne učinke vertikalne povezanosti skupine,« zatrdi Ravnič.

Napovedi za naslednje leto so v Pomgradu »zmerno optimistične«, podpisanih imajo več pogodb, ki jim bodo delo zagotavljale tudi v letu 2020. »Opozarjamo pa, da že od leta 2017 upada število grad-

podatki za zadnje mesece so nekoliko slabši: vrednost gradbenih del, opravljenih v septembru 2019, je bila za 0,7 odstotka nižja od vrednosti gradbenih del, opravljenih v prejšnjem mesecu, in za 8,1 odstotka nižja od vrednosti gradbenih del, opravljenih v septembru 2018.

Opaziti je pomanjkanje delovne sile

Zoran Simčič, predsednik Območne obrtno-podjetniške zbornice Nova Gorica (OOZ Nova Gorica) in samostojni podjetnik na področju zidarstva, ocenjuje, da je bilo poslovanje letos dobro, edino težavo vidi v pomanjkanju delovne sile. »Največ dela je bilo v zvezi s stanovanjsko gradnjo. Podobno pričakujemo tudi v prihodnje, saj je opazno pomanjkanje stanovanj,« meni sogovornik. A tudi sam prihodnje leto pričakuje zmanjšanje povpraševanja, predvsem na privatnem področju. »V prvi vrsti zaradi nove kreditne politike bank,« pripomni. Glede na informacije, s katerimi razpolaga, slovenska gradbena podjetja zelo slabo prodirajo v tujino. »Upa-

poslovanjem zadovoljni. »Večino projektov sicer opravimo v Sloveniji, a smo prisotni tudi na Hrvaškem, na posameznih projektih pa tudi na Švedskem in v Avstriji,« pojasni Kristian Ravnič, član uprave. Letos so izvajali dela na več kot 120 projektih doma in v tujini, med drugim so dokončali svoj prvi projekt na severu Evrope, izgradnjo stanovanjskega kompleksa za javni stanovanjski sklad, poleg tega so dokončali infrastrukturni projekt izgradnje železniške proge Šentilj-Pesnica, dokončali so gradnjo hotela Plitvice na Hrvaškem in nadgradnjo odseka železniške proge Poljčane-Slovenska Bistrica.

Kje še vidijo priložnosti? »Vsekakor na infrastrukturnih trgih, kjer smo že tradicionalno prisotni. Sodiimo med pomembnejša podjetja na

benih dovoljenj, kar je za gradbeništvo dolgoročno slabo. Glede na trenutno stanje na trgu upamo, da bo ta nihanja in ohlajanje uravnotežila tudi država z infrastrukturnimi projekti,« zaključuje Ravnič.

V GIC Gradnje si obetajo solidno poslovanje

Tudi v podjetju GIC Gradnje so v letu 2019 dobro poslovali in dosegli rast tako po skupnih prihodkih kot tudi po dodani vrednosti. V tujini so prisotni le v sosednji Hrvaški, kjer zadnjih nekaj let zapovrstjo ustvarijo približno 10 odstotkov realizacije skupine. Kakšna so pričakovanja za naprej? »Za naslednje leto imamo več sklenjenih pogodb, zato si v naslednjem letu obetamo solidno do dobro poslovanje,« pravijo. ■

Inovativen proizvajalec linij za sortiranje odpadkov

Pri optimalnem oziroma čim bolj učinkovitem izvajanju krožnega gospodarstva je zelo pomembna kakovost recikliranega materiala, ki pa je odvisna od čistosti sortiranih frakcij. Prav zato je pri reciklaži materialov zelo pomembna visoka kakovost linij za sortiranje odpadkov, ki ločujejo zbrane odpadke v različne sortirane frakcije za predelovalno industrijo. Takšne linije izdelujejo v podjetju Stadler.

Davnega leta 1791 je Willi Stadler starejši v nemškem mestu Altshausen odprl kovaško delavnico, ki se je sčasoma razvila v podjetje za proizvodnjo kovinskih konstrukcij. V svojem 200-letnem razvoju obdelave kovin so se Stadlerjevi potomci specializirali na izdelavo kovinskih konstrukcij in zvarjencev ter strojev za sortiranje odpadkov.

Zabojniki za olimpijado

Prve izkušnje z recikliranjem so v podjetju Stadler pridobili leta 1972 v Münchnu, ko so za organizatorja olimpijskih iger izdelali zabojnike za ločeno zbiranje stekla in papirja.

V devetdesetih letih prejšnjega stoletja je podjetje postalo inovativen proizvajalec linij za sortiranje odpadkov in se specializiralo za okoljsko inženirstvo, v intenzivnem iskanju rešitev za recikliranje so se uveljavili kot specialisti za tehnologijo sortiranja odpadkov.

Sodelujejo tudi z drugimi podjetji v panogi, ki ponujajo različne tehnologije. Njihove sortirne linije ločujejo zbrane odpadke v različne sortirane frakcije za predelovalno industrijo. Kakovost recikliranega materiala je odvisna od čistosti sortiranih frakcij in prav zato je linija za sortiranje odpadkov tako zelo pomembna. Tako so v Skupina Stadler oblikovali celovit koncept sortiranja po meri, ki temelji na potrebah in željah strank.

Proizvodnja v Sloveniji

Še vedno družinsko podjetje daje delo 450 ljudem na sedežu družbe in proizvodnih obratih v Altshausnu in v Krškem v Sloveniji, ki so ga odprli leta 1997. V njem izdelujejo glavne naprave za sortirne linije, kot so sejalni bobni, naprave za odstranjevanje etiket in elektro krmiljenje. Tudi večina monterjev, ki linije sestavljajo, je Slovencev.

Skupina Stadler ima svoja prodajna predstavništva še v nekaterih drugih nemških mestih ter v Franciji, Italiji, Češki republiki, Veliki Britaniji, Grčiji, ZDA in Braziliji. Svoje izdelke izvažajo še v Avstralijo in Japonsko, sicer pa posamezne sestavne dele za sortirne linije, kot tudi celotne linije za sortiranje odpadkov, prodajajo po vsem svetu.

Skrivnost uspeha je, da so korak pred drugimi

V svet recikliranja prihajajo novi materiali in nanje je podjetje pripravljeno. Dolgoletna tradicija in bogate izkušnje omogočata izjemno natančen razvoj koncepta sortiranja odpadkov, zato so proizvodi iz obratov Skupine Stadler vedno korak pred drugimi. Proizvodnja opreme temelji na modularnem sistemu, zato je lahko hitreje postavljena. Filozofija podjetja temelji na zaupanju, poštenosti in zanesljivosti, kar njihovi kupci znajo ceniti, zato je njihov odnos dolgotrajen.

»Po novih, sodobnih oziroma še bolj učinkovitih rešitvah linij za sortiranje odpadkov je na trgu izjemno povpraševanje,« pravijo v Stadlerju, zato v prihodnjem letu želijo prodreti in se uveljaviti še na kakšnem novem trgu, odpreti še kakšno podružnico.

Ob širitvi proizvodnje nameravajo v podjetju Stadler investirati v gradnjo novega Centra za inovacije in raziskave, ki bo poleg proizvodnega obrata v Krškem.

Mednarodni sejmi in ocenjevanja kakovosti v Gornji Radgoni v letu 2020

Pomurski sejem bo v letu 2020 organiziral šest mednarodnih sejmov in sedem mednarodnih ocenjevanj kakovosti.

Konjunkturo v **gradbeništvu** bo v mesecu marcu posebej mednarodni sejem **gradbeništvu**, energetike, komunale in obrti MEGRA, ki bo spodbujal trajnostno gradnjo, varčevanje z energijo in uporabo obnovljivih virov energije. V istem terminu bo pomen okoljskih inovacij, socialnega podjetništva in zelenega življenjskega sloga širil sejem trajnostnih tehnologij in zelenega življenjskega sloga GREEN.

Aktualne zamisli, storitve in izdelke za zdravo in dolgoživo družbo bo v maju predstavil mednarodni sejem sodobnega zdravstva MEDICAL.

Kakovost prehranskih izdelkov

bodo od pomladi dalje preizkusila mednarodna ocenjevanja mesa in mesnih izdelkov, mleka in mlečnih izdelkov, sokov, brezalkoholnih pijač in embaliranih vod, vin in medu. Potencial novih tehnologij za okolju in človeku prijazno kmetovanje bo izmerilo mednarodno ocenjevanje kmetijske mehanizacije in opreme.

Vse naštetu bo mogoče poskusiti in preizkusiti na 58. Mednarodnem kmetijsko-živilskem sejmu AGRA. Sejem bo obeležil mednarodno leto zdravja rastlin, se ozrl v kmetijstvo prihodnosti, ponujal tehnološke inovacije, digitalizacijo in ekološko kmetijstvo. Iskal bo rešitve in možnosti za prilagajanje podnebnim spremembam in varoval vodne vire. Posvečal se bo proizvodnji, predelavi in distribuciji hrane, njeni sledljivosti in varnosti ter opozarjal na

prednosti oskrbe s hrano iz naše bližine. Predstavil bo, kakšen naj bo aktiven kmet in ga za to opremil z bogato ponudbo izdelkov, storitev in z znanja.

Trajnostne rešitve s področja pakiranja bo ovrednotil Slovenski oskar za embalažo, prikazane pa bodo na mednarodnem sejmu embalaže, tehnike pakiranja in logistike INPAK, ki bo potekal sočasno s sejmom AGRA.

Septembra bo mednarodni sejem SOBRA predstavil obrambo pred varnostnimi grožnjami ter zaščito, pomoč in reševanje ob naravnih in drugih nesrečah. Ob omenjenem bo Pomurski sejem skupaj s podporniki te plemene institucije januarja 2020 okronal 24. Vinsko kraljico Slovenije, maja pa v sodelovanju s sosednjo Avstrijo gostil 26. mednarodno slikarsko kolonijo Vinogradu obeh bregov Mure.

Za delavce iz tujine se bomo morali krepko potruditi

Samo Kranjec

Na ravni EU za pridobitev delavcev iz drugih držav vlada precejšnja konkurenca, zato moramo zanje ustvariti privlačne pogoje za delo in bivanje.

Ker so v Sloveniji plače nižje kot v bolj razvitih evropskih državah, bo delavce iz tujine vedno težje pridobiti. Bolje moramo izkoristiti domače potenciale, za tujce pa oblikovati privlačno delovno in življenjsko okolje. Predvsem pa se moramo na ravni države odločiti, ali jih hočemo ali ne. Če je odgovor pritrđen, moramo odnos do njih korenito spremeniti.

V okviru posveta o izzivih soočanja s pomanjkanjem delovne sile, ki je potekal na Umarju, je njegova direktorica mag. Maja Bednaš povedala, da se v Sloveniji zelo hitro zmanjšuje število prebivalcev v starosti 20 do 64 let, še zlasti pa v starosti od 30 do 54 let, ki so za zaposlovanje ključni. Na pomanjkanje delovne sile vpliva tudi neskladje med zna-

njem in veččinami tistih, ki iščejo delo, in potrebami gospodarstva.

Rezerve pri šolajočih in starejših

Dr. Alenka Kajzer, urednica Umarjeve analize Ekonomski izzivi 2019: Soočanje s pomanjkanjem delovne sile, je povedala, da ta odgovarja na vprašanja, kje so domače proste

zmogljivosti na trgu dela, predstavlja tudi selitvena gibanja in kako visok neto selitveni prirast lahko ublaži pomanjkanje delovne sile. Po njenih besedah se vsi neaktivni in brezposelni niso enako pripravljene zaposliti se. V obdobju od leta 2013 do 2018 se je število oseb, ki bi se lahko vključile na trg dela, močno zmanjšalo. Rezerve so predvsem med šolajočimi, ki jim je treba omogočiti čim bolj preprost in hiter prehod v zaposlitev, za kar je potrebna povezanost med izobraževalnim sistemom in gospodarstvom. Rezerve so tudi pri starejših – pri upokojencih ali neaktivnih. »Starejši populaciji je treba omogočiti čim daljše ostajanje v delovni aktivnosti ali ponovno delovno aktivacijo,« razlaga Kajzerjeva.

Po njenih besedah se pri mednarodni primerjavi po stopnji delovne aktivnosti prebivalstva, starega od 55 do 64 let, Slovenija uvršča med države z najnižjimi stopnjami. V letu 2018 je bilo le

47 odstotkov oseb v omenjenem življenjskem obdobju tudi delovno aktivnih, povprečje EU pa znaša slabih 59 odstotkov. V številnih članicah EU omenjeni delež presega 70 odstotkov. Najdlje so delovno aktivni Švedi, sledijo jim Nemci, Danci, Estonci in Litovci. »Omenjene številke kažejo, da je treba urediti možnosti za daljše ostajanje v delovni aktivnosti. Je pa treba te ljudi opremiti z ustreznimi znanji,« razlaga Kajzerjeva.

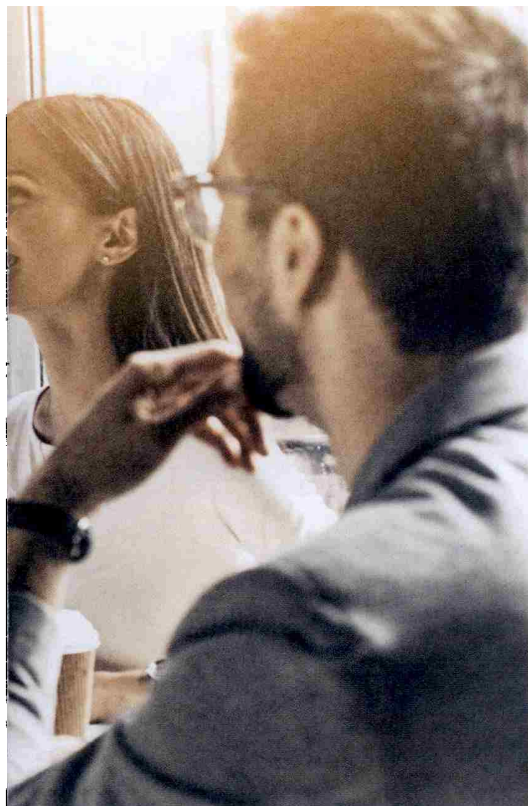
Potrebujemo večji selitveni prirast

Če bi znašal letni neto selitveni prirast deset tisoč ljudi, bi lahko v veliki meri ublažil upadanje števila prebivalstva v starostni skupini od 20 do 64 let, ki je glavni vir ponudbe delovne sile. Po besedah Alenke Kajzer je neto selitveni prirast zelo odvisen od gospodarskega cikla. Zelo visok je bil pred letom 2008, ko je Slovenija potrebovala predvsem delavce v gradbeništvu. Do leta 2018

je bil rahlo pozitiven, po tem letu pa je poskočil in presegel 15 tisoč ljudi. Večina priseljencev je prišla iz držav, ki so nastale na območju nekdanje Jugoslavije, največ iz BiH.

»Govori se, da je bazen nekdanje Jugoslavije izprazen. Če pogledamo tamkajšnje stopnje brezposelnosti, ki so še sorazmerno visoke, možnosti za iskanje delavcev na tem območju še obstajajo, vendar je treba temu prilagoditi ukrepe migracijske in integracijske politike, saj je konkurenca za te delavce precej velika,« razlaga Kajzerjeva.

Največ priseljenih in odseljenih oseb ima srednješolsko izobrazbo, kar je primerljivo z izobrazbeno sestavo celotnega prebivalstva. Skrb vzbujajoče pa je, da od leta 2012 število odseljenih s terciarno izobrazbo (visokošolska in univerzitetna) presega število priseljenih. »Ta trend moramo ustaviti, če želimo preiti v gospodarstvo s hitrejšo rastjo produktivnosti in višjo dodano vrednostjo,« opozarja Alenka Kajzer.

Upokojujemo se prehitro

Po besedah Tilna Božiča, državnega sekretarja na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, se v Sloveniji, v primerjavi z drugimi državami, upokojujemo sorazmerno hitro, se pa v zadnjem času to izboljšuje. S polno delovno dobo se upokoji približno 80 odstotkov moških in žensk.

Trenutno sta v zakonodajni proceduri Zakon o urejanju trga dela in Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju. »Oba se osredotočata na podaljševanje delovne aktivnosti na način, da se

Potrebe po nizko- in visokokvalificiranih kadrih

Saša Cvetko, direktorica upravljanja s človeškimi viri v Knauf Insulation je povedala, da zaposlujejo tako proizvodne delavce kot visoko usposobljene strokovnjake. Primanjkuje jim predvsem delavcev v proizvodnji, kjer zaposlujejo večino tujce. Vrata so odprli tudi azilantom. Na začetku so morali vzpostaviti medsebojno zaupanje v okviru celotnega kolektiva, potem pa se je izkazalo, da so ti delavci zelo kakovostni, so pa pri vključevanju potrebovali celovito podporo.

Iščejo pa tudi visoko specializirane strokovnjake, ki jih v Sloveniji težko najdejo, saj takšni kadri iz države bežijo. Pred kratkim so denimo zaposlili strokovnjaka za umetno inteligenco iz Indije.

” V Sloveniji se zelo hitro zmanjšuje število prebivalcev v starosti od 20 do 64 let, še zlasti v starosti od 30 do 54 let, ki so za zaposlovanje ključni.

Kajzerjeva tudi pravi, da se stopnja delovne aktivnosti tujih državljanek precej nižja od Slovenk, zato bi se lahko ob ustreznih ukrepih aktivirala dodatna delovna sila, ki v Sloveniji že je. Za (ne)privlačnost Slovenije kot delovne destinacije pa je pomembno tudi dejstvo, da je delež tujih državljanov, ki živijo v prenaseljenih stanovanjih, štirikrat večji kot delež domačih.

Na povpraševanje po delovni sili vplivata tudi avtomatizacija in digitalizacija. Kratkoročno lahko pomanjkanje delovne sile tudi ublažita, dolgoročno pa bosta povpraševanje po delovni sili povečala, saj ustvarjata nova delovna mesta. Gotovo pa delovna mesta močno spreminjata, saj zahtevata drugačna znanja in vseživljenjsko učenje. To pa v Sloveniji s starostjo upada, pri starosti od 55 do 64 let je bistveno nižje v primerjavi s povprečjem EU kot v mlajših starostnih skupinah, kar vpliva tudi na zaposljivost teh ljudi.

dodatno delo spleta – skozi dvojni status, ko dobiš del pokojnine ali skozi pospešene odmerne odstotke, ki ti zagotavljajo višjo socialno varnost na stara leta ali skozi uveljavljanja otrok, kjer lahko, če ostaneš dlje na trgu dela, dobiš dodatne odmerne odstotke,« razlaga Božič.

Ukrepi države gredo tudi v smer, da se v zaposlene po 45. letu starosti dodatno vplaga. Obenem se spodbuja ljudi z nižjo izobrazbo k dodatnemu formalnemu in neformalnemu izobraževanju. Država skuša z mehkiimi ukrepi v petih do šestih letih priti do zvišanja upokojitvene starosti za dve do tri leta.

Ovire na vsakem koraku

Pri pridobivanju sodelavcem iz tujine se srečujejo predvsem z birokratskimi ovirami, po besedah Saše Cvetko pa je za pridobitev delovnih dovoljenj potrebno vsaj tri do štiri mesece, kar je za podjetja, ki se morajo zelo hitro prilagajati spremembam na trgu, predolgo. Obenem se tuj-

12

odstotnih točk nižja od evropskega povprečja je v Sloveniji stopnja delovne aktivnosti prebivalstva, starega od 55 do 64 let.

ci srečujejo s težavami, ko želijo odpreti račun na banki, uradniki z njimi nočejo govoriti angleško.

Delavce za proizvodnjo je težko dobiti

Anton Zvonko Kink, član uprave in direktor direkcije človeških virov v Revozu, je povedal, da se s pomanjkanjem delovne sile srečujejo od leta 2016, ko so začeli s proizvodnjo Clia 4 in uvedli nočno izmeno. V prvem koraku so delavce iskali v Sloveniji. Ker jih niso dobili dovolj, so šli na Hrvaško, s pomočjo ministrstva za Delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti pridobili določeno število delavcev, v naslednjem koraku pa so odšli v BiH. V letu 2017, ko so se na slovenskem trgu razmere izboljšale, so jih začeli zupuščati slovenski delavci. Pri iskanju delavcev v BiH so sodelovali z zavodom za zaposlovanje in so v kratkem času zapolnili nočno izmeno. »Naše izkušnje so pozitivne, pogoj pa je sistematično delo skupaj z zavodom za zaposlovanje in upravnimi enotami,« razlaga Kink.

Pri zaposlovanju delavcev iz BiH je bila največja težava pridobitev stanovanj. To rešujejo s pomočjo nepremičninske agencije in Mestne občine Novo mesto.

Begunci imajo znanje in veščine

Dr. Marina Lukšič Hacin, predstojnica Inštituta za slovensko izseljenstvo in migracije ZRC SAZU je povedala, da begunci, ki pridejo v Evropo, ne izgubijo svojega znanja in veščin, kot družba in politika pa se tega ne zavedamo dovolj. »Priseljevanje je pot, po kateri bo Slovenija reševala ne le trenutne zelo pereče gospodarske potrebe, pač pa je treba nastaviti dolgoročno ekonomsko politiko. Obenem imamo velik izziv kot starajoča se družba, kjer je priseljevanje lahko rešitev. Če se odločimo za to pot, moramo imeti za cilj,

da ljudje, ki pridejo, v Sloveniji tudi ostanejo, tudi njihovi potomci in z naše strani dobijo odprte možnosti, da postanejo vključeni polnopravni člani naše družbe in postanejo naši državljani,« razlaga Lukšič Hacinova.

Prišleke moramo prenehati stigmatizirati

Po besedah Lukšič Hacinove smo danes v precepu – tujce potrebujemo, obenem pa jih nočemo. »Radi bi, da nas rešijo iz težav, a da ne živijo z nami. To pa ne gre skupaj. Če se resnično odločimo, da je to pot, po kateri bo Slovenija kot država reševala prihodnost, je treba v državnem zboru, znotraj politike in družbe doseči soglasje, da te ljudi resnično hočemo. Šele potem se lahko začnemo spraševati o naslednjih korakih,« razlaga Lukšič Hacinova. Prvi bi bil, da korenito spremenimo svoj odnos do prišlekov. Da se vprašamo, kakšno podobo o njih gradimo v političnih in državno-uradniških diskurzih, kakšna podoba se ljudem

posreduje prek medijev, ker se prek tega na lokalnih ravneh ustvarjajo tudi javnomnenjske drže do ljudi, ki prihajajo k nam.

Omenjeno je osnova integracijskega procesa. Moramo sistematično ozaveščati večinsko javnost, da se bodo prišleki lahko vključili v družbo.

Pri boju za delavce na ravni EU vlada konkurenca

»Da bodo tujci prišli k nam, moramo ustvariti privlačno družbo, državo, delovno in življenjsko okolje, saj v evropskem prostoru poteka konkurenčni boj za najboljše delavce,« razlaga Lukšič Hacinova. In dodaja, da se mora integracija začeti s trenutkom, ko tujec vstopi v državo in ne z odlogom leta ali dveh kot to velja zdaj. Če bomo omenjeno uređili prijazno do prišlekov, bomo za državo naredili največjo propagando, saj gre ta od ust do ust. V BiH, denimo, bi lahko delavce rekrutirali tudi med azilanti, saj znanje in veščine imajo.

Soustvarjajte trajnostno, inovativno, zdravo in varno leto 2020

Trajnostno gradnjo, uporabo obnovljivih virov energije, socialno podjetništvo in zelen življenjski slog bosta od 25. do 28. marca v Gornji Radgoni spodbujala mednarodni sejem gradbeništva Megra in sejem trajnostnih tehnologij in zelenega življenjskega sloga Green. Zamisli, storitve in izdelke za zdravo in dolgoživo družbo bo predstavil mednarodni sejem sodobnega zdravstva Medical od 28. do 30. maja. Kakovost prehranskih izdelkov bodo preizkusila mednarodna ocenjevanja mesa in mesnih izdelkov, mleka in mlečnih izdelkov, sokov, brezalkoholnih pijač in embaliranih vod, vin ter medu. Potencial novih tehnologij za okolju in človeku prijazno kmetovanje bo izmerilo mednarodno ocenjevanje kmetijske mehanizacije in opreme, trajnostne rešitve s področja pakiranja pa Slovenski oskar za embalažo. Vse naštetu bo moč poskusiti in preizkusiti na Mednarodnem kmetijsko-živilskem sejmu Agra in mednarodnem sejmu embalaže, tehnike pakiranja in logistike Inpak od 22. do 27. avgusta. Tu pa je še mednarodni sejem Sobra, ki nas bo od 22. do 27. septembra varoval pred varnostnimi

grožnjami in pred naravnimi ujmami v času klimatskih sprememb.

Pomurski sejem, d.o.o.
www.pomurski-sejem.si

10. državno srečanje okoljevarstvenih tehnikov

Na Srednji šoli za **gradbeništvo** in varovanje okolja Šolskega centra Celje je potekalo deseto državno srečanje okoljevarstvenih tehnikov. Srečanja so se poleg šole, organizatorke, udeležili dijaki, učitelji in ravnatelji iz Mute, s Ptuja, Ljubljane, Maribora in Velenja. V izobraževalni program okoljevarstveni tehnik je vpisana 12. generacija dijakov. Na srečanje smo kot osrednjega gosta povabili Boštjana Hrena iz Zavoda za gozdove Slovenije, OE Celje, ki je predstavil celjski Mestni gozd ter pomen skrbnega ravnanja z odpadki, da jih ne najdemo v gozdovih. Dijaki so z učitelji odšli tudi na krožno pot: v mesto, kjer so se seznanili z znanimi celjskimi osebami, nato so pod vodstvom gozdarja raziskovali Mestni gozd. Udeleženci so bili navdušeni nad obsegom gozda, urejenostjo poti in seveda nad drevesno hiško. Celodnevno srečanje šol zasleduje več ciljev: podajanje strokovnih vsebin dijakom na zanimiv način, spoznavanje pedagoškega dela in opremljenost na šoli organizatorke, učitelji se pogovarjajo o poučevanju zahtevnega izobraževalnega programa. Srečanja so se udeležili ravnatelji vseh šol. Izmenjali so si dobre prakse v povezovanju z gospodarstvom, nabavi nove opreme, promociji programa in izvedbi odprtega, izbirnega dela programa.

Šolski center Celje, **Srednja šola za gradbeništvo in varovanje okolja**

<http://gvo.sc-celje.si>

Prihodnje leto prinaša številne zakonske spremembe

Nina Šprohar

Največ sprememb bo v naslednjem letu na področju okolja – recimo večja proizvajalčeva odgovornost in prepoved plastike za enkratno uporabo – poleg tega pa bo več sredstev v proračunu namenjenih tudi krepitvi gospodarstva.

V veliko zakonskih sprememb nas sili Evropska unija. Največ jih bo na področju varovanja okolja in energetske učinkovitosti, zelo pomembno bo tudi sprejetje Nacionalnega energetskega in podnebnega načrta. Slovenci pa bomo tudi nadaljevali z uspešnim črpanjem sredstev s programa 'Obzorje 2020', ki je namenjen spodbujanju raziskav in inovativnosti.

Ministrstvo za finance bo v letu 2020 nadaljevalo večletno davčno optimizacijo, ki so jo z razbremenitvijo regresa začeli letos. Prihodnje leto bodo začeli veljati novi ukrepi, ki naj bi dodatno razbremenili delo, in s katerimi si želijo »okrepiti konkurenčnost poslovnega okolja, ohranjati stabilno gospodarsko okolje in prispevati k vzdržni gospodarski rasti«.

Več sredstev za krepitev gospodarske dejavnosti

Pri pripravi državnega proračuna za naslednje leto so, kot trdijo, upoštevali napovedano upočasnitev gospodarske rasti, »ne glede na to, pa nam je uspelo pripraviti socialno, družbeno in razvojno naravnani proračun«. Dodajajo pa, da so, kljub temu da je približno 95 % proračunskih izdatkov fiksnih oziroma zakonsko določenih, z namenom krepitve gospodarske aktivnosti v predlogu proračuna za prihodnje leto za investicije in investicijske transfere predvideli 1,159 milijarde evrov, kar je 80 milijonov evrov več kot v rebalansu letošnjega proračuna. »Nadaljujemo tudi z aktivnim upravljanjem dolga, s katerim znižujemo stroške za obresti na dolg državnega proračuna in ustvarjamo prostor za

druge prioritete. Obrestni izdatki se bodo tako v prihodnjih dveh letih še dodatno znižali na ocenjenih 751 milijonov evrov v letu 2020 in 696 milijonov evrov v letu 2021,« še razložijo na Ministrstvu za finance.

Pri raziskavah in inovacijah napredovali po vseh merilih

Okvirni program EU za raziskave in inovacije 2014–2020, 'Obzorje 2020', se naslednje leto zaključuje. Na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport pravijo, da bo do takrat odprtih še nekaj razpisov, v katerih »pričakujemo še nekaj uspešnih projektov z udeležbo slovenskih raziskovalk in raziskovalcev«. Kot pravijo, so v primerjavi s prejšnjim programom napredovali po vseh merilih. »Imeli bomo nekoliko več projektov, več udeležencev

Spodbujanje trajnostne mobilnosti

Z namenom zmanjšanja ogljičnega odtisa prometa na Mzi že zdaj izvajajo naložbe v infrastrukturo za pešce, kolesarje in postajališča JPP (npr. uvedba sistema 'Park & Ride'), izvajajo pa tudi projekt Mehki ukrepi trajnostne mobilnosti (MUTM), v okviru katerega poteka denimo kampanja za ozaveščanje in promocijo trajnostne mobilnosti, mobilnostni načrti za institucije, izobraževanje o trajnostni mobilnosti za vrtce in osnovne šole ter zelena mestna logistika – trajnostna parkirna politika, omejevanje prometa v mestnih jedrih in uporaba sodobnih tehnologij za upravljanje mobilnosti.

tev dovoljenja za izvajanje PRO in naloge organizacije ter uveljavitev koordinacijskega telesa in informacijskega sistema o PRO. Kaj pa je novega v splošnem delu o odpadkih? »Spremenjeni oziroma dodani so: pogoji, ki morajo biti izpolnjeni, da proizvajalec lahko svoj ostanek proizvodnje opredeli kot stranski proizvod in ne kot odpadki, pogoji za prenehanje statusa odpadka, izvirnemu povzročitelju odpadkov je določena obveznost plačila vseh stroškov ravnanja z odpadki, vladni pa je dano pooblastilo, da lahko delno ali v celoti naloži plačilo teh stroškov drugemu imetniku odpadkov ali proizvajalcem proizvodov, za katere velja proizvajalčeva razširjena odgovornost. Poleg puščanja odpadkov in njihovega odmetavanja pa je prvič posebej prepovedano tudi smetenje okolja,« naštejejo na Ministrstvu za okolje in prostor.

Predlagani zakon poleg tega omogoča, da ukrepe, ki se nana-

v njih, v Slovenijo pa bomo prejeli precej več sredstev – morda celo do 60 % več, veliko več pa bo tudi slovenskih koordinatorjev projektov,« napovedujejo na ministrstvu. To je, kot pravijo, dobra popotnica tudi za prihodnji program Obzorje Evropa, ki se bo začel na začetku 2021, trajal pa do konca leta 2027.

»Težko je natančno pojasniti, koliko uspešni raziskovalni in inovacijski projekti vplivajo na hitrejši razvoj gospodarstva in družbe nasploh, vendar je znano dejstvo, da vloženi evro v raziskovalne projekte prinese večkratnik sredstev na trgu. Vsekakor pa je hiter znanstveni napredek gonilna sila sodobnega sveta in družbeni razvoj v razvitem in nerazvitem svetu vedno bolj temelji na znanju oziroma rezultatih znanstveno-raziskovalne dejavnosti,« še pravijo.

S plastiko za enkratno uporabo je konec

Do 5. julija 2020 morajo na ministrstvu za okolje in prostor v slovenski pravni red prenesti pet direktiv, ki se navezujejo na odpadke, izrabljena vozila, baterije in akumulatorje, odpadno električno in elektronsko opremo, embalažo in odpadno embalažo, odlaganje odpadkov na odlagališčih in spremembo programa ravnanja z odpadki in spremembo programa za preprečevanje odpadkov. S spremembami in dopolnitvami Zakona o varstvu okolja prenašajo minimalne zahteve za proizvajalčevo razširjeno odgovornost (PRO) in splošne določbe za ravnanje z odpadki.

Bistvene spremembe pri PRO so predvsem pogoji za nosilca skupnega izpolnjevanja PRO, uveljaviti

šajo na preprečevanje in zmanjševanje smetenja, lahko predpiše občina, pri čemer je določeno, da ti ukrepi ne smejo imeti omejevalnih učinkov na trg EU. »Ostale spremembe, ki sledijo iz navedenih direktiv in jih bomo prenesli v podzakonske akte, dajejo velik poudarek preprečevanju odpadkov, določeni so višji cilji recikliranja, spremenjeno poročanje in izračuni ciljev ter določbe za spremembo Programa ravnanja in preprečevanja odpadkov,« še pravi.

Optimiziranje gradbenega zakona

Poleg omenjenega bodo optimizirali slabi dve leti star **gradbeni zakon**, ki je med drugim uzakonil postopek združitve izdaje okolje-

varstvenega soglasja in gradbenega dovoljenja za objekte, kjer je treba izvesti presojo vplivov na okolje. »Načrtovane spremembe pa ne prinašajo konceptualnih sprememb, temveč pomenijo optimizacijo vsebinskih in postopkovnih zahtev, za katere smo v času izvajanja ugotovili takšno potrebo,« pojasnjujejo in dodajo, da enako velja tudi za Zakon o urejanju prostora.

Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo čaka veliko dela

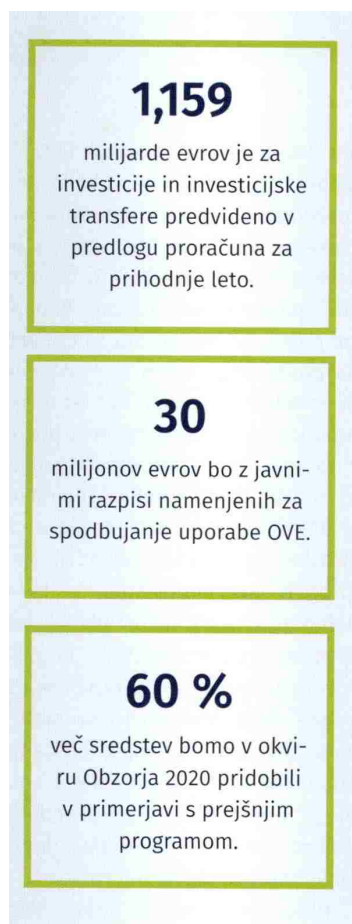
Na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo pa v naslednjem letu načrtujejo:

- spremembo Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja v delu, ki se nanaša na davčne olajšave za zaposlovanje in investiranje (DRR),
- sprejem nove Industrijske politike, programa za tuje neposredne naložbe in internacionalizacijo ter nadaljevanje priprav za novo finančno perspektivo (DIPT),
- izvajanje ukrepov in aktivnosti na osnovi Strategije trajnostne rasti slovenskega turizma 2017–2021
- posodobitev zakona o gostinstvu, vključno s podzakonskimi akti,
- nov pravilnik o kategorizaciji nastanitvenih obratov, v katerem bodo implementirali nove standarde Hotelstars, ki bodo veljali od 2020 do 2025,
- prestrukturiranje hotelskih podjetij v državni lasti,
- pripravo Master planov – nov javni razpis za pridobitev štirih turističnih master planov za vsako od štirih makro destinacij za obdobje 2020–2030,
- pripravo več aktivnosti na področju kulinarike,
- pripravo na predsedovanje Svetu EU 2021,
- programiranje in vzpostavljanje poenostavljenega sistema izvajanja evropske kohezijske politike za obdobje 2021–2027,

- pripravo ukrepov in aktivnosti za prepoznavanje lesne industrije kot nizkoogljične proizvodnje, ki s predelavo lesa veliko prispeva k zniževanju emisij toplogrednih plinov.

Poleg tega bodo implementirali tri nove uredbe EU, in sicer glede nadzora trga in skladnosti proizvodov, glede spodbujanja pravičnosti in preglednosti za poslovne uporabnike posredniških storitev ter glede vzajemnega priznavanja blaga, ki se zakonito trži v drugi državi članici. V pravni red RS bodo prenesli evropski pravni red na področju avtorskih in sorodnih pravic na enotnem digitalnem trgu, na področju spodbujanja dolgoročnega sodelovanja delničarjev ter na področju uporabe digitalnih orodij in postopkov na področju prava družb. »Poleg tega načrtujemo še prenovu dveh zakonov – Zakona o varstvu potrošnikov in Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence,« še dodajo.

Nove okoljske zahteve v zvezi s plastiko

1. uporaba recikliranega PET v steklenicah za pijače: 25 % leta 2025, 30 % do leta 2030,
2. ločen cilj zbiranja za PET steklenice za pijače: 77 % leta 2025, 90 % leta 2029,
3. zahteva glede zasnove vsebnikov za pijačo: pritrjeni pokrovčki (s prostornino do treh litrov),
4. zmanjšanje porabe posode za hrano iz plastike (vključno s PET), kot so recimo zabojniki za hitro prehrano.

Cista energija za vse Evropejce

Načrti direktorata za energijo v naslednjem letu med drugim zajemajo spremembo energetskega zakona, s katero se bodo uvedla skupna pravila notranjega trga z zemeljskim plinom, dodana pa bo tudi zakonska podlaga za spodbujanje ukrepov za rabo alternativnih goriv v prometu s strani države, na primer dodelitve subvencij za nakup vozil na alternativna goriva. Sprejeli naj bi tudi uredbo, s katero bodo določili, za katere naprave za proizvodnjo električne energije ne bo več potrebno gradbeno dovoljenje.

Prenesli bodo tudi zakonodajni paket 'Čista energija za vse Evropejce', vsebina trenutno veljavnega Energetskega zakona pa se bo prenesla na štiri zakone, in sicer na zakon, ki ureja energetske učinkovitosti, zakon, ki ureja obnovljive vire energije, zakon, ki ureja področje energetskih trgov in splošni zakon (energetska politika).

Sprejet bo Nacionalni energetski in podnebni načrt

V prvi polovici leta 2020 bo sprejet Nacionalni energetski in podnebni načrt (NEPN) za obdobje 2020 do 2030 (in s pogledom do 2040). »V NEPN-u bomo v Sloveniji za to obdobje določili cilje, politike in ukrepe na petih razsežnostih energetske unije: na področju razogljičenja (emisije toplogrednih plinov (TGP) in obnovljivih virov energije (OVE), energetske učinkovitosti, energetske varnosti, notranjega trga energije ter na področju raziskav, inovacij in konkurenčnosti,« pojasnjujejo na MzI. Sprejetje NEPN in njegova predložitev Komisiji bosta predstavljala pogoj za črpanje kohezijskih sredstev v novi večletni finančni perspektivi. Sprejeli bodo tudi dolgoročno strategijo za spodbujanje naložb energetske prenove stavb (DSEPS), v okviru katere bodo med drugim spodbujali preobrazbo obstoječih stavb v skoraj nič-energijske stavbe. Nadaljevali bodo z javnimi razpisi za spodbujanje uporabe OVE, za kar bodo namenili 30 milijonov evrov. ■

Prepovedani izdelki

- **Plastični jedilni pribor (vilice, noži, žlice in palčke)**
- **Plastični krožniki, plastične slamice**
- **Posode za živila, izdelane iz ekspaniranega polistirena**
- **Posode in skodelice za pijače iz ekspaniranega polistirena**
- **Izdelki iz plastike, razgradljive z okso oksidacijo (zaradi mikroplastičnega onesnaževanja),**
- **Bombažne palčke iz plastike**

NOVOLETNA ANKETA

Zeleni semafor Slovenije

Katero okoljsko rešitev ali zeleni dosežek v trajnostnem razvoju, razogljčenju, krožnem gospodarstvu, prilagajanju podnebnim spremembam, ravnanju z viri in e-mobilnosti postavljate na prvo mesto na vašem zelenem semaforju?

Usmerjeni so k projektu za trajnostno rabo virov

Nina Hlebec, Fakulteta za elektro-tehniko Univerze Ljubljana:

V Laboratoriju za telekomunikacije na Fakulteti za elektrotehniko Univerze v Ljubljani posebno pozornost namenjamu ravnanjem in projektom, ki pospešujejo trajnostno (upo)rabo virov, izboljšujejo sodelovanje med udeleženci v vrednostni verigi in vodijo k razvoju novih storitev.

Prizadevamo si pomagati posameznikom, skupnostim, ustanovam, podjetjem in odločevalcem, da se digitalno preobrazijo s pomočjo koncepta pametnega razvoja, z novimi oblikami vključevanja deležnikov in s podporo informacijsko-komunikacijske tehnologije (IKT). Še zlasti skrbimo za zmanjševanje razkoraka na področjih energetike, zdravja, izobraževanja, kulture in mobilnosti, ki obstaja med mestnimi območji in podeželjem, pri tem pa vključujemo pomembne akterje z najrazličnejših področij, še posebej pa (lokalne) prebivalce, ki se s tem razkorakom vsakodnevno soočajo.

Gojimo osveščenost o digitalizaciji in njenih prednostih, nudimo podporo pri razvoju digitalnih kompetenc in povezujemo izkušnje z lokalne, regionalne in mednarodne ravni, da bi tako zagotovili trajnostno ter učinkovito uporabo znanja in drugih virov. Podlaga našega dela je IKT, v tem okviru pa svoje delo osredotočamo na ljudi, na katere bodo tovrstne izboljšave vplivale v njihovem življenju. Zato jih razvijamo skupaj z njimi v okviru projektov LiveRur, SmartVillages, SaMBA, Nevidno življenje odpadkov, Carpe Digem, Digital Regions ipd.

V energetiki lahko revolucijo izvedemo z novimi tehnologijami

prof. dr. Matjaž Valant, Univerza Nova Gorica

Do trajnostnih in okoljsko (pa tudi ekonomsko) vzdržnih rešitev na področju proizvodnje, distribucije in porabe električne energije lahko pridemo zgolj z razmišljanjem, ki upošteva sklopljenost teh energetskih segmentov, in ne s parcialnimi rešitvami, ki jih ni mogoče integrirati v celoten delujoč energetski cikel. Na tak način moramo tudi razmišljati o e-mobilnosti, ki bo zelo povečala potrošnjo električne energije in obremenila električno omrežje. Zelo nerealno je pričakovati, da bi to povečanje potrošnje električne energije lahko nadomestili z energijo iz obnovljivih virov ob hkratnem ukinjanju termoelektrarn in morebiti tudi jedrske elektrarne.

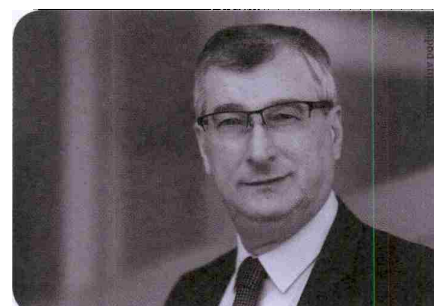
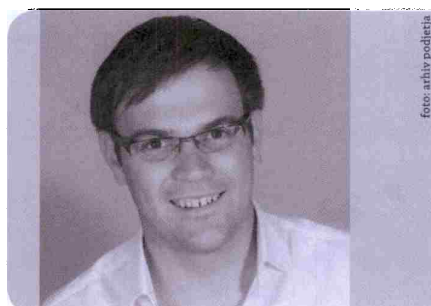
Namesto tega je bolje razmisliti, kako čim bolj zmanjšati obremenjenost okolja z novimi tehnologijami, ki nam bodo v prihodnje na voljo, če bomo vlagali v njihov razvoj. To so na primer tehnologije za zajemanje ogljikovega dioksida iz dimnih plinov in recikliranje v sintetična goriva, nove tehnologije za shranjevanje omrežne električne energije, ki bi omogočile boljše izkoristke proizvodnje električne energije, in vključevanje večjega deleža energije iz obnovljivih virov v omrežje. Potem nove tehnologije ponovne uporabe izrabljenih goriv v jedrskih elektrarnah, vključitev čim večjega števila fleksibilnih porabnikov energije v tako imenovane virtualne elektrarne itd. Ne verjemem, da lahko na področju energetike izvedemo revolucijo (dokler ne končamo razvoja fuzijskega reaktorja), lahko pa z evolucijo obstoječih tehnologij in vpeljavo inovativnih rešitev nadgradimo sistem, ki mogoče ne bo brezogljichen, lahko pa je trajosten in okoljsko vzdržen.

S proizvodnjo litij-ionskih baterij do manj izpustov

Katja Kozina, Jungheinrich

V Jungheinrichu se zavedamo pomena okoljske nevtralnosti, zato smo v proizvodnji viličarjev izpuste CO₂ od leta 2000 zmanjšali za skoraj 40 odstotkov. Prvo mesto našega zelenega semaforja tako zasedajo dosežki, na katere lahko vplivamo, si zanje prizadevamo in jih nenehno izboljšujemo. Eden takih je proizvodnja litij-ionskih baterij, s katerimi bistveno prispevamo k zmanjševanju izpustov CO₂.

Posebej ponosni pa smo, da kot proizvajalec litij-ionskih baterij in visokofrekvenčnih polnilcev, poskrbimo za proizvodnjo celovitega sklopa baterije in nadzornega sistema baterije (BMS), ki skupaj s polnilcem tvorijo učinkovito kombinacijo, prispevamo k manjšim izpustom CO₂. Uporaba litij-ionskih baterij namreč prispeva k 21 % manj izpustov CO₂ kot uporaba klasične svinčeve-kislinske baterije. V številki 21 % je upoštevano vse: izpust CO₂ ob proizvodnji viličarja in baterije in tudi sama uporaba viličarja in baterije skozi celotno življenjsko dobo (računano je 10.000 ur uporabe). Litij-ionska baterija ima namreč manj upora od svinčeve (2 % vs. 12 %), zato se manj segreva tako pri polnjenju kot pri praznjenju in ima posledično manj izgub. Poleg prihrankov energije in manjših izpustov CO₂ pa litij-ionske baterije ne povzročajo emisij H₂, ki sicer nastajajo ob polnjenju svinčevih baterij. To pomeni večjo varnost, saj ni eksplozivne atmosfere, zato tudi ni posebnih zahtev po polnilnicah. Prav tako ni emisij hlapov žveplene kisline, zato je litij-ionska baterija idealna za čiste cone v farmacevtski in prehrabeni industriji. Njihovo vzdrževanje je preprostejše, saj ni potrebe po dolivanju vode ali čiščenju, kar pomeni manjšo verjetnost predčasne odpovedi zaradi pomanjkljivega vzdrževanja.

Za doseganje klimatskih ciljev bo potreben »okoljski kvantni skok«

Matej Kač, Štore Steel d.o.o.:

Podjetje Štore Steel je vpeto v dobaviteljsko verigo avtomobilske industrije, ki se sooča z globalnim izzivom za zmanjševanje ogljičnega odtisa v celotnem življenjskem ciklu proizvodov. Glavni prispevek podjetja k trajnostnemu razvoju je razvoj novih jekel z izboljšanimi lastnostmi (Advanced High Strength Steel), ki z nižjo težo vgrajenih komponent v vozila prispevajo k znižanju porab in izpustov CO₂ v celotnem času uporabe. V okviru e-mobilnosti je zadnja pridobitev podjetja »custom-made« transportno električno vozilo nosilnosti 50 ton (DTA).

Manjši delež emisij toplogrednih plinov v celotnem življenjskem ciklu proizvoda nastane pri proizvodnji in obdelavi jekla. Dodatno se zniža še z recikliranjem jeklenega odpadka kot vhodne surovine. Z dodatnim učinkom emisijskega trgovanja postajajo investicije v zmanjševanje emisij toplogrednih plinov ekonomsko upravičene oziroma nujne. Ker ima vpliv na izpuste toplogrednih plinov pri proizvodnji in obdelavi jekla učinkovita raba energije, zlasti raba zemeljskega plina, je fokus investiranja v ogrevalne proizvodne naprave z aplikacijo »Oxy-fuel« gorilcev novejšje generacije. Preostali vir emisij TGP pri proizvodnji jekla predstavljajo procesne emisije z omejenim potencialom zmanjševanja zaradi že aplicirane uporabe najboljših razpoložljivih tehnologij (BAT). Nadaljne optimizacije bodo možne z aplikacijo novih prebojnih tehnologij, prioritarno z zajemom in predelavo CO₂. Ključna naloga je identifikacija perspektivnih postopkov in tehnologij, ki omogočajo pretvorbo ogljikovega dioksida za nadaljno uporabo v industriji (FreSMe).

Za doseganje klimatskih ciljev bo potreben »okoljski kvantni skok«, ki ga bodo krojile nove prebojne tehnologije.

Plastika ni le del problema, je del rešitve

Rok Miklavčič, Rupar plastika:

Glede na to, da smo proizvajalci plastične embalaže, bi si marsikdo mislil, da trajnost v naši branži nima mesta. Nekaj časa je celo prevladovalo mnenje, da je proizvodnja plastične embalaže tista, ki povzroča največje okoljske probleme. Kljub močni nasprotni kampanji se povečuje zavedanje, da plastika ni le del problema, ampak tudi del rešitve – seveda ob shemi, ki mora vključevati ustrezno končno ravnanje z embalažo (predvsem recikliranje). Prav zato je trajnost zapisana v DNK našega podjetja.

Že od samih začetkov stremimo k trajnostnim embalažnim rešitvam, saj vse tehnologije, ki jih ponujamo, omogočajo ponovno uporabo končnih izdelkov. Kljub temu trajnostno usmeritev stalno izboljšujemo in nadgrajujemo. Usmerjamo jo predvsem na dva segmenta – rešitve za končnega kupca ter na okoljske prihranke, ki jih lahko ustvarimo sami. Vseskozi za naše kupce razvijamo nove izdelke, ki so vedno bolj lahki in narejeni iz recikliranih materialov. Nekaj rešitev smo že realizirali v Sloveniji, še več jih bo izpeljanih v prihodnjem letu. Primerljive rešitve najdemo tudi v naši neposredni bližini – primer mlekarne Nömm iz Avstrije, kjer so uvedli RPET za platenke za mleko (<https://www.noem.at/de/co2/repet/>). Pri ustvarjanju notranjih prihrankov se osredotočamo zlasti na posodabljanje proizvodnih prostorov (večja energetska učinkovitost, regeneracija), stalno zmanjševanje porabe energentov in surovin ter z uvajanjem novih tehnologij, s čimer bistveno izboljšujemo proizvodni proces. Pomenu trajnosti pripisujemo izjemno velik pomen, zaradi česar postajamo v vseh pogledih vsak dan boljši.

Okoljska odgovornost od izdelkov in odpadkov do manjše rabe energije

Željko Puljić, Iskratel:

V podjetju vpeljujemo načelo trajnosti in krožne ekonomije na ravni procesov in pri izdelkih. Naši glavni cilji so razvijati okolju prijazne izdelke, sistemsko obvladovati odpadke in zagotavljati konstantno energetska učinkovitost.

Za zaposlene na internem portalu objavljamo dodatne informacije, različne dokumente in evidence s področja sistema ravnanja z okoljem. Zaposlene spodbujamo k odgovornejšemu ravnanju z okoljem na različne načine – za krajše službene poti je obvezna uporaba električnih avtomobilov. Pred poslovno stavbo Iskratela je javna polnilnica za električna vozila, ki je plod slovenskega znanja in inovativnosti ter je na voljo vsem lastnikom električnih vozil, zaposlenim in zunanjim uporabnikom. Zaposlene na primer spodbujamo k pitju toplih napitkov v kavomatih iz skodelic namesto kozarčkov za enkratno uporabo, spodbujamo pitje vode iz steklenih kozarcev v restavraciji ...

Sistem ravnanja z odpadki v podjetju pa nam omogoča pregled nad količinami zbranih odpadkov in tudi nadzorovano zmanjševanje ter prepuščanje frakcij v nadaljnjo obdelavo oziroma odkup. S takim pristopom smo dosegli pozitivne finančne učinke pri ravnanju z odpadki. Prihodek od prodaje »sekundarnih surovin« presega stroške odstranjevanja nevarnih snovi in ostalih odpadkov z lokacije podjetja.

Izvajamo tudi organizacijske in investicijske ukrepe za zmanjšanje porabe energije. Primer je hranjenje odvečne električne energije iz lastne sončne elektrarne v polju baterij, da jo lahko koristimo za znižanje koničnih moči (»peak shaving«). Z energetskimi pregledi smo zmanjšali porabo energentov za 20 % in znižali stroške zanje.

Za Argeto so izvedli analizo življenjskega cikla

Alenka Kolarič, Atlantic Grupa:

Trajnostni razvoj v Drogi Kolinski kot članici Atlantic grupe sledi vsem 17 globalnim ciljem trajnosti, pri čemer upoštevamo naše temeljne vrednote: strast, rast, odprtost in skrb. Zavedamo se, da moramo kreirati kulturo kreativnosti in spodbujamo naše zaposlene k inovativnim predlogom za izboljšanje okoljskih ciljev. Stremimo k bolj zelenim proizvodnim procesom in bolj zelenim proizvodom, ki potrošijo manj energentov, generirajo manj odpadkov in so okolju prijaznejši.

Naš način razmišljanja na področju trajnostnega razvoja je bil v zadnjem času deležen večjih sprememb. Na področju okolja smo pri iskanju bolj trajnostnih rešitev, povezanih z našim poslovanjem, začeli gledati širše. Na primeru izdelkov Argeta smo izvedli LCA analizo (poglobljeno analizo življenjskega cikla). Izračunali smo vplive na okolje v celotni verigi vrednosti, kar je osnova za načrtovanje izboljšav.

Poleg optimiziranja energetske učinkovitosti je na okoljskem področju v ospredju iskanje novih rešitev za odpadke, ki nastanejo na dvo-riščih naših proizvodnih lokacij. Dolgoletno iskanje priložnosti za odpadno juto v programu kave je obrodilo sadove. V pilotnem projektu smo v sodelovanju z Inštitutom za celulozo in papir uspeli juto spremeniti v papir. Naslednji korak je iskanje rešitev za predelavo celotnih količin odpadne jute ter iskanju uporabnika jute - papirja.

Vzporedno poteka več projektov iskanja rešitev tako za embalažo za enkratno uporabo kot uporabo recikliranih in reciklabilnih materialov za embalažo. Soočamo se z različnimi preprekami in izzivi, a verjamemo, da nam bo vztrajnost prinesla okolju prijaznejše rešitve.

Z drobilnikom tudi do lesnega betona

Sandra Dobrovič, Robust d.o.o.:

V podjetju Robust se zavedamo, da proizvodnja izdelkov neposredno vpliva na okolje, zalogo virov in surovin ter generiranje odpadkov. Da zagotovimo trajnosten razvoj, moramo premišljeno uporabljati naše vire. S pomočjo univerzalnih drobilnikov Robust, ki zdrobijo različne materiale (različne vrste palet, stiroporjev, plastike, odpadkov in električnih naprav) pripomoremo k temu, da lahko s pomočjo drobljenja in prilagoditvi volumna odpadnega materiala zreduciramo in s tem zmanjšamo strošek odvoza odpadkov različnim podjetjem. Prav tako so naši stroji nekakšen vmesni člen, saj pripomorejo k uvedbi krožnega gospodarstva v različna podjetja, kjer pride do procesa pretvorbe odpadkov v uporabne produkte. Pri drobljenju je mogoče prilagoditi fi/granulacijo materiala glede na namen in zahteve ponovne uporabe uporabnika. Tako se ustvarijo nove poslovne priložnosti. Lep primer končnega izdelka, ki nastane s pomočjo našega drobilnika, je lesni beton, saj se pri tem uporabi zdrobljene lesne ostanke (sekanci). Tako dobimo končen produkt. Poleg tega, da pri njegovi izdelavi izkoristimo odpadni les, z uporabo dobimo nizko toplotno prevodnost, odpornost proti zmrzali ter okolju prijazen in trajen produkt. Poslanstvo podjetja ni samo biti del verige, ki pripomore k uvajanju krožnega gospodarstva in zmanjšanju volumna kosovnih odpadkov. S programom BE IN THINK GREEN, ki se nanaša na prehod v krožno gospodarstvo, želimo osvestiti mlade in mlade po srcu, kako pomembna sta ločevanje in ponovna uporaba odpadkov. Podjetja v Sloveniji in zunaj, bi radi pritegnili, da se pridružijo projektu. Kot podjetje, ki proizvaja drobilnike, se zavedamo, da je koncept krožnega gospodarstva etičen, ekonomski, učinkovit in vizionarski cilj, ki vodi družbo v spremembo življenjskega sloga in navad ter posnemanju trajnostnih naravnih ciklov, kjer so vsi odpadni materiali surovina za nekoga drugega.

Vsak lahko vpliva že s tem, da ne kupi plastične embalaže

Mojca Bernik, Moj svet, čist planet:

Kot podpornica filozofije življenja brez odpadkov (ali Zero waste) menim, da je najpomembnejša trajnost naših vsakdanjih dejanj. To pomeni, da naša dejanja ne ogrožajo prihodnjih generacij. Žal pa današnje potrošniško življenje ni niti malo trajnostno. Zamislimo se, kako poimenujemo kupce? Potrošnja pomeni uporabiti in zavreči. In ko potrošimo, gre stvar na smetišče, ne izgine pa zares. Začnimo z mentaliteto nove generacije ponovne rabe in izposoje.

Podpreti moramo tudi svoje lokalno okolje ter naravne materiale. S tem, ko podpremo bližnjega kmeta ali lokalnega ustvarjalca, ki izdeluje ročna dela, se naš denar vrača v našo skupnost. Če pa enak znesek zapravimo pri multinacionalkah, naš denar odteka v tujino. S tem si nižamo tudi življenjski standard.

Koliko se zares trudimo za ohranitev našega planeta? Ko listamo revije in gledamo video posnetke ter slike, koliko škode smo že naredili, se zamislimo nad svojimi dejanji? Ali si med pogledom kupov plastike še vedno mislimo, da naše smeti ne pridejo v morje, ker pridno ločujemo? In si po drugi strani mislimo, da en sam posameznik ne bo naredil spremembe, dokler trgovine in država ne poskrbijo za to?

Pa lahko vplivamo! Z vsakim našim nakupom plastične embalaže, ki ga ne opravimo! Ko poiščemo boljše alternativo, ko stopimo ven iz svoje cone udobja. Da izberemo izdelke za svojo kopalnico brez odpadkov iz rok ekoloških in zeliščnih kmetij. Namesto enkratne uporabe izberemo predmete, ki jih lahko uporabimo večkrat, v kuhinji pa ne uporabljamo toksične plastike za enkratno uporabo ter plastičnih vrečk. Vsak posameznik je odgovoren in te naše moči bi se morali bolj zavedati. Sami izbiramo, kam gre naš denar.

Surovine za nove izdelke so iz obnovljivih virov

Dr. Peter Venturini, Helios TBLUS:

Trajnost, skrb za okolje ter zdravje ljudi so osnovna načela skupine HELIOS pri vpeljevanju novih rešitev na področju premazov in kemikalij. Oddelek za raziskave in razvoj v skladu s povpraševanjem na trgu neprestano vpeljuje nove proizvode in razvojne dosežke, ki so skladni z najstrožjimi okoljskimi predpisi ter so učinkovitejši v smislu zaščite, ekonomičnosti in obstojnosti. Novi premazi in rešitve skupine HELIOS so razviti tudi z namenom, da zmanjšajo porabo vseh vrst virov in ogljični odtis produktov. Hkrati pa kupcem pomagajo izboljšati njihove procese z vidika trajnosti premaza oziroma splošne optimizacije procesa. Trenutna prizadevanja so osredotočena na razvoj vodoredčljivih materialov, materialov z zelo visoko vsebnostjo suhe snovi, raznih t.i. funkcionalnih premazov ter premazov in polimerov, pri katerih so surovine iz obnovljivih virov.

Letos smo razvili več novih produktov, ki upoštevajo navedena načela. Predstavili smo novo notranjo zidno barvo, ki absorbira in razgrajuje škodljiv formaldehid, ki se nahaja v zaprtih prostorih. Na trgu smo na novo prisotni z elektroforeznimi premazi, ki predstavljajo enega najbolj učinkovitih in okolju prijaznih načinov nanosa protikorozijske zaščite. Izpostaviti moram tudi inovativne proizvode, ki so namenjeni področju pridobivanja energije iz obnovljivih virov. Med njimi so polimerni materiali, ki našim kupcem omogočajo učinkovito izdelavo ključnih elementov vetrnih elektrarn, kot so elis in ohišja elektromotorjev. Uspešno smo lansirali tudi vrsto polimernih proizvodov na vodni osnovi, ki se uporabljajo pri premazih, v **gradbeništvu** oziroma kot impregnacija za papir. Omenjeni polimerni proizvodi omogočajo rešitve, ki ne vsebujejo organskih topil in nimajo negativnih vplivov na okolje.

Po večletnem postopku izvozili nizkoradioaktivne odpadke v ZDA

Nikolaja Podgoršek Selič, Cinkarna Celje:

V tehnološkem procesu pridobivanja pigmenta titanovega dioksida TiO₂ se je na z gumo oblečenih stenah posod v letih obratovanja nabrala mineralna obloga, ki je vsebovala naravne radionuklide. Zaradi nezmožnosti shranjevanja celotne opreme po odstranitvi iz proizvodnje smo v več kampanjah odstranili gumo, nekontaminirane kovinske dele pa prodali kot odpadno surovino. Gumo z radioaktivnimi oblogami smo shranili v standardne 208 l kovinske sode. Te smo hranili v posebej za to urejenem in nadzorovanem začasnem skladišču, ki je bilo pod upravnim nadzorom Uprave Republike Slovenije za jedrsko varnost.

Podjetje je vrsto let iskalo možnost za odstranitev v sežigu, trajnem skladiščenju, odlaganju in v predelavi v zeleni beton. Nobena rešitev ni bila izvedljiva. Sežig ni bil mogoč zaradi sestave odpadkov, trajno skladiščenje v Brinju pri Ljubljani zaradi neracionalnosti skladiščenja tako nizkoradioaktivnih odpadkov tudi ne, prav tako ne odlaganje zaradi neobstoja primerne odlagališča. Ideja o predelavi v zeleni beton ni dobila podpore pristojnih organov.

Po 24 letih iskanja rešitve, ko bi večina že zdavnaj odnehala, smo našli rešitev v izvozu celotne količine 30 t odpadkov v Združene države Amerike. Večletni postopek smo s prejemom certifikata o dokončni odložitvi v zvezni državi Idaho zaključili letos novembra.

Cinkarna je z uspešnim zaključkom tega projekta odpravila okoljsko in finančno breme ter sprostila prostor za razvoj tehnoloških procesov, ki bodo njeno delovanje ohranjali za bodočnost. Zaradi spremenjenih postopkov tovrstni odpadki ne nastajajo več.

Prvo podjetje, ki je v polnosti sklenilo snovni krog

Mag. Mateja Juvančič, Ljubljanske mlekarne:

Odločitev za »zeleno« se v Ljubljanskih mlekarnah ni zgodila čez noč, temveč postopoma, z razvojem dogodkov v širšem okolju. Kot veliko podjetje smo vedno bili in najbrž tudi vedno bomo pod drobnogledom različnih deležnikov – potrošnikov, vladnih in nevladnih organizacij. Tako smo se na primer že leta 2013, še preden je okolje postalo ena najbolj obravnavanih tem v javnosti, kot prvo živilsko podjetje v Sloveniji priključili shemi EMAS, sistemu EU za okoljevarstveno vodenje organizacij.

Letos smo Ljubljanske mlekarne postale prvo podjetje v Sloveniji, ki je v popolnosti sklenilo interni snovni krog. Tetra Pak je proizvajalec embalažnega materiala, ki ga uporabljamo v proizvodnji mlečnih izdelkov. Del tega materiala se v proizvodnem procesu spremeni v odpadke (približno 150 ton na leto), ki ga posebej zbiramo in predajamo družbi za ravnanje z odpadno embalažo (DROE). Kar 75 % te embalaže je namreč narejene iz kartona, ki ga je možno reciklirati. DROE odpadno embalažo preda papirnici, v našem primeru je to podjetje Lucart, kjer embalažo reciklirajo in iz kartonske frakcije proizvedejo nove izdelke, kot so toaletni papir in brisače. Toaletne izdelke v Ljubljanskih mlekarnah nabavljamo za potrebe poslovne stavbe, v bližnji prihodnosti pa želimo uporabo tega papirja razširiti tudi na logistično-skladiščne prostore in proizvodnjo.

Na ta način karton iz embalaže kroži v več različnih izdelkih, s čimer pripomoremo k ohranjanju dreves, tega dragocenega naravnega vira.

Z zeleno energijo zelo zmanjšujejo emisije CO₂

Lovro Peterlin, A1:

V A1 Slovenija je družbena odgovornost globoko vpeta v jedro poslovanja. Živimo jo vsak dan in na vseh področjih našega delovanja. Posebno pozornost namenjamo odnosu do okolja, saj želimo prihodnjim generacijam v roke predati svet, na katerega bomo ponosni. Med pomembnejše okoljske cilje, ki jih spremljamo znotraj sistema ravnanja z okoljem ISO 14001 in EMAS, uvrščamo energetske učinkovito poslovanje, povečevanje deleža energije iz obnovljivih virov, zmanjševanje porabe papirja, odpadkov in število prevoženih kilometrov.

Za naše delovanje je zelo pomembno energetske učinkovito poslovanje. Celotno naše delovanje temelji na varčevanju z energijo in povečevanju energetske učinkovitosti. Največji porabnik električne energije je naše omrežje. Več kot 1000 baznih postaj sestavlja sodobno in varčno omrežje z nizko porabo energije. Kljub temu, da naše omrežje stalno nadgrajujemo, si prizadevamo, da se poraba električne energije iz leta v leto na enoto prometa zmanjšuje.

Energetsko varčno imamo opremljen tudi Data center in vse naše prodajne centre A1. Poslovni prostori so opremljeni s svetili LED, ogrevanje in hlajenje je daljinsko vodeno, s steklenimi stenami pisarn in sejnimi sobami pa smo pridobili veliko naravne svetlobe. Na poslovni stavbi v Ljubljani imamo zeleno streho, ki še dodatno zmanjšuje porabo energije. Del porabljene električne energije ozelenimo z zeleno energijo. Trenutno imamo 65% zelene energije, ki nam pomembno zmanjšuje CO₂ odtis.

V A1 izvajamo resnično veliko okoljskih aktivnosti, ki bi si zaslužile prvo mesto na zelenem semaforju. Še posebno smo ponosni na naših sedem čebeljih družin, ki že več kot dve leti domujejo na strehi naše poslovne stavbe v Ljubljani. To je dokaz, da lahko čebele normalno sobivajo z visoko tehnologijo.

Na zelenem semaforju naj bo čimprej družbeni dogovor o vzdržnem razvoju

dr. Matjaž Mikoš, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo, Univerza Ljubljana

Za trajnostni razvoj v bližnji in nekoliko bolj oddaljeni prihodnosti je nujno krepiti odpornost družbe na spremembe, ki nas čakajo ne le v naravi, temveč tudi in predvsem v tehnološkem razvoju in družbenih odnosih. Odpornost lahko povečujemo s krepitvijo zavedanja in argumentirane razprave v družbi. Potrebujemo prilagodljive in bolj odporne rešitve, ki gredo v smer razvoja, ki ne temelji le na stalni rasti, merjeni izključno z merili, kot so kosmati družbeni proizvod in dodana vrednost. Šele temeljite spremembe v kazalnikih razvoja nas bodo preusmerile k odgovornemu ravnanju, ki morda znižuje porabo primarne energije in sploh vseh problematičnih surovin, ki obremenjujejo okolje.

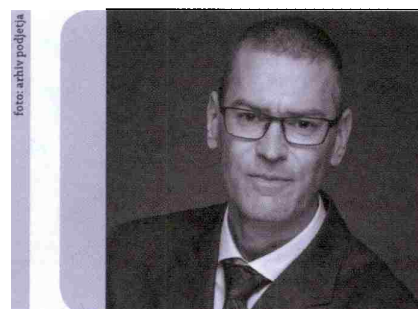
Za določene snovi je lahko odgovor recikliranje in ponovna uporaba, za nekatere pa opustitev njene uporabe. Razvoj tehnologij nam lahko pomaga na dolgi rok, a vnos za človeka nevarnih snovi v okolje ima lahko dolgotrajne posledice še leta po prenehanju uporabe. Glede na razvoj v tem stoletju, ki vodi v izrazito urbanizacijo, so odgovori skriti predvsem v urbanem okolju, kroženju snovi in energije v mestih, razpršeni proizvodnji in porabi energije na osnovi pametnih omrežij, rešitvi problema prometa in transporta, ki so povezane z delovnimi mesti, in opravljanjem dela na daljavo (doma). Izzivom nam ne bo zmanjkalo. Poudarjanje le enega ukrepa in zanemarjanje drugih ni prava pot. Za blaženje vplivov podnebnih sprememb (spremenljivosti in ekstremov) bomo morali nujno prilagoditi obstoječo infrastrukturo in zmanjševati njeno ranljivost na ekstremne razmere. Na zelenem semaforju vidim kot najpomembnejšo rešitev čim prejšnji družbeni dogovor o vzdržnem razvoju, ki spoštuje naravne danosti Zemlje.

S procesno inovacijo do manjše rabe energije, vode in do manj izpustov

Dejan Turk, Xella porobeton SI d.o.o.

Strategijo učinkovitega upravljanja z energijo v družbi Xella porobeton Slovenija izvajamo že od leta 2004. S sodobnim sistemom vsakodnevno spremljamo energetske učinkovitost celotnega proizvodnega procesa in uspešno uvajamo nove tehnologije, ki pomembno prispevajo k izboljšanju energetske bilance in vplivov na okolje. Z vsemi procesnimi izboljšavami, ki jih izvajamo v naši tovarni, stremimo k čim bolj zaprtemu snovnemu toku surovin.

Odpadni material in surovine se v proizvodnem ciklu skoraj v celoti ponovno uporabijo ali reciklirajo. Eden izmed pomembnih ukrepov je bil tudi ponovna uporaba odpadne vodne pare, ki je ostajala neizkoriščena. V okviru procesne inovacije smo prek toplotnega prenosnika in rezervoarja 'peči' strojno povezali med seboj in z drugimi porabniki toplote. Inovativni sistem avtomatsko omogoči priklop za izkoriščanje pare, ki se uporabi za ogrevanje vseh ostalih toplotnih porabnikov, tudi za ogrevanje delovnih prostorov. S to procesno inovacijo smo zmanjšali rabo toplote (energije) ter porabo vode in zemeljskega plina, hkrati pa smo znižali tudi izpuste ogljikovega dioksida. Z lastnimi energetske rešitvami smo tako zdatno znižali stroške proizvodnje in povečali dodano vrednost gradbenih elementov iz porobetona. S tem se uvrščamo med tovarne z najučinkovitejšo in okolju prijazno proizvodnjo gradbenega materiala Ytong.

K refil avtomatu Odori po čistila z lastno embalažo

Nina Slapšak, Odori d.o.o.:

Vedno več ljudi se zaveda, da je ponovno polnjenje embalaž nujno za našo prihodnost. Zagotovo je najboljša izbira nakup brez embalaže oziroma ponovna uporaba embalaže, ki jo imamo že doma. Pri Odori spreminjamo način, kako so stvari narejene in ponujene v uporabo. Iščeemo nove poti, da lahko na preprost in dostopen način ponudimo ponovno polnjenje embalaž z našimi izdelki. Prav zato, ker si želim, da bi besedo enkratna uporaba zamenjala ponovna uporaba, sem prišla na idejo o ponovnem polnjenju naših izdelkov. Ustvarili smo refil avtomat Odori in omogočili, da v trgovino Interspar Citypark prinesete svojo embalažo in ponovno napolnite 10 naravnih izdelkov Odori za dom. To so Odori čistilo za kopalnico, čistilo za steklo, čistilo za tla, univerzalno čistilo, odstranjevalec trdovratnih madežev, gel za ročno pomivanje posod, gel za strojno pomivanje posode, pralni prašek za belo perilo Sivka, pralni prašek za pisano perilo Sivka ter pralni prašek za pisano perilo Limona. Sodelujoči pri projektu resnično podpirajo moje inovativne ideje v smeri trajnostnega razvoja. Inovacija je med kupci izredno dobro sprejeta, zato že razmišljamo o širitvi v naslednji Interspar.

Ponosna sem, da se je Odori iz domače lekarne razvil v podjetje, ki je najtesneje povezano z naravo, zato je naše poslanstvo preprosto: Izdelovati 100 % naravne izdelke, negovati vez med človekom in naravo, skrbeti za okolje in ohranjati znanje za prihodnje generacije. Ključnega pomena je, da tudi proizvajalci naravnih izdelkov stremimo k zmanjšanju odpadkov, ponovni uporabi in ohranjanju narave.

Za doseganje ogljične nevtralnosti je še veliko prostora

Edvard Paulič, Državni zbor RS:

Zelena preobrazba se začne pri nas samih. Ozaveščeni državljani, ki skrbno ločujejo odpadke, pogosteje uporabljajo javni prevoz, kupujejo hrano od lokalnih pridelovalcev ali na primer načrtno pogozdujejo. Prispevajo k izboljšanju okolja na vseh področjih naše družbe.

V Sloveniji se je stopnja ozaveščenosti za tehnologije OVE v zadnjem času izdatno dvignila in predstavlja temelj zelene preobrazbe. Slovenija že nekaj let izvaja številne podnebno-energetske ukrepe, da se emisije do leta 2020 ne bodo povečale za več kot 4 %. Spodbudnejše rezultate zmanjšanja emisij beleži večina sektorjev. Stanovanjski sektor je z intenzivnimi energetske sanacijami in prehodom iz fosilnih goriv na brezogljicne vire izdatno zmanjšal deleže emisij. V okviru omenjenega področja so spodbudni projekti solidarnostne delitvene ekonomije za boljše okoljske in energetske rešitve. Odjemalci znotraj določenih distributerjev že imajo možnost delitve svojih viškov iz OVE.

Spremembe predpisov poenostavljajo postopke za skupnostne elektrarne, ki omogočajo delitev energije z okoljskimi stanovalci. Poleg ukrepov v gospodarstvu in industriji so rešitve na področju trajnostnega prometa ključnega pomena. V tem sektorju so se emisije v dvanajstih letih povečale za več kot četrtno. Lahko bi izpostavil prav vsak dosežek v okviru e-mobilnosti z obzirom na prekomerno koncentracijo avtomobilskega prometa v Sloveniji. Politika subvencioniranja električnih in hibridnih avtomobilov je na primerljivi ravni kot v drugih državah EU in delež električnih vozil se je v letu 2018 povečal skoraj za 70 %. S spodbudami za električno samozadostnost gospodinjstev spodbujamo tudi večjo samozadostnost mobilnosti in polnjenja električnih avtomobilov. Pozitivni koraki v luči trajnostne mobilnosti pa so tudi zadnji premiki na področju javnega potniškega prometa in posodabljanja železniške infrastrukture v Sloveniji.

S pametnim sistemom toplotne energije do aktivnega odjemalca

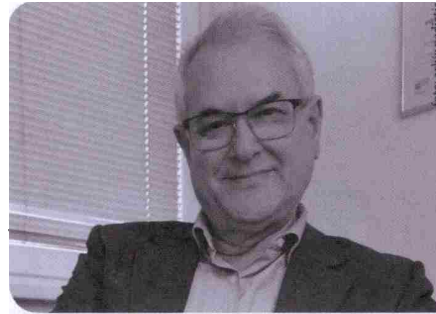
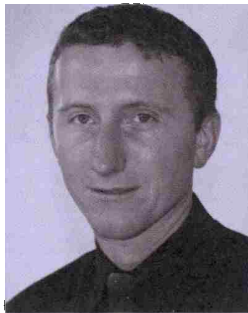
Primož Škerl, Energetika Ljubljana:

Sistem daljinskega ogrevanja Energetike Ljubljana je najstarejši in obenem največji tovrsten sistem v Sloveniji. Zato je ena ključnih dejavnosti podjetja nenehna optimizacija procesov proizvodnje in distribucije.

Eden večjih virov izgub so toplotne izgube v distribucijskem omrežju toplote, saj se med prenosom med proizvodnimi viri in odjemalci v povprečju izgubi več kot desetina vse proizvedene toplote. S ciljem, da nižamo izgube, smo leta 2017 s partnerskim podjetjem Resalta d.o.o. začeli s projektom Pametni sistemi toplotne energije in zanj pridobili tudi nepovratne finančne spodbude s strani Evropske unije in Republike Slovenije. Ključna cilja projekta sta izobraževanje odjemalcev o količinski primernosti porabe toplotne energije ter o pomenu vzdrževanja toplotnih postaj.

V okviru izobraževanja je glavni cilj razumevanje podatkov in aktivno ravnanje odjemalcev. Najtežje je bilo najti način, kako abstrakten pojem megavatne ure, ki nastopa na vsakem računu za energijo, približati odjemalcu. Tu smo se odločili za metodo primerjav, ki je intuitivno razumljiva vsakomur – če opazovalec na primer vidi dve osebi, mu je vedno ena prijetnejša. Tako smo toplotno porabo objekta prevedli v specifično porabo na kvadratni meter in jo umestili v barvno lestvico porab, podobno kot je to že izvedeno za hladilnike in druge potrošne dobrine – zeleno obarvan objekt je najmanj, rdeče obarvan pa najbolj potraten. Vse tako obarvane objekte smo pregledno umestili v spletni portal, ki bo ob koncu projekta dostopen vsakomur. Tako bo lahko vsak odjemalec primerjal barvo svojega in sosednjega objekta in ugotovil, ali je manj ali bolj potraten od sosedu.

Ko enkrat odjemalci dobijo občutek o porabi, lažje razumejo potrebe po vzdrževanju objekta in tudi toplotnih postaj.

Konkretni okoljski rezultati za dolgoročno poslovno stabilnost

mag. Jože Knez, DARS:

»PLANET ZEMLJA JE NAŠ DOM, SAMO TEGA IMAMO!« Uprava družbe se tega zaveda, kar se odraža v »STRATEGIJI 2017-2020«, kjer smo določili merljive cilje, ki se nanašajo na zmanjšanje:

- porabe električne energije za 7 % do leta 2020 glede na obstoječe stanje v letu 2015,
- porabe energentov za ogrevanje za 10 % do leta 2020 glede na izhodiščno leto 2015,
- emisij CO₂ energentov za ogrevanje za 20 % do leta 2020 glede na izhodiščno leto 2015.

Navajamo samo rezultat zmanjšanja skupne rabe električne energije iz 25,7 GWh v 2015 na 23,5 GWh v letu 2018 kljub odprtju 12,5 km novih avtocestnih odsekov (ostali podatki so v Trajnostnem poročilu). Na zeleni semafor postavljamo tri zadeve:

1. Neprestano izboljševanje okoljskih vidikov in vplivov na okolje ter zmanjševanje rabe energije v okviru standardov ISO 14001 in ISO 50001 z izvedbo energetskih pregledov in realizacijo ukrepov.
2. Uvedba elektronskega cestninskega sistema DarsGo. Vozilom z največjo dovoljeno maso nad 3,5 tone ni treba več ustavljati na cestninskih postajah, zato je zmanjšanja poraba goriv za 115 GWh, emisij CO₂ za 29.986 ton, NO_x za 84 ton in PM_{2,5} za 1,7 ton, od 1. 4. do 31. 12. 2018, za kar smo na »Okoljskem srečanju 2019« prejeli »Nagrado za okolju prijazno storitev«.
3. Z namero izmenjave izkušenj in dobrih praks ter rezultatov pilotnih projektov in zato, da bi zmanjšali rabo energentov, smo ustanovili »Skupino za izmenjavo dobrih praks sistemov vodenja«. V skupino se lahko prostovoljno in brezplačno vključijo organizacije v Sloveniji iz različnih panog/branž. Delujemo v skladu z »The European Benchmarking Code of Conduct«. Za več informacij joze.knez@dars.si.

Novosti v Centru ponovne uporabe, prihodnje leto pa sončna elektrarna

Mirko Antolović, Komunalno podjetje Vrhnika d.o.o.:

V Javnem Komunalnem podjetju Vrhnika nadaljujemo z dobro prakso okoljskih rešitev. Zdaj smo v fazi pridobivanja potrebne dokumentacije in soglasij za izgradnjo fotovoltaične elektrarne, ki bo namenjena samooskrbi na strehi našega objekta. Uvrstili smo jo v poslovni načrt za leto 2020.

Ena od možnosti preprečevanja odpadkov je ponovna uporaba že zavrženih izdelkov ali pa, da te izdelke sploh ne zavržemo. Včasih se pokvari samo kakšen sestavni del, pa zato brez pomisleka napravo ali izdelek odložimo v koš. Zaradi navedenega bomo v okviru DEPO-ja, Centra ponovne uporabe občanom omogočili popravila raznih gospodinskih aparatov in tudi igrač, ki bi sicer zaradi manjše okvare končali kot odpadke. Imeli bodo možnost brezplačne izposoje in uporabe električnih orodij, ki jih bomo pridobili od partnerjev, pri popravilih pa bodo deležni tudi strokovne pomoči našega osebja.

Kot eno od možnih rešitev je tudi 3D tiskanje, s katerimi je mogoče izdelati natančne posnetke originalnih predmetov. V Evropskem tednu zmanjševanja nastajanja odpadkov smo organizirali predstavitev skeniranja starega gumba ventilatorja in njegovo 3D tiskanje. Aparat zaradi zlomljenega gumba ni končal na smetišču, pač pa se ga uporablja še naprej. Na ta način smo zmanjšali količino odloženih odpadkov. Podjetje 3Way nam je tako predstavilo, kako bi lahko zmanjšali vpliv na okolje, ga izboljšali še z drobljenjem zbrane odpadne plastike in njeno pretvorbo v niti za 3D tiskanje.

CINDERELA na sejmu Ecomondo

ZAG je na sejmu ECOMONDO, ki je potekal v Riminiju med 5. in 8. 11. 2019, predstavil projekt CINDERELA. Projekt CINDERELA smo predstavljali vse dni sejma na stojnici projektov krožnega gospodarstva v hači B, ki nam jo je ponudila univerza Scuola Superiore Sant'Anna. Projekt CINDERELA smo predstavili tudi na stojnici izvršilne agencije za srednja in mala podjetja Evropske komisije (EASME). Agencija je povabila izvajalce zanimivih projektov na temo plastike, hrane in trajnostnega gradbeništva, da predstavijo svoje rezultate. Tako smo izvedli delavnico z naslovom Circular Economy: a buzzword or bussinies driver for construction sector? Delavnice se je udeležilo več kot 60 oseb iz industrije, raziskovalnih institucij, občin in ostalih deležnikov. Med

vabljenimi govorniki so bili poleg partnerjev projekta CINDERELA še predstavnica EASME Keti Medarova Bergstrom, Massimiano Telinni iz raziskovalnega inštituta ene največjih bank Intesa SanPaolo in Nicola Ongaro, predstavnik italijanskega gradbenega podjetja (nizke gradnje) IFAF.

